

Kandidatafhandling
Aalborg Universitet
cand. merc. aud.
august 2011

Exposure Draft Leases

En vurdering af betydningen for leasingtagers regnskab og
værdien for regnskabsbrugeren

Af Morten Fuglsang Nielsen
Vejleder: Hans B. Vistisen

Forord

Dette speciale er udarbejdet i forbindelse med færdiggørelsen af cand. merc. aud. uddannelsen ved Aalborg Universitet.

Iht. studieordningen skal specialet bestå af en større selvstændig afhandling med relevans for en statsautoriseret revisors virke. Specialet skal endvidere dokumentere den studerendes færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et afgrænset fagligt emne.

Dette speciale er skrevet indenfor faget Eksternt regnskab og omhandler IASB's udkast til en ny regnskabsstandard for behandling af leasing; Exposure Draft Leasing og de efterfølgende ændringsforslag til ED Leasing, som IASB har offentliggjort indenfor litteratursøgningsperioden på opgaven.

Opgaven beskriver og analyserer hvordan leasingtagers regnskab påvirkes af de foreslåede regler og analyserer hvorvidt regnskabsbrugeren herved sikres bedre information omkring leasingforetagender set ift. den information som denne sikres via den gældende regnskabsstandard, IAS 17.

København, den 15. august 2011

Morten Fuglsang Nielsen

Indholdsfortegnelse

1	Executive summary	9
2	Indledning	12
3	Problemfelt	14
3.1	Regnskabsmæssig behandling af leasing	14
3.2	IASB og FASB's indledende arbejder med ny leasingstandard	15
3.3	Udkast til ny standard for behandling af leasing-Exposure draft leases	15
3.4	Leasing som finansieringsform	16
3.5	Problemstillinger som følge af de nye regler for behandling af leasing	16
3.5.1	Ændrede krav til rapportering	16
3.5.2	Nye krav til IT-systemer og registrering	17
3.5.3	Indvirkning på leasingselskaber	17
3.5.4	Regnskabsbrugers information omkring leasing	17
4	Problemstilling	19
4.1	Problemformulering	19
5	Metode	20
6	Afgræsning	22
7	IAS 17 - Leasing	24
7.1	Definition af leasing	24
7.2	Klassifikation af leasing –finansiel eller operationel leasing	26
7.3	Regnskabsmæssig behandling af finansiel leasing	27
7.3.1	Første indregning	27
7.3.1.1	Dagsværdi	28
7.3.1.2	Nutidsværdi af minimumsleasingydelserne	28
7.3.1.2.1	Diskonteringsrente	28
7.3.2	Efterfølgende måling	28
7.3.2.1	Finansieringsomkostninger	29
7.3.2.2	Afskrivning	29
7.3.3	Eksempel på regnskabsmæssig behandling af finansiel leasing	30
7.3.4	Oplysningskrav	31
7.4	Regnskabsmæssig behandling af operationel leasing	32
7.4.1	Omkostningsføring udelukkende i resultatopgørelsen	32
7.4.2	Eksempel på regnskabsmæssig behandling af operationel leasing	32
7.4.3	Oplysningskrav	33

7.5	<i>Sale and leaseback transaktioner</i>	34
7.5.1	<i>Sale and finansiell leaseback</i>	35
7.5.2	<i>Sale and operationel leaseback</i>	35
8	Exposure Draft Leasing	37
8.1	<i>Definition af leasing</i>	37
8.2	<i>Leasingkriterier</i>	38
8.2.1	<i>Specificeret aktiv</i>	38
8.2.2	<i>Retten til at råde</i>	39
8.3	<i>Leasing og servicekontrakter</i>	39
8.4	<i>Eksklusion af køb</i>	40
8.5	<i>Regnskabsmæssig behandling efter ED Leasing</i>	41
8.5.1	<i>Første indregning og måling</i>	41
8.5.1.1	<i>Leasingperioden</i>	41
8.5.1.2	<i>Leasingydelser</i>	42
8.5.1.3	<i>Nutidsværdi af leasingydelserne</i>	43
8.5.1.4	<i>Diskonteringsfaktor</i>	43
8.5.2	<i>Efterfølgende måling</i>	44
8.5.2.1	<i>Amortisering af leasingforpligtelsen</i>	44
8.5.2.2	<i>Revurdering af leasingforpligtelsen</i>	44
8.5.2.3	<i>Amortisering af leasingaktivet</i>	45
8.5.2.4	<i>Måling af leasingaktivet til dagsværdi</i>	45
8.5.2.5	<i>Nedskrivning af leasingaktivet</i>	46
8.6	<i>Short term leasing</i>	46
8.7	<i>Sale and leaseback transaktioner</i>	46
8.8	<i>Subleases</i>	47
8.9	<i>Præsentationskrav</i>	47
8.10	<i>Oplysningskrav</i>	48
8.11	<i>Overgangsregler - fra IAS 17 til ED leasing</i>	49
9	Post Exposure Draft Leasing	51
9.1	<i>Fortsat right of use model</i>	52
9.2	<i>Definition af leasing</i>	52
9.2.1	<i>Specificeret aktiv</i>	52
9.2.2	<i>Retten til at råde</i>	53
9.2.3	<i>Konsekvenser af ændrede definitioner</i>	54
9.3	<i>Tilbage til klassifikation og skelnen mellem leasingtyper?</i>	54
9.4	<i>Leasingperioden</i>	55

9.5	<i>Inception vs. commencement</i>	56
9.6	<i>Diskonteringsfaktor</i>	56
9.7	<i>Første indregning og måling af betingede leasingydelser</i>	57
9.8	<i>Initialomkostninger</i>	58
9.9	<i>Short term leasing</i>	58
9.10	<i>Sale and leaseback transaktioner</i>	59
9.11	<i>Købsoptioner</i>	59
9.12	<i>Skelnen mellem leasing og køb</i>	60
9.13	<i>Separation af leasing og service</i>	61
9.14	<i>Præsentationskrav og oplysningskrav</i>	62
10	Sammenholdning af IAS 17, ED Leasing og Post ED Leasing	63
11	Analyse af forskellene mellem IAS 17 og ED Leasing inkl. Post ED Leasing	66
11.1	<i>Betydningen for casevirksomheden Flyvetur A/S's regnskab</i>	66
11.1.1	Flyvetur A/S's leasingaktiviteter	69
11.1.2	Flyvetur A/S's ledelse interesseret i de nye regler for behandling af leasing	70
11.1.3	Regnskab efter reglerne i Post ED leasing for Flyvetur A/S	71
11.1.3.1	Opstilling af ny balance - indregning af alle leasingaftaler i balancen	71
11.1.3.1.1	Tilbagediskontering af leasingforpligtelserne	72
11.1.3.1.2	Opstilling af ny balance	74
11.1.3.2	Indflydelse på resultatopgørelsen	76
11.1.3.3	Indvirkning på Flyvetur A/S's finansielle nøgletal	77
11.1.3.3.1	Aktivernes omsætningshastighed	79
11.1.3.3.2	EBIT margin	79
11.1.3.3.3	EBITDA margin	80
11.1.3.3.4	EBITDAR margin	80
11.1.3.3.5	Soliditetsgrad	80
11.1.3.4	Videregående problemstillinger for Flyvetur A/S i forbindelse ED Leasing og Post ED Leasing	81
11.1.3.4.1	Leasing vs. service	81
11.1.3.4.2	Leasingydelserne og residual værdi garantier	81
11.2	<i>Betydningen for C-20 virksomhedernes regnskaber</i>	82
11.2.1	C-20 virksomhedernes anvendelse af operationel leasing	82
11.3	<i>Betydningen for selskabernes lånemuligheder og investors opfattelse af virksomhederne</i>	85
11.3.1	Ændringen i soliditetsgraden	86
11.3.2	Ændringen af øvrige centrale finansielle nøgletal	87

12	Værdien for regnskabsbrugeren	88
12.1	<i>Regnskabsbrugers behov for information iht. de kvalitative egenskaber i IASB begrebsrammen</i>	<i>88</i>
12.1.1	Relevans	89
12.1.2	Pålidelighed	90
12.1.3	Sammenlignelighed	90
12.1.4	Verificerbarhed	91
12.1.5	Rettidighed	91
12.1.6	Forståelighed	91
12.1.7	Omkostningsbetragtning	91
12.2	<i>ED Leasing og de senere ændringsforslags indvirkning på de kvalitative egenskaber ved regnskabet</i>	<i>92</i>
12.2.1	Definition af leasing	92
12.2.2	Klassifikation af leasing	93
12.2.3	Leasingperioden	93
12.2.4	Leasing vs. service	94
12.2.5	Regnskabsmæssig behandling	96
12.2.6	Short term leasing	96
12.2.7	Leasingydelser	97
12.2.8	Købsoptioner	98
12.2.9	Fornyelsesoptioner	99
12.2.10	Præstationskrav	100
12.2.11	Oplysningskrav	101
12.3	<i>Afsluttende om værdien for regnskabsbrugeren</i>	<i>102</i>
13	Konklusion	105
14	Perspektivering	108
15	Referenceliste	110

Figurfortegnelse

<i>Figur 1 Opgavens struktur.....</i>	<i>21</i>
<i>Figur 2 Eksempel på regnskabsmæssig behandling af finansiel leasing under IAS 17.....</i>	<i>31</i>
<i>Figur 3 Eksempel på operationel –og finansiel leasings belastning af resultatopgørelsen.....</i>	<i>33</i>
<i>Figur 4 Oversigt over regnskabsmæssig behandling ved sale and operationel leaseback.....</i>	<i>35</i>
<i>Figur 5 Oversigt over IAS 17, ED Leasing og Post ED Leasing (egen tilvirkning).....</i>	<i>64</i>
<i>Figur 6 Resultatopgørelse for Flyvetur A/S ifølge IAS 17.....</i>	<i>68</i>
<i>Figur 7 Balance for Flyvetur A/S ifølge IAS 17.....</i>	<i>69</i>
<i>Figur 8 Flyvetur A/S's operationelle leasingforpligtelser.....</i>	<i>70</i>
<i>Figur 9 Nutidsværdien af Flyvetur A/S's leasingforpligtelser.....</i>	<i>73</i>
<i>Figur 10 Korrigeret balance for Flyvetur A/S ifølge Post ED leasing.....</i>	<i>75</i>
<i>Figur 11 Centrale finansielle nøgletal for Flyvetur A/S.....</i>	<i>79</i>
<i>Figur 12 C-20 virksomhedernes balancesum og operationelle leasingforpligtelser iht. seneste koncernårsregnskab.....</i>	<i>84</i>
<i>Figur 13 Ændringer i soliditetsgraden.....</i>	<i>87</i>

1 Executive summary

This thesis is written as a part of the Master of Science (MSc) in Business Economics and Auditing at Aalborg University. The thesis deals with the exposure draft on a new financial reporting standard about leases (ED Leases), which IASB and FASB issued in august 2010.

A new financial reporting standard on leases has been a high priority joint goal for IASB and FASB for several years, because the current financial reporting standards on leases, the IAS 17 in IFRS and the FAS 13 in US GAAP, has been subject to major criticism and because of the desire to make overall convergence between IFRS and US GAAP.

The thesis focuses on describing and analysing the differences between the current IAS 17, the proposed ED Leases and later amendments made by IASB during their on-going work on the final new financial reporting standard for leases.

The goal of the assignment is to describe and analyse how lessees' annual accounts is affected by the proposed rules in ED Leases and later amendments and to determine whether these rules ensure the user of the annual accounts better and more useful information compared to the information the user is given under the current IAS 17.

Initially IAS 17 Leases, the ED Leases and the later amendments on the ED Leases is described. It is shown how lessee accounting under ED Leases and the later amendments differ from IAS 17 in many ways including but not limited to: differences related to classification of different types of leases and hereby differences between whether a lease is treated in the financial statement or only in the profit and loss statement, differences related to the determination of the leasing period, differences between whether variable lease payments such as contingent rents, residual value guaranties and term option penalties are considered as part of the minimum lease payments, differences between the treatment of renewal –and purchase options, differences between how short-term leases is treated, differences between how sale and lease back is treated, differences between how service elements and lease elements in a assembled contract is treated and differences between which information about leases that the lessee has to present and disclose in the annual report.

It is described how one of the major differences is the fact that lessee in accordance to ED Leases and later amendments no longer shall distinguish between operational – and financial leases, and as a result of that has to take account of all leases in the financial statement by adding in a lease asset and a lease obligation.

Next it is analysed through a fictive case story how the main changes on the lease accounting affects a fictive company's annual accounts with increases of the assets, liabilities and the balance sum presented in the financial statement and a alteration on how the lease costs are accounted for in the profit and loss statement. It is shown how these changes to the accounting for leases also affects essential financial ratios, for instance the solvency ratio.

In continuation of the case story it is analysed how the annual accounts of the companies listed on the OMX Copenhagen 20 index at The Copenhagen Stock Exchanges is affected by the main changes that ED Leases and later amendments causes. It is projected how the most affected companies' solvency ratios will be affected by the ED Leases and the later amendments. Furthermore it is discussed what the users of the annual accounts, such as investors and lenders, may think of these changes and hereby how their comprehension of the companies may change.

Finally it is discussed whether the ED Leases and the later amendments provides the user of the annual accounts with more useful information about leases. This discussion is made by assessing how the ED Leases and the later amendments meets the qualitative characteristics of useful financial information; relevance, faithful representation, comparability, verifiability, timeliness and understandability that the user of the annual accounts has according to the IASB Framework for the Preparation of Financial Statements.

In addition, points and stances from some of the answers from EFRAG and auditing firms, that IASB and FASB have received on questions during the comment period on the ED Leases, are discussed to show some of the problems and improvement opportunities that experts see in ED Leases. It is discussed how the ED leases and the later amendments solve some of the main problems related to IAS 17 especially concerning the arbitrary distinction between operational an financial leases, yet new problems related to the distinction between leases and service, and the distinction between ordinary lease and short-term lease may arise.

It is concluded that the user of the annual accounts by the means of ED leases and the later amendments is provided with more relevant, reliable and useful information about certain aspects about leasing. Though this improvement there at certain aspects about ED Leases and the later amendments which evoke memories about some of the problems from IAS 17.

Overall it is concluded that is doubtful that the benefits related to the implementation of the new financial standard, as it appears now under ED leases, would outweigh the costs related to the implementation hereof.

2 Indledning

Et af de områder inden for eksternt regnskab, som det netop nu er relevant at undersøge, er standardsætterne International Accounting Standards Board –og Federal Accounting Standards Boards’ konvergensprojekt. Konvergensprojektet mellem IASB, som er den internationale standardudstedende organisation, og FASB, som står for standardudstedelsen i USA, påbegyndtes i oktober 2002 med vedtagelsen af aftalen ”Memorandum of Understanding” også kendt som ”Norwalk Agreement”. Konvergensprojektet har flere formål for øje; dels at skabe større overensstemmelse mellem eksisterende regnskabsstander udstedt af IASB og FASB hver især og dels at sikre at IASB og FASB fremadrettet arbejder i fællesskab med at udstede nye regnskabsstandarter af høj kvalitet. Det primære formål med konvergensprojektet er således at sikre ensartede regler mellem IFRS og US GAAP, som regnskabsstandarterne fra hhv. IASB og FASB benævnes (FASB 2002:1).

Vigtigheden af at der findes ensartede regler for udarbejdelsen af regnskaber underbygges af den stigende globalisering, som har gjort at virksomhederne har stor interaktion med hinanden på tværs af landegrænserne. Det er væsentligt for virksomheder som opererer på tværs af landegrænser og som har engagementer i flere forskellige lande at regnskabsmetoderne i de enkelte lande er forholdsvis ens, dels pga. fordelagtigheden i ikke at skulle udarbejde forskellige regnskaber efter vidt forskellige principper og metoder og dels pga. fordelagtigheden i at virksomhedernes regnskaber er umiddelbart sammenlignelige med hinanden uanset om de er hjemmehørende i Danmark, USA eller et helt tredje land. Muligheden for umiddelbart at sammenligne sig med virksomheder på tværs af landegrænser er vigtig for virksomhederne selv, men ikke mindre vigtig for virksomhedernes interessenter som fx långivere og investorer.

Konvergensprojektet mellem IASB og FASB har indtil nu medført flere ændringer af eksisterende regnskabsstandarter, hvor der er sket en sammenkørsel af reglerne. Samtidig er der også blevet etableret helt nye regnskabsstandarter. Siden konvergensprojektets start har IASB og FASB arbejdet på i alt 27 forskellige projekter, hvoraf 14 er afsluttet, 3 ligger stille og 10 netop nu medio 2011 er i gang (Van Liempd & Kristensen, 2011).

IASB og FASB's konvergensprojekt vil unægteligt fortsat få stor indflydelse på regnskabsaflæggelsen og det er derfor et yderst relevant område at analysere nærmere.

3 Problemfelt

3.1 Regnskabsmæssig behandling af leasing

Et af de områder indenfor konvergensprojektet som IASB og FASB netop nu arbejder på er en ny standard for den regnskabsmæssige behandling af leasing. En forbedring af den regnskabsmæssige behandling af leasing har i længere tid været af stor vigtighed for både IASB og FASB, da de nugældende regler for behandling af leasing i længere tid har været genstand for omfangsrig kritik (Ernst & Young, 2010a:2). Et af de største kritikpunkter på de eksisterende regnskabsstandarder for behandling af leasing, i IFRS regi IAS 17-Leases og i FASB regi FAS 13-Accounting for Leases, har været at leasingtager ikke i alle tilfælde indregner alle leasingforpligtelser i balancen. Hvis leasingforetagendet kan karakteriseres som såkaldt operationel leasing er der efter de nugældende regler i IAS 17 og FAS 13 mulighed for kun at indregne leasingforetagendet i resultatopgørelsen, og derved holde gælden forbundet med leasingforetagendet ude af balancen.

Skelnen mellem om mellem operationel –og finansiell leasing har i længere tid været genstand for kritik. Kritikere af den gældende internationale standard IAS 17 har påpeget, og gør til stadighed, at sondringen mellem om en leasingkontrakt er operationel eller finansiell er alt for skønsmæssig funderet (Ernst & Young 2010a:2). Under den nugældende IAS 17 har virksomheder og leasingselskaber haft succes med at tilrettelægge leasingaftaler så de kunne karakteriseres som operationelle og derved har leasingtager haft mulighed for at holde de leasede aktiver og forpligtelser uden for balancen og i stedet kun få effekten af leasingforetagendet i resultatopgørelsen (Pedersen, 2010:58). Ved denne såkaldte off-balance sheet financing metode, hvor gælden ved leasingforetagendet ikke optages i balancen, men udelukkende skildres i resultatopgørelsen, er der altså mulighed for til en vis grad at ”skjule” virksomhedens reelle gæld og derved få virksomhedens regnskab til at fremstå bedre end det reelt er.

3.2 IASB og FASB's indledende arbejder med ny leasingstandard

Som følge af den kritik som den nuværende regnskabsmæssige behandling af leasing har været udsat for og som følge af det generelle konvergensprojekt mellem IASB og FASB blev de første skridt til en ny regnskabsstandard omkring leasing taget i juli 2006, da leasing blev optaget på standardsætternes dagsorden. I marts 2009 udsendte IASB og FASB i fællesskab et diskussionsoplæg omkring leasing: "Leases Preliminary Views", hvori nye metoder for behandling af leasing blev diskuteret og præsenteret. Dette diskussionsoplæg var åben for kommentarer fra regnskabsbrugere, virksomheder, revisorer mv. frem til 17. juli 2009, hvorved disse kunne komme med deres syn på de foreslåede ændringer for behandling af leasing (IASB 2010a: 1).

3.3 Udkast til ny standard for behandling af leasing-Exposure draft leases

IASB og FASB udsendte den 17. august 2010 et udkast til en ny standard for den regnskabsmæssige behandling af leasing: "Exposure draft Leases"(fremover ED Leasing), som bygger videre på det tidligere diskussionsoplæg "Leases: Preliminary Views" og arbejdet hermed. ED Leasing indeholder flere nye regler og metoder for behandling af leasing og til trods for at udkastet ganske sikkert vil overgå flere ændringer inden endelig vedtagelse vil den endelige standard medføre ændringer for behandlingen af leasing både i leasingtager og leasinggivers regnskab. En af de centrale ændringer som foreslås i udkastet er bl.a. at der gøres op med den gamle skelnen mellem finansiell og operationel leasing. Operationel leasing bortfalder som begreb og leasingtager vil ikke længere kunne holde leasing ude af balancen (IASB 2010a, s.5.)

ED Leasing er, som nævnt, ikke en endelig standard, men et udkast til en standard, hvorfor udkastet unægteligt vil overgå ændringer inden det vedtages endeligt. Regnskabsbrugere havde frem til 15. december 2010 mulighed for at kommentere på udkastet og derved tilkendegive sin holdning angående den foreslåede standard. IASB og FASB gik primo 2011 i gang med at vurdere de indkomne kommentarer på udkastet ED Leasing og afholdte pr. 16-18. februar 2011 et møde hvorpå bl.a. den nye leasing standard blev diskuteret. Allerede ved dette møde blev det tydeliggjort at ED Leasing sandsynligvis ikke vil blive vedtaget som endelig standard i sin nuværende form, da IASB og FASB på baggrund af de modtagne kommentarer drøftede flere

ændringer og tilføjelser (IASB 2011a). Siden første møde omkring den offentliggjorte ED Leasing blev afholdt i februar 2011 har IASB og FASB løbende afholdt møder hvorpå ændringer og tilføjelser til den endelige standard er blevet diskuteret og er medio juni 2011 stadig i gang med at vurdere udkastet ED Leasing, med henblik på at vurdere hvad den endelige leasing standard skal indeholde og hvilke tilføjelser og ændringer der skal laves ift. ED Leasing. Uanset hvad den endelige standard kommer til at indeholde er det dog sikkert at der vil være mærkbare ændringer ift. den gældende standard IAS 17.

Da arbejdet på den nye standard foregår netop nu er den endelige ikrafttrædelsesdato endnu ukendt. Ved offentliggørelsen af ED Leasing i august 2010 var det forventeligt at den endelige standard ville udkomme medio 2011, med ikrafttrædelsesdato engang i 2012 eller 2013 (IASB 2010b). Imidlertid har IASB og FASB efterfølgende udskudt den endelige udgivelse i takt med at det videre arbejde på standarden er trukket ud, og pr. juni 2011 er vurderingen at den nye standard vil blive vedtaget endeligt i fjerde kvartal af 2011.

3.4 Leasing som finansieringsform

Udover at IASB og FASB netop nu arbejder på udgivelsen af en ny standard for den regnskabsmæssige behandling af leasing, er også det faktum, at leasing som finansieringsform er meget udbredt med til gøre at leasing er et højaktuelt emne at beskæftige sig med. Ifølge estimater fra The World Leasing Yearbook 2010 estimeres leasing til i 2008 på verdensplan at have beløbet sig til 640 mia. US\$, hvoraf mange aktiver og forpligtelser forbundet hermed pga. betegnelse som operationel leasing ikke blev indregnet i balancen (IASB 2010a).

3.5 Problemstillinger som følge af de nye regler for behandling af leasing

ED leasing vil medføre mange konsekvenser, uanset om udkastet overgår større eller mindre ændringer inden endelig vedtagelse. I det følgende vil nogle af de centrale problemstillinger, som den nye standard vil bevirke kort blive skitseret.

3.5.1 Ændrede krav til rapportering

De ændringer som ED Leasing indeholder vil få stor betydning for regnskabsaflæggelsen i en lang række af virksomheder som leaser aktiver. Både store

internationale virksomheder med store leasingarrangementer på fx bygninger og fly, samt mindre virksomheder med mindre leasingkontrakter af fx biler, IT-udstyr og kontorinventar vil skulle ændre den regnskabsmæssige behandling af leasing ift. hvordan leasing er blevet behandlet under anvendelsen af reglerne i IAS 17. Det vil derfor være en stor udfordring for flere virksomheder at skabe sig et overblik over regelændringerne og efterfølgende udarbejde regnskaber som lever op til de nye regler. Dette arbejde vil utvivlsomt skabe et merarbejde hos flere virksomheder og medføre at der skal bruges flere ressourcer i regnskabsudarbejdelsen (Edelholt 2010:4).

3.5.2 Nye krav til IT-systemer og registrering

De ændringer som ED Leasing vil medføre vil også række videre end blot til at influere på regnskabsaflæggelsen i virksomhederne som leaser aktiver. De nye regler for behandling af leasing vil også komme til at influere på fx virksomhedernes it-systemer til registrering af transaktioner, idet nogle virksomheders it-systemer og interne kontroller ikke vil være tilstrækkeligt udviklede og detaljerede til at leve op til det øgede informationskrav, som vil følge af at leasing skal indregnes i balancen efter nye vilkår. Der vil derfor givetvis opstå et nyt behov for mere fyldestgørende it-systemer specielt for de virksomheder som hidtil har indregnet operationelle leasingaftaler i resultatopgørelsen (Ernst & Young 2010b, s.6).

3.5.3 Indvirkning på leasingselskaber

For leasinggivere, de virksomheder som leaser aktiver til andre virksomheder, vil de nye regler for leasing også få indflydelse på rapporteringen, men problematikken forbundet hermed overskygges i højere grad af at leasinggiverne sandsynligvis vil blive nødsaget til at revidere hele deres forretningsmodel. De kunder som hidtil har været villige til at betale en overpris for aktiver ved at lease på operationel basis, for herved at undgå indvirkning på balancen, forsvinder som følge af regelændringerne, og dermed vil leasingselskabernes forretningsgrundlag komme under pres. Flere leasingselskaber står derfor sandsynligvis overfor at skulle ændre deres forretningsmodel mærkbart (Pedersen, 2010:58).

3.5.4 Regnskabsbrugers information omkring leasing

De nye regler for behandling af leasing vil udover ovenstående problemstillinger, som er af mere intern karakter for virksomhederne, også komme til at spille en stor rolle

ift. virksomhedens interessenter. Virksomhedernes balancer, resultatopgørelser og pengestrømsopgørelser vil blive påvirket af de nye regler for behandling af leasing uanset om der er tale om leasingtagere eller leasinggivere.

De ændrede regler for behandling af leasing vil ifølge KPMG medføre at der på verdensplan skal indregnes 7.000 milliarder kr. mere som gæld i virksomhedernes balancer end hvad der hidtil har skullet under IAS 17 (Iversen, 2010). Dette enorme tal er med til underbygge at reglerne i ED Leasing samlet set vil medføre store ændringer for hvordan leasing opgøres og præsenteres i regnskaberne.

Når balancen og resultatopgørelsen mv. påvirkes vil også de finansielle nøgletal for regnskaberne ændre sig. Det overordnede billede som regnskabet tegner udadtil ift. interessenter, såsom långivere og investorer, vil derfor blive påvirket af de nye regler for behandling af leasing (Ernst & Young 2010b: 5).

Et af de primære formål med udarbejdelsen af en den nye regnskabsstandard er netop at sikre regnskabsbrugeren bedre information omkring virksomhedernes leasingforetagender. Ifølge IASB og FASB vil de foreslåede regler i ED Leasing således også medføre at investorer opnår væsentligt bedre information omkring leasingforetagenders indvirkning på regnskabet set ift. den information som gives iht. IAS 17 (IASB 2010c: Introduction)

4 Problemstilling

Ud fra ovenstående gennemgang af nogle af de problemstillinger, som udkastet til den nye regnskabsstandard for leasing afføder, er specielt aspektet omkring hvorvidt den foreslåede standard vil sikre regnskabsbrugeren bedre information omkring leasingaftaler interessant. Et af hovedformålene med den nye standard for behandling leasing, er som beskrevet ovenfor, netop at sikre regnskabsbrugeren bedre information omkring leasingforhold i leasingtagers regnskab.

Denne opgave vil derfor beskrive og analysere hvordan de nye regler for behandling af leasing, som er foreslået i udkastet ED Leasing, adskiller sig ift. de regler som findes i den nugældende IAS 17 og hvilken betydning dette får for leasingtagers regnskab. Opgaven vil ligeledes analysere hvorvidt regnskabsbrugeren via ED Leasing sikres bedre information omkring leasingforetagender ift. hvad denne sikres via IAS 17 Leasing.

4.1 Problemformulering

Opgavens problemformulering lyder som følger:

”Hvordan vil de nye regler for behandling af leasing, som standardsætterne har foreslået i udkastet Exposure Draft Leases og de senere ændringsforslag hertil, indvirke på leasingtagers regnskab, og sikres regnskabsbrugeren via de foreslåede regler bedre information omkring leasingforetagender?”

Ovenstående problemformulering giver anledning til følgende tre undersøgelsesspørgsmål, som hver især behandles i forskellige dele af opgaven.

- 1. Hvilke forskelle eksisterer der mellem den nugældende IAS 17, ED Leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing?*
- 2. Hvordan vil de ændrede regler for behandling af leasing, udtrykt i ED Leasing og de senere ændringsforslag, indvirke på leasingtagers regnskab og det billede som tegnes udadtil ift. regnskabsbrugeren?*
- 3. Sikres regnskabsbrugeren via ED leasing og de senere ændringsforslag bedre information omkring leasing end under IAS 17?*

5 Metode

I nærværende kapitel beskrives den overordnede struktur og den metodiske opbygning af opgaven.

I første del af opgaven, som bygger på første undersøgelsesspørgsmål, vil der først blive redegjort for den nuværende regnskabsmæssige behandling af leasing, som følger af reglerne i IAS 17 Leasing. Herefter vil der blive redegjort for de regler for behandling af leasing, som udkastet ED Leasing udstikker. Da ED Leasing, som nævnt ovenfor i problemfeltet, kun er et udkast til den nye standard, vil de senere ændringer, som IASB og FASB offentliggør hertil, også blive behandlet i et selvstændigt afsnit i det omfang ændringerne bliver offentliggjort indenfor litteratursøgningsperioden på opgaven. De senere ændringsforslag til ED Leasing inkluderes i opgaven for hermed i videst muligt omfang at sikre, at opgaven analyserer på de regler, som det må forventes at den endelige nye standard for behandling af leasing vil indeholde.

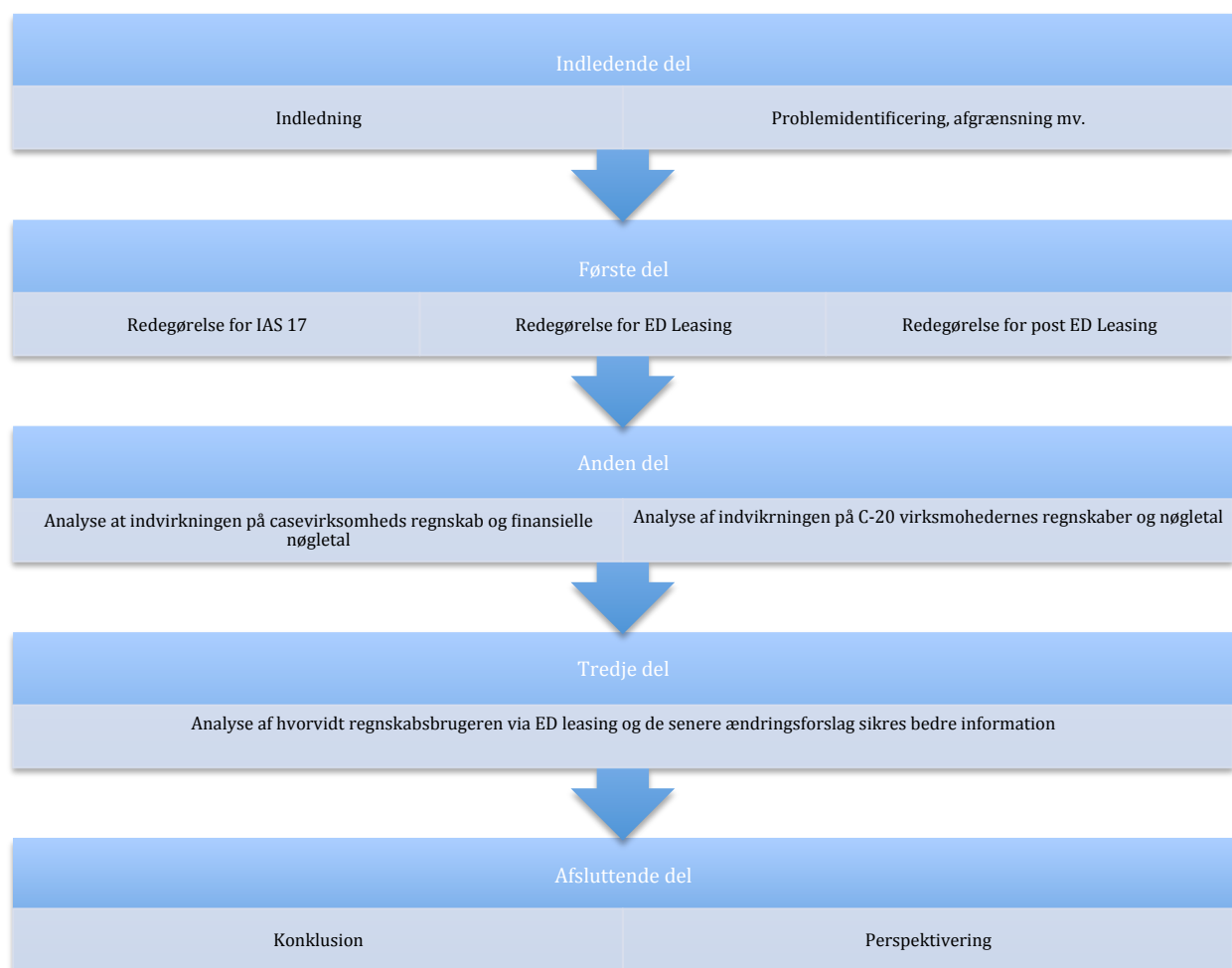
I anden del af opgaven, som bygger på andet undersøgelsesspørgsmål, analyseres det hvilke effekter og ændringer som vil komme til udtryk i regnskabet som følge af de nye regler for behandling af leasing. Denne analyse vil tage sit afsæt i en casevirksomhed med leasingforetagender. Det skitseres hvordan de nye regler for behandling af leasing indvirker på leasingtagers regnskab, herunder bl.a. indvirkning på resultatopgørelsen, balancen og centrale finansielle nøgletal. Casevirksomheden inddrages i analysen for dermed på en overskuelig måde at skitsere hvordan leasing bliver behandlet under hhv. IAS 17 og under ED Leasing inkl. senere ændringsforslag og for at påvise de effekter som regelændringerne medfører. Efter gennemgangen af casevirksomheden undersøges det hvad de ændrede regler i praksis vil få af betydning for leasingtagers regnskab. Det analyseres således hvordan de danske C-20 virksomheder på Københavns Fondsbørs vil blive berørt af de ændrede regler, og der gives eksempler på hvordan nogle udvalgte virksomheders centrale finansielle nøgletal påvirkes.

I tredje og sidste del af opgaven, som bygger på tredje undersøgelsesspørgsmål, analyseres det hvorvidt regnskabsbrugeren via de nye regler i ED Leasing sikres bedre information omkring leasingforetagender set ift. den information som denne sikres via IAS 17. Det vurderes hvordan ED Leasing og de senere ændringsforslag ud fra IASB

Begrebsrammens kvalitative parametre; relevans, pålidelighed, sammenlignelighed, rettidighed, verificerbarhed og forståelighed sikrer regnskabsbrugeren bedre information. Derudover foretages en diskussion, begrundet stillingtagen og argumentation for eventuelle alternative modeller og metoder som vil kunne sikre regnskabsbrugeren endnu bedre information end hvad denne sikres under ED Leasing. Under diskussionen inddrages EFRAG's og udvalgte revisionsvirksomheders holdninger og ideer, som er udtrykt i deres respektive comment letters på IASB og FASB's spørgsmål, som blev stillet i forbindelse med udstedelsen af ED Leasing. Disse comment letters inddrages i opgaven for hermed at påvise hvad eksperter i praksis mener om den foreslåede standard.

Nedenstående figur skitserer den metodiske opbygning af opgaven.

Figur 1 Opgavens struktur

6 Afgræsning

I dette kapitel præsenteres de afgræsninger som der er foretaget ift. opgavens indhold.

I opgaven vil der være fokus på hvordan leasing behandles i leasingtagers regnskab, og behandlingen af leasing i leasinggivers regnskab vil derfor ikke blive behandlet. Årsagen til denne afgræsning er dels målet om at behandle en specifik og konkret problemstilling med plads til fordybelse og dels at det skønnes at det ud fra den typiske regnskabsbrugers synspunkt i overvejende grad er mest interessant at se på behandlingen af leasing i leasingtagers regnskab. I langt de fleste tilfælde er leasinggiver karakteriseret ved at være en professionel aktør på markedet, hvis primære aktivitet består i at lease aktiver til andre virksomheder. Disse leasingselskaber er derfor ikke af største interesse for generelle regnskabsbrugere såsom investorer. Set ud fra regnskabsbrugernes synspunkt, som fx investorer er det i højere grad behandlingen af leasing i leasingtagers regnskabs som er interessant, da det typisk er i leasingtagers virksomhed der er investeret eller skal investeres. Derudover har IASB og FASB, efter udstedelsen af ED Leasing, haft fokus på at færdiggøre reglerne for leasingtagers behandling af leasing imens færdiggørelsen og det videre arbejde med reglerne for leasinggivers behandling af leasing er blevet nedprioriteret og udskudt til senere hvorfor det derfor også giver god mening, her i opgaven, at have fokus på leasingtagerdelen.

Opgaven vil skildre hvilke ændringer udkastet til den nye regnskabsstandard for behandling af leasing, ED leasing, medfører ift. de regler som findes i den nugældende IAS 17 Leasing. Opgaven vil have fokus på de internationale regnskabsstandards behandling af leasing og opgaven vil derfor ikke behandle de regler for behandling af leasing som findes i Årsregnskabssloven og danske regnskabsvejledninger.

ED Leasing som udgives af standardsætterne IASB og FASB er ikke fuldstændig ens, idet enkelte forhold behandles forskelligt i IFRS og US GAAP. Opgaven vil ikke behandle reglerne i US GAAP indgående og elementer fra den nugældende FAS 13 Leases og de FASB-specifikke paragraffer i ED Leasing vil kun blive behandlet perifært når det skønnes hensigtsmæssigt for at skildre behandlingen i IFRS regi og alternative metoder hertil.

Da ED Leasing, som nævnt i tidligere afsnit, er et udkast til en endelig standard, og da standardsætterne, imens dette speciale udarbejdes, vil offentligøre flere forslag til ændringer af ED Leasing vil disse ændringsforslag blive indarbejdet i opgaven i det omfang det tidsmæssigt er muligt. Ændringsforslagene, som offentligøres vil blive behandlet i opgaven i det omfang som det skønnes relevant ift. hvor konkrete og præcise de er. Ændringer til ED Leasing som IASB og FASB måtte offentligøre efter litteratursøgningen på specialet, som er afsluttet medio juni 2011, vil ikke blive behandlet i opgaven.

De former for leasing, som ikke reguleres af reglerne i ED Leasing vil ikke blive behandlet i opgaven. Derfor vil opgaven ikke behandle leasingarrangementer som omfatter immaterielle aktiver (som behandles efter IAS 38), leasing som omhandler anvendelse af mineraler, olie, naturgas mv. (som behandles efter IFRS 6), leasing af biologiske aktiver (som behandles efter IAS 41) og leasing arrangementer som er tabsgivende i perioden mellem tidspunktet for indgåelse af leasingkontrakt og tidspunktet for at aktivet stilles til rådighed (som behandles efter IAS 37).

7 IAS 17 - Leasing

I dette kapitel redegøres for de overordnede regler som den nugældende internationale regnskabsstandard IAS 17 udstikker omkring den regnskabsmæssige behandling af leasing. De regler og metoder som der redegøres for i kapitlet vil i de senere kapitler 10 og 11 blive sammenholdt med og analyseret ift. de regler og metoder som det nye udkast ED Leasing og de senere ændringsforslag til ED leasing udstikker.

IAS 17 Leasing blev udgivet af IASB tilbage i 1997 som en erstatning for den dengang gældende IAS 17 Accounting for Leases, som var udstedt i 1982. Den nuværende IAS 17 Leasing har senere hen overgået flere mindre ændringer. IASB udsendte bl.a. den sidste reviderede udgave af regnskabsstandarden i december 2003. Siden 2003 har IAS 17 Leasing fortsat overgået mindre tilpasninger og er blevet ajourført når andre regnskabsstandarde er blevet ændret eller udgivet. I det følgende kapitel tages der udgangspunkt i den nuværende 2009 udgave af IAS 17.

IAS 17 omhandler både den regnskabsmæssige behandling af leasing i leasinggiver – og leasingtagers regnskab, men der vil i det følgende kun blive redegjort for forhold der vedrører leasingtager jf. Afgrænsningskapitlet.

IAS 17 er som beskrevet den regnskabsstandard der regulerer den regnskabsmæssige behandling af leasing, imidlertid er der andre udgivelser fra standardsætterne som influerer på reglerne i IAS 17. Bl.a. IFRIC 4 som redegør for hvordan leasing skelnes fra serviceaftaler og SIC-27 hvori regler til vurdering af indholdet af transaktioner som har juridisk form som en leasingkontrakt er skildret. Disse udgivelser og reglerne heri vil i begrænset omfang også blive behandlet i kapitlet.

7.1 Definition af leasing

I IAS 17 defineres Leasing som: ”en aftale hvorved leasinggiver for en periode overdrager retten til at råde over et aktiv til leasingtager mod en eller flere betalinger” (IASB 2009: §4).

IAS 17 definerer indledningsvist at standarden skal finde anvendelse på alle leasingkontrakter på nær følgende undtagelser (IASB 2009: §2):

- ❖ Leasing til at udforske eller forbruge mineraler, olie, naturgas og lignende ikke regenererende ressourcer.

- ❖ Licensaftaler for emner såsom spillefilm, videooptagelse, skuespil, manuskripter, patenter og copyrightaftaler.

Derudover finder standarden ikke anvendelse som målegrundlag for nedennævnte forhold, men anvendes i disse tilfælde kun indledningsvist til klassifikation af leasing:

- ❖ Ejendomme som leasingtager besidder som investeringsejendomme, som i stedet behandles efter reglerne i IAS 40 Investment Property.
- ❖ Investeringsejendomme som stilles til rådighed af leasinggiver via operationel leasing, som i stedet behandles i IAS 40 Investment Property.
- ❖ Biologiske aktiver som besiddes af leasingtager under anvendelse af en finansiell leasing kontrakt, som i stedet behandles i IAS 41 Agriculture.
- ❖ Biologiske aktiver som stilles til rådighed af leasinggiver gennem en operationel leasingkontrakt, som i stedet behandles i IAS 41 Agriculture.

IAS 17 finder anvendelse på kontrakter som overfører retten til at råde over aktiver til leasingtager, også selvom leasinggiver ifølge kontrakten er forpligtet til at levere serviceydelser til drift og vedligeholdelse af aktivet (IASB 2009: §3). Et eksempel på en sådan kontrakt hvor retten til at råde over aktivet overgår fra leasinggiver til leasingtager, men som samtidig akkompagneres af en serviceydelse fra leasinggiver kunne være en leasingkontrakt af en bil hvor der indgår forsikring, reparation og vedligeholdelse.

I IFRIC 4 er reglerne, som bruges til afgørelsen af hvorvidt en kontrakt indeholder leasing og derfor skal behandles efter reglerne i IAS 17, skildret. Afgørelsen af hvorvidt en kontrakt indeholder leasing beror på om opfyldelsen af aftalen er afhængig af et specificeret aktiv og på om retten til at råde over det gældende aktiv overdrages (IASB 2010e: §6).

Hvis en kontrakt indeholder både leasing og service skal leasingbetalingerne og betalingerne for serviceydelserne separeres fra hinanden hvis dette er muligt (IASB 2010e: §12). Dvs. at leasingdelen skal behandles efter reglerne i IAS 17, mens servicedelen af en samlet kontrakt skal behandles efter de gældende regler herfor. Hvis ikke det er muligt at separere leasingydelserne og serviceydelserne fra hinanden skal hele kontrakten behandles efter reglerne i IAS 17 (IASB 2010e: §15).

Regnskabsstandarden finder således ikke anvendelse på rene servicekontrakter, hvori der ikke sker en overgang af retten til at råde over aktivet fra leasinggiver til leasingtager (IASB 2009: §3).

7.2 Klassifikation af leasing –finansiel eller operationel leasing

IAS 17 skelner, som nævnt i de indledende kapitler i opgaven, mellem to former for leasing: finansiel leasing og operationel leasing. Sondringen mellem disse leasingformer er af stor betydning da den regnskabsmæssige behandling er vidt forskellig.

Finansiel leasing klassificeres i IAS 17 som: ”leasing hvor alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten over aktivet overdrages til leasingtager ved indgåelse af aftale eller kontrakt” (IASB 2009: §4). Operationel leasing defineres negativt i standarden ift. finansiel leasing. Enhver leasingkontrakt som ikke er finansiel leasing defineres således som operationel leasing (IASB 2009: §4).

Standarden nævner nedenstående forhold som normalt hver for sig eller samlet vil føre til klassifikation som finansiel leasing (IASB 2009: §10-11):

- ❖ Ejendomsretten over aktivet overgår ved leasingperiodens udløb fra leasinggiver til leasingtager.
- ❖ Leasingtager har en købsoption på det leasede aktiv til en så gunstig pris at det ved leasingarrangementets indgåelse skønnes at være overvejende sandsynligt at optionen, efter endt leasing, udnyttes.
- ❖ Leasingperioden gælder for hovedparten af aktivets økonomiske levetid.
- ❖ Ved indgåelse af leasingkontrakten svarer nutidsværdien af minimumsleasingydelse til hovedparten af dagsværdien af det leasede aktiv.
- ❖ Det leasede aktiv er så specialiseret at det kun kan benyttes af leasingtager, medmindre der foretages væsentlige ændringer.
- ❖ Leasingtager skal dække leasinggivers tab ved en evt. annullering af leasingforetagendet.

- ❖ Gevinst og tab som følge af ændringer i dagsværdien for det leasede aktiv ved udløb tilfalder leasingtager.
- ❖ Leasingtager har ved leasingaftalens udløb mulighed for at forlænge leasingforetagendet ved til en fordelagtig ydelse.

Ovenstående betyder overordnet set at leasingkontrakter hvor de økonomiske fordele og risici forbundet med aktivet i størstedelen af dets levetid tilkommer leasingtager vil blive karakteriseret som finansiell leasing. Forholdene som indikerer finansiell leasing er kun eksempler nævnt i standarden og der vil således altid være tale om en helhedsvurdering af leasingaftalen. I standarden skildres det at det er indhold frem for formalia når det skal vurderes hvorvidt en leasingaftale skal karakteriseres som finansiell eller operationel (IASB 2009: §10). Hvis det pga. andre forhold er klart at leasingforetagendet ikke medfører at alle væsentlige risici og fordele overgår til leasingtager kan det tale for klassifikation som operationel leasing (IASB 2009: §12).

Leasingklassifikationen, hvor der skelnes mellem finansiell –og operationel leasing foretages ved begyndelsen af leasingforetagendet, og eventuelle senere ændringer som ville medføre en anden klassifikation, bortset fra fornyelse eller fx ændringer i estimater af økonomisk levetid, anses for at udgøre en ny leasingaftale (IASB 2009: §13).

7.3 Regnskabsmæssig behandling af finansiell leasing

Ved den første indregning af leasingarrangementet i leasingtagers regnskab kommer forskellene på finansiell –og operationel leasing til udtryk. Finansiell leasing skal, som nævnt tidligere, indregnes i balancen, imens operationel leasing kun indregnes i resultatopgørelsen. Derudover kommer forskellene på finansiell –og operationel leasing også til udtryk ved den efterfølgende måling og behandling af leasingforetagendet og ved hvilke forhold der skal oplyses om i regnskabet. I nærværende afsnit beskrives den regnskabsmæssige behandling af finansiell leasing.

7.3.1 Første indregning

En leasingaftale som er af finansiell karakter behandles principielt på samme måde som hvis leasingtager havde foretaget et kreditkøb af aktivet. Ved indgåelse af leasingperioden skal leasingtager ved finansiell leasing indregne leasingaktivet og en dertilhørende forpligtelse til at betale fremtidige leasingydelser i balancen.

Leasingaktivet og leasingforpligtelsen indregnes til kostpris, til et beløb svarende til den laveste værdi af dagsværdien eller nutidsværdien af minimumsleasingydelserne (IASB 2009: §20). Leasingaktivet og leasingforpligtelsen til at betale fremtidige leasingydelser indregnes i balancen til samme værdi, på nær hvis leasingfortaget ledsages af direkte initialomkostninger såsom omkostninger til at forhandle og etablere leasingforetaget, som kun tillægges til aktivets værdi (IASB 2009: §22).

7.3.1.1 Dagsværdi

Dagsværdien karakteriseres som den værdi som aktivet kan opgøres til pr. indgåelsesdato for leasingkontrakten. Dvs. den værdi som aktivet ville kunne afhændes til på markedsvilkår til en uafhængig tredjemand (IASB 2009: §4).

7.3.1.2 Nutidsværdi af minimumsleasingydelserne

Minimumsleasingydelserne er betalingerne i leasingperioden som leasingtager er eller kan blive forpligtet til at betale heri dog ikke indregnet den andel af leasingydelserne som ikke er fast, men som karakteriseres som betingede ydelser, som er betingede af fremtidige ændringer af faktorer som fx fremtidigt salg, renteændringer etc. og betalinger som vedrører indbyggede serviceaftaler. Såfremt leasingaftalen indeholder en købsoption for leasingtager, som er så fordelagtig, at den med overvejende sandsynlighed vil blive effektueret, vil betalingerne forbundet med den købsoption også skulle inkluderes i minimumsleasingydelserne (IASB 2009: §4). Hvis leasingaftalen indeholder en residual værdi garanti, hvorved leasingtager ved leasingperiodens ophør er forpligtet til at betale kompensation til leasinggiver for en evt. difference mellem dagsværdien for aktivet og en fastsat værdi for aktivet, skal denne garanti også indregnes som en del af minimumsleasingydelserne (IASB 2009: §4).

7.3.1.2.1 Diskonteringsrente

Nutidsværdien af minimumsleasingydelserne beregnes ud fra den implicitte rente i leasingkontrakten hvis denne kan fastlægges og hvis dette ikke muligt ud fra leasingtagers marginale lånerente, dvs. den markedsrente som leasingtager ville skulle betale for finansiering på lignede vilkår (IASB 2009: §20).

7.3.2 Efterfølgende måling

Finansiell leasing medfører at der i hver regnskabsperiode skal betales finansieringsomkostninger til leasinggiver og foretages afskrivning af leasingaktivet i

takt med at dette forbruges. Summen heraf svarer normalt ikke til de faktiske leasingydelser der skal betales og man kan derfor ikke blot omkostningsføre leasingydelserne i resultatopgørelsen.

7.3.2.1 Finansieringsomkostninger

Ved den efterfølgende måling af finansiell leasing i leasingtagers regnskab er udgangspunktet at leasingtager gennem hele leasingperioden skal betale leasingydelser til leasinggiver. Ved betaling af minimumleasingydelserne til leasinggiver skelnes der mellem en afdragsdel og en rentedel. Denne skelnen foretages ved at leasingforpligtelsen, som er opgjort pr. indgåelsesdatoen forrentes med en konstant rentesats. Leasingforpligtelsen i balancen reduceres i hver regnskabsperiode over leasingperioden med leasingydelserne fratrasket rentekomkostningerne (IASB 2009: §25).

Den del af leasingydelserne, som ikke er faste, men som er betingede ydelser, som varierer med ændringer af givne faktorer, skal henregnes som omkostninger direkte i resultatopgørelsen i den periode de vedrører (IASB 2009: §25).

7.3.2.2 Afskrivning

Et finansielt leaset aktiv skal afskrives på samme måde som tilsvarende aktiver, som leasingtager har købt. Dvs. at finansielt leasede aktiver alt efter aktivtype skal afskrives efter de gængse afskrivningsmetoder som er nævnt i hhv. IAS 16 Property, Plant and Equipment og IAS 38 Intangible Assets. Afskrivningen på det leasede aktiv allokeres på systematisk basis til hver enkelt regnskabsperiode i leasingperioden gennem resultatopgørelsen, ligesom andre aktiver af samme type, som leasingtager ejer. I praksis vil dette oftest betyde at afskrivningen foretages på lineær basis (IASB 2009: §27).

Hvis det er overvejende sandsynligt at leasingtager vil opnå ejerskab over det leasede aktiv ved leasingperiodens slutning, som følge af fx en fordelagtig købsoption, skal leasingaktivet afskrives over hele den økonomiske levetid og ikke kun over leasingperioden. Hvis det imidlertid ikke er overvejende sandsynligt at leasingtager opnår ejerskab over aktivet ved leasingperiodens udløb afskrives aktivet fuldtud over leasingperioden, selvom den økonomiske levetid reelt er længere (IASB 2009: §28).

Udover den systematiske afskrivning, skal leasingtager også iagttage reglerne i IAS 36 Impairment of Assets for at afgøre hvorvidt der er et nedskrivningsbehov for et leaset aktiv (IASB 2009: §30).

7.3.3 Eksempel på regnskabsmæssig behandling af finansiel leasing

I det følgende afsnit vises det via et eksempel hvordan finansiel leasing behandles efter IAS 17.

Leasingtager A/S har pr. 1/1-2006 indgået en leasingaftale med et leasingselskab om leasing af et aktiv som har en markedsværdi på 52.000 kr. Leasingaftalen løber over 5 år og leasingtager skal årligt betale en leasingydelse på 10.000 kr. Indholdet i leasingaftalen gør at aftalen karakteriseres som finansiel leasing, da hovedparten af de økonomiske fordele –og forpligtelser overgår fra leasinggiver til leasingtager, jf. ovenstående afsnit 7.2 om klassifikation af leasing. Leasingtager A/S's marginale lånerente er 7,93%.

Da der er tale om finansiel leasing skal leasingtager i balancen indregne et leasingaktiv og en leasingforpligtelse til den laveste værdi af nutidsværdien af leasingydelse og dagsværdien. Nutidsværdien af leasingydelse opgøres ved at udregne nutidsværdien af hver leasingydelse ud fra $PV = \frac{R_t}{(1+i)^t}$, hvor R_t er leasingydelsen, i er renten og t er tidspunktet. Nutidsværdien af hver leasingydelse lægges sammen og herved opgøres nutidsværdien af de samlede leasingydelser til 40.001 kr. som er lavere end dagsværdien på 52.000 kr. Derfor indregnes ved leasingkontraktens begyndelse et leasingaktiv og leasingforpligtelse til hver 40.000,87 kr.

Da leasingkontrakten løber over 5 år, og da der foretages lineær afskrivning, bliver den årlige afskrivning af aktivet for hvert af årene fra 2006-2010: 8.000,20 kr. Dvs. at der afskrives 8.000,20 kr. hvert af de 5 år indtil leasingaktivet er fuldt ud afskrevet. Afskrivningerne omkostningsføres i resultatopgørelsen.

Leasingforpligtelsen forrentes hvert års ultimo med renten 7,93%. For år 2006 bliver rentebetalingen $40.001 \text{ kr.} \times 7,93\% = 3.172 \text{ kr.}$ som omkostningsføres i resultatopgørelsen

Leasingforpligtelsen i balancen reduceres årligt ultimo hver regnskabsperiode med leasingydelsen fratrukket renteomkostningerne indtil leasingforpligtelsen er fuldt amortiseret. Dvs. at leasingforpligtelsen fx i år 2006 reduceres på følgende måde:
 $40.001 \text{ kr.} - (10.000 \text{ kr.} - 3.172,07) = 33.173 \text{ kr.}$

Nedenstående tabel viser de talmæssige konsekvenser af leasingforetagendet.

Figur 2 Eksempel på regnskabsmæssig behandling af finansiel leasing under IAS 17

År	Leasingydelse	Afskrivning	Rentebetaling 6,25%	Leasingaktiv	Leasingforpligtelse
primo 2006				40.001 kr.	40.001 kr.
2006	10.000 kr.	8.000 kr.	3.172 kr.	32.001 kr.	33.173 kr.
2007	10.000 kr.	8.000 kr.	2.631 kr.	24.001 kr.	25.804 kr.
2008	10.000 kr.	8.000 kr.	2.046 kr.	16.000 kr.	17.850 kr.
2009	10.000 kr.	8.000 kr.	1.415 kr.	8.000 kr.	9.265 kr.
2010	10.000 kr.	8.000 kr.	735 kr.	0 kr.	0 kr.
I alt	50.000 kr.	40.001 kr.	9.999 kr.		

7.3.4 Oplysningskrav

IAS 17 skitserer flere specifikke forhold som leasingtager skal oplyse om i regnskabet. Nedenfor er der kort redegjort for de væsentligste forhold som standarden nævner.

Leasingtager skal bl.a. oplyse om den regnskabsmæssige værdi af finansielt leasede aktiver for hver kategori af aktiver ved hver regnskabsafslutning (IASB 2009: §31a).

Leasingtager skal vise en afstemning af de totale fremtidige minimumsleasingydelser pr. balancedag og sammenligne med nutidsværdien heraf. Derudover skal leasingtager oplyse om de totale minimumsleasingydelser og deres nutidsværdi fordelt på forfald indenfor 1 år, mellem 1 og 5 år og senere end 5 år (IASB 2009: §31b).

Derudover skal leasingtager oplyse om betingede leasingydelser, der er omkostningsført i resultatopgørelsen (IASB 2009: §31c).

Endvidere skal leasingtager give en beskrivelse af væsentlige leasingarrangementer og herved bl.a. også redegøre for fornyelsesklausuler, køboptioner og betingede leasingydelser som eksisterer i leasingaftaler (IASB 2009: §31e).

Der skal også oplyses om særlige restriktioner i leasingtagers muligheder som følger af leasingarrangementer det være sig fx udbyttebegrænsning eller manglende mulighed for at stifte yderligere forpligtelser eller flere leasingkontrakter (IASB 2009: §31e).

7.4 Regnskabsmæssig behandling af operationel leasing

I nærværende afsnit beskrives den regnskabsmæssige behandling af operationel leasing.

7.4.1 Omkostningsføring udelukkende i resultatopgørelsen

Operationelle leasingkontrakter skal, som nævnt tidligere, indregnes som omkostning i resultatopgørelsen hen over leasingperiodens løbetid, og skal således ikke behandles i balancen. Omkostningerne skal indregnes systematisk og lineært over leasingperioden i takt med betalingen af leasingydelserne hvis ikke en anden og mere retvisende indregningsmetode for brugen af aktivet findes (IASB 2009: §33). I praksis vil operationel leasing oftest blive indregnet systematisk i takt leasingydelserne, men hvis brugsmønstret af aktivet er forskellig ift. betalingsmønstret kan dette fx medføre en anden indregningsmetode som bygger brugsmønstret (IASB 2009: §34).

Leasingtager skal derfor som udgangspunkt blot indregne de faktiske leasingydelser, som betales til leasinggiver, i resultatopgørelsen i den regnskabsperiode som leasingydelserne vedrører.

7.4.2 Eksempel på regnskabsmæssig behandling af operationel leasing

I det følgende afsnit vises det via en viderebygning på eksemplet i afsnit 7.3.3 hvordan operationel leasing behandles efter IAS 17. Det forudsættes i det følgende at den leasingkontrakt som Leasingtager A/S indgik i forrige eksempel, i stedet for klassifikation som finansiel leasing, klassificeres som operationel leasing pga. indholdet i leasingkontrakten. Omkostningerne skal derfor indregnes i resultatopgørelsen i takt med betalingen af leasingydelserne og der skal således ikke ske behandling i balancen med opgørelse af leasingaktiv og forpligtelse. Dvs. at leasingtager A/S i hvert regnskabsår fra 2006-2010 skal indregne den årlige leasingydelse på 10.000 kr. i resultatopgørelsen.

Udover den åbenlyse forskel ift. finansiel leasing om at der ikke skal indregnes et leasingaktiv og en forpligtelse i balancen medfører klassifikationen som operationel

leasing at leasingydelserne belaster resultatopgørelsen med samme beløb i hvert regnskabsår i modsætning til under finansiell leasing hvor resultatopgørelsen belastes forskelligt i løbet af leasingkontrakten. Ved klassifikation som finansiell leasing belastes resultatopgørelsen hvert regnskabsår, jf. forrige eksempel 7.3.3, med hhv. afskrivningen og med rentebetalingen, hvor rentebetalingen mindskes i løbet af leasingperioden i takt med at leasingforpligtelsen amortiseres. Der er således ved finansiell leasing tale om front-loading af leasingomkostningerne idet resultatopgørelsen ved finansiell leasing belastes mest i det første regnskabsår og mindst i det sidste regnskabsår.

I nedenstående figur ses princippet i den regnskabsmæssige behandling af operationel leasing i resultatopgørelsen og forskellen mellem hvordan operationel leasing og finansiell leasing belaster resultatopgørelsen.

[Figur 3 Eksempel på operationel –og finansiell leasings belastning af resultatopgørelsen](#)

År	Leasingydelse i resultatopgørelsen ved operationel leasing	Afskrivninger+ rentebetaling i resultatopgørelsen ved finansiell leasing
2006	10.000 kr.	11.172 kr.
2007	10.000 kr.	10.631 kr.
2008	10.000 kr.	10.046 kr.
2009	10.000 kr.	9.416 kr.
2010	10.000 kr.	8.735 kr.
I alt	50.000 kr.	50.000 kr.

7.4.3 Oplysningskrav

Standarden foreskriver for operationel leasing, ligesom for finansiell leasing, flere forhold hvorom leasingtager skal oplyse om i regnskabet. De væsentligste forhold er skitseret nedenfor.

Leasingtager skal oplyse om de totale fremtidige minimumsleasingydelser for ikke-annullerbare operationelle leasingkontrakter opdelt på perioderne hvor leasingydelserne falder til betaling indenfor 1 år, mellem 1 og 5 år og senere end 5 år (IASB 2009: §35a). I modsætning til oplysningskravene forbundet med finansiell leasing er der for operationel leasing ikke nævnt at minimumsleasingydelserne skal angives til nutidsværdi, hvorfor minimumsleasingydelserne for operationelle leasingaftaler kan anføres udiskonteret.

Leasingtager skal indregne leasingydelser som en omkostning i den periode som leasingydelsen vedrører og skal skildre minimumsleasingydelserne og betingede leasingydelser separat (IASB 2009: §35c)

Derudover skal leasingtager, på samme vis som under finansiell leasing, give en generel beskrivelse af væsentlige leasingforetagender med omtale af bl.a. basis for udregning af betingede leasingydelser, eksistensen af og betingelserne for fornyelses- og køboptioner og leasingarrangementets betydning for udbetaling af udbytte og muligheden for stiftelse af yderligere gæld og indgåelse af yderligere leasingkontrakter (IASB 2009: §35d).

7.5 Sale and leaseback transaktioner

IAS 17 udstikker specifikke regler for hvordan sale and leaseback transaktioner skal behandles.

Sale and leaseback transaktioner er kendetegnet ved at en virksomhed som ejer et givent aktiv sælger aktivet til anden side og dernæst leaser det selvsamme aktiv tilbage. Leasingydelserne og salgsprisen betragtes typisk samlet idet de anses for at være indbyrdes afhængige af hinanden. Sale and leaseback transaktioner behandles forskelligt efter IAS 17 alt efter om der er tale om finansiell leasing eller operationel leasing.

Sale and leaseback transaktioner skal kun behandles efter reglerne i IAS 17 hvis substansen i transaktionerne reelt set medfører at der er tale om leasing som falder under IAS 17. I SIC-27 udstikkes retningslinjerne for hvornår sale and leaseback skal behandles efter reglerne i IAS 17. Overordnet set skildrer SIC-27 følgende forhold som hver for sig indikerer at et arrangement ikke lever op til behandling som leasing under IAS 17:

- ❖ Ingen overgang af retten til at råde over aktivet og ingen overgang i økonomiske fordele og risici ved transaktionerne (IASB 2010c: § 5a).
- ❖ Det primære formål med transaktionerne er at opnå et givent skattemæssigt resultat (IASB 2010c: § 5b).
- ❖ Fordelagtig option er inkluderet, som højst sandsynligt vil blive effektueret pga. fordelagtigheden (IASB 2010c: § 5c).

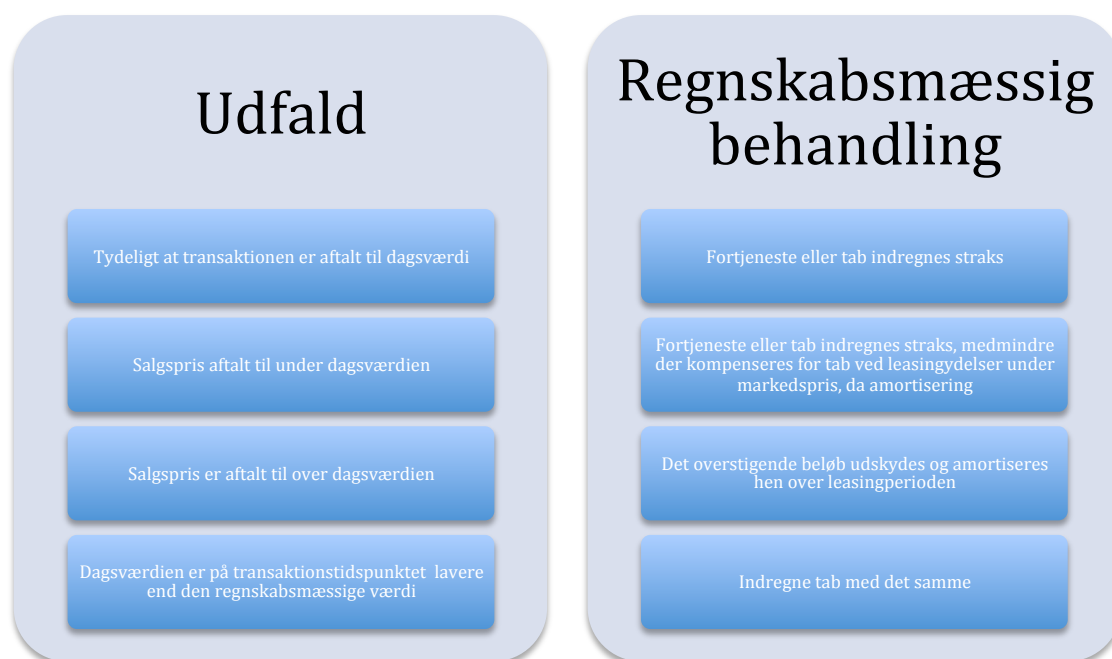
7.5.1 Sale and finansiell leaseback

Ved sale and finansiell leaseback er den regnskabsmæssige behandling enkel. Beløb hvormed salgsprisen overstiger den regnskabsmæssige værdi af aktivet udskydes og amortiseres over leasingperioden. Dvs. at fortjeneste ved salget ikke må indregnes straks i resultatopgørelsen, men i stedet skal indregnes løbende over leasingperioden. Begrundelsen herfor er at fortjenesten ved salget anses for at have sammenhæng til leasingaftalen og at den finansielle leasingaftale anses for reelt at være et udtryk for at leasinggiver stiller finansiering til rådighed for leasingtager (IASB 2009: §59-60).

7.5.2 Sale and operationel leaseback

Ved sale and leaseback, som indebærer operationel leasing, er den regnskabsmæssige behandling mere kompleks. Alt efter omstændighederne er der 4 forskellige mulige udfald, som hver især medfører forskellig regnskabsmæssig behandling.

Figur 4 Oversigt over regnskabsmæssig behandling ved sale and operationel leaseback.

Hvis det er tydeligt at sale and leaseback transaktionen foregår til dagsværdi skal fortjeneste eller tab indregnes straks i resultatopgørelsen (IASB 2009: §61).

Hvis salgsprisen er aftalt til under dagsværdi skal fortjeneste eller tab indregnes straks i resultatopgørelsen, medmindre der bliver kompenseret for et evt. tab via fremtidige leasingydelser under markedspris. I så fald skal et evt. tab udskydes og indregnes i takt med leasingydelserne over leasingperioden (IASB 2009: §61).

Hvis salgsprisen er aftalt til over dagsværdi skal værdien hvormed salgsprisen overstiger dagsværdien udskydes og amortiseres over aktivets brugstid (IASB 2009: §61).

Hvis dagsværdien på transaktionstidspunktet er lavere end den regnskabsmæssige værdi, skal et tab svarende til forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og dagsværdien indregnes straks (IASB 2009: §63).

8 Exposure Draft Leasing

I dette kapitel redegøres der for reglerne i den kommende nye regnskabsstandard for behandling af leasing. I kapitlet tages der udgangspunkt i udkastet til den nye regnskabsstandard Exposure Draft Leasing som blev offentliggjort af IASB den 17. august 2010. Som beskrevet i de indledende afsnit af opgaven er ED Leasing kun et udkast til den endelige regnskabsstandard som skal erstatte IAS 17, hvorfor der i tiden op til den endelige vedtagelse som standard vil blive offentliggjort ændringer. I nærværende afsnit redegøres der udelukkende for reglerne som er skildret i selve Exposure Draftet. I det senere kapitel 9 vil der blive redegjort for de senere ændringsforslag til ED Leasing.

Udkastet ED Leasing indeholder regler for den regnskabsmæssige behandling af leasing i både leasingtager –og leasinggivers regnskab, men da denne opgave jf. afgrænsningsafsnittet kun fokuserer på leasingtagers behandling af leasing, vil der i dette kapitel således kun blive redegjort for de forhold som vedrører leasingtager.

8.1 Definition af leasing

I ED Leasing defineres leasing som ”en kontrakt hvori retten til at råde over et specificeret aktiv overdrages for en given periode imod betaling” (IASB 2010c: Appendix A)

ED Leasing definerer at standarden skal finde anvendelse på alle leasingkontrakter på nær de følgende (IASB 2010c: §5, §7):

- ❖ Leasing af immaterielle aktiver, som behandles efter IAS 38
- ❖ Leasing til at udforske og forbruge naturressourcer såsom mineraler, olie og naturgas, som behandles efter IFRS 6
- ❖ Leasing af biologiske aktiver som i stedet behandles efter IAS 41 Agriculture.
- ❖ Leasing som mellem indgåelse og starten på leasingaftalen opfylder definitionen på at være tabsgivende, som i stedet behandles efter IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets.
- ❖ Investeringsejendomme under leasingaftaler som leasingtager måler til dagsværdi.

Derudover bemærkes det også at ED Leasing skal finde anvendelse på kontrakter som indeholder både serviceelementer og leasingelementer, som behandles samlet, medmindre servicedelen kan adskilles fra leasingdelen og leasingtager derfor er i stand til at behandle servicedelen for sig selv efter de derfor gældende regler (IASB 2010c: §6).

8.2 Leasingkriterier

Når der tales om leasing, tænkes der typisk på en leasingkontrakt af et specifikt aktiv som fx en bygning, en bil eller kontorinventar, som er positivt nævnt i leasingkontrakten. Imidlertid dækker leasing over mere end blot ovenstående leasingarrangementer og ofte vil en kontrakt som overordnet set ikke er at betagte som en leasingkontrakt indeholde elementer af leasing. I ED Leasing defineres det at en virksomhed ved indgåelse af en kontrakt indledningsvist skal vurdere om denne er en leasingkontrakt eller indeholder leasing ved at vurdere om:

- ❖ opfyldelsen af kontrakten afhænger af at der stilles et specificeret aktiv til rådighed (IASB 2010c: §B1) og om
- ❖ kontrakten overdrager retten til at råde over det specificerede aktiv for en aftalt periode (IASB 2010c: §B1)

En kontrakt indeholder leasing, hvis begge ovenstående kriterier er opfyldt og der således er tale om et specificeret aktiv og retten til at råde herover overdrages. Denne definition bygger på kriterierne i IFRIC 4 som også anvendes under IAS 17.

8.2.1 Specificeret aktiv

Når det skal vurderes om der stilles et specificeret aktiv til rådighed skelnes der i standarden mellem om aktivet er implicit eller eksplicit specificeret (IASB 2010c: §B2).

Et aktiv er implicit specificeret hvis det er umuligt eller upraktisk for leasinggiver gennem leasingperioden at stille et andet aktiv til rådighed eller hvis det er muligt for leasinggiver at udskifte aktivet, men denne i praksis sjældent gør dette. Når det skal vurderes om der er mulighed for at udskifte aktivet skal der tages hensyn til både økonomiske faktorer såvel som de tekniske og praktiske muligheder for at udskifte aktivet.

Et aktiv er eksplicit specificeret hvis det er udtrykkeligt specificeret i en kontrakt, at aftalen omhandler lige præcis det gældende aktiv og leasinggiver ikke blot kan stille et andet lignende aktiv til rådighed. Hvis kontrakten tillader leasinggiver at udskifte aktivet med et andet tilsvarende aktiv i løbet af leasingperioden er der ikke tale om en leasingaftale, fordi aktivet reelt ikke er specificeret. En kontrakt som tillader og kræver at leasinggiver udskifter et leaset aktiv, hvis det fx er ikke fungerer korrekt, kan dog indeholde leasing (IASB 2010c: §B3)

8.2.2 Retten til at råde

Når det skal vurderes hvorvidt kontrakten overdrager retten til at råde over aktivet til leasingtager skal følgende forhold iagttages og mindst én af dem opfyldes for at retten til at råde overdrages:

- ❖ Leasingtager har muligheden for eller retten til at anvende aktivet eller retten til at anvise andre hertil (IASB 2010c: §B4).
- ❖ Leasingtager har muligheden for eller retten til at kontrollere den fysiske adgang til aktivet (IASB 2010c: §B4)
- ❖ Leasingtager får størstedelen af outputtet fra det leasede aktiv gennem leasingperioden og prisen for outputtet er ikke fast bestemt via kontrakt eller ift. gældende markedspriser (IASB 2010c: §B4)

8.3 Leasing og servicekontrakter

Som det kort er nævnt ovenfor, anvendes reglerne i ED Leasing også i nogle tilfælde ved den regnskabsmæssige behandling af serviceaftaler som er indeholdt i leasingaftaler. ED leasing skildrer, at hvis servicedelen er adskilt fra leasingdelen skal leasingtager behandle servicedelen og leasingdelen hver for sig og allokere betalinger forbundet med hver del, hver for sig, efter principperne i ED Revenue from Contracts With Customers, som er en af de øvrige nye regnskabsstandards, som IASB og FASB arbejder på. Leasingdelen skal i så fald behandles efter reglerne i ED Leasing, imens servicedelen, som er adskilt fra leasingdelen behandles efter de gældende regler herfor i ED Revenue.

Hvis servicedelen ikke er adskilt fra leasingdelen skal leasingtager behandle hele kontrakten regnskabsmæssigt under ét efter reglerne i ED Leasing (IASB 2010: §B5).

Servicedelen af en leasingkontrakt anses for at være adskilt hvis ét af følgende forhold er opfyldt:

- ❖ Leasinggiver, som yder servicen, eller en 3. part sælger identiske serviceydelser alene uden for leasingarrangementer (IASB 2010c: §B7).
- ❖ Leasinggiver ville kunne sælge servicedelen alene fordi den kan fungere alene eller sammen med andre ikke-leasede aktiver eller services fra leasinggiver eller 3. Part, og leasinggiver ville kunne identificere ressourcerne anvendt til servicedelen og derved opføre fortjenesten for servicedelen særskilt (IASB 2010c: §B7).

8.4 Eksklusion af køb

Reglerne i ED Leasing skal ikke anvendes for leasingkontrakter, som lever op til klassifikationen for køb af det underliggende aktiv. En leasingkontrakt repræsenterer ifølge standarden et køb af det underliggende aktiv, hvis kontrollen over aktivet og størstedelen af dertilhørende økonomiske fordele og risici ved kontraktens udløb overgår fra leasinggiver til leasingtager. Klassifikationen af hvorvidt en kontrakt reelt er et køb sker ved starten af leasingkontrakten og revurderes ikke gennem kontraktens løbetid (IASB 2010c: §B9).

Ved vurderingen af hvorvidt kontrollen ved kontraktens udløb overgår til leasingtager skal alle relevante faktorer og forhold iagttages. ED Leasing nævner følgende forhold som indikatorer for at kontrollen over det underliggende aktiv overgår fra leasinggiver til leasingtager ved kontraktudløb:

- ❖ Automatisk overgang af det underliggende aktiv ved kontraktudløb (IASB 2010c: §B10)
- ❖ Kontrakten indeholder en fordelagtig købsoption, med en pris der forventes at være betydeligt under dagsværdien for aktivet den dag købsoptionen kan udøves (IASB 2010c: §B10).

Hvis en leasingkontrakt imidlertid kun indeholder en købsoption, som ikke kan karakteriseres som fordelagtig pga. en købspris lavere end dagsværdien, skal denne kontrakt behandles efter reglerne i ED Leasing. Dog vil der den dag købsoptionen effektueres, ske en overgang fra behandling som leasing efter ED Leasing til behandling som køb efter de herfor gældende regler.

8.5 Regnskabsmæssig behandling efter ED Leasing

ED Leasing anvender en right-of-use model hvorved alle leasingkontrakter indregnes i balancen på den dato hvor det underliggende aktiv i leasingaftalen stilles til rådighed for leasingtager. Leasingtager skal i balancen indregne et leasingaktiv for retten til at råde over det underliggende aktiv og en dertilhørende forpligtelse til at betale leasingydelser (IASB 2010c: §10).

I resultatopgørelsen skal leasingtager for hver regnskabsperiode gennem leasingperioden indregne rentebetalinger på leasingforpligtelsen og afskrivninger på det underliggende leasede aktiv (IASB 2010c: §11). Derudover skal opskrivning og nedskrivning på det underliggende leasede aktiv indregnes i resultatopgørelsen.

8.5.1 Første indregning og måling

Ved den første indregning indregnes forpligtelsen til at betale leasingydelser gennem leasingperioden i balancen til nutidsværdien af leasingydelserne ved at anvende diskonteringsfaktoren.

Leasingaktivet indregnes til samme værdi som forpligtelsen til at betale leasingydelser tillagt eventuelle initialomkostninger, som kan henføres direkte til forhandlingen og tilrettelægnings af leasingkontrakten (IASB 2010c: §12). Disse initialomkostninger defineres i standarden som omkostninger som kan henføres til forhandling og tilrettelæggelse af leasingaftalen og som ikke ville have opstået hvis leasingaftalen ikke var blevet en realitet (IASB 2010c: Appendix A). Dermed afgrænses initialomkostningerne fra omkostninger af mere generel karakter som måtte være afholdt til fx rådgivning om leasing eller undersøgelse af andre leasingmuligheder og andre finansieringsmetoder.

8.5.1.1 Leasingperioden

Leasingperioden defineres i standarden som: ”den længste periode som der er mere end 50% sandsynlighed for” (IASB 2010c: Appendix A).

Ved fastlæggelsen af leasingperioden skal leasingtager først identificere alle mulige leasingperioder og heri indregne eventuelle muligheder for at forlænge eller afslutte leasingforetagenet. Dvs. at leasingtager vil komme frem til flere mulige leasingperioder, hvor fornyelsesoptioner og opsigelsesmuligheder spiller ind på længden heraf. Hvis der eksempelvis foreligger en 5-årig leasingkontrakt hvor

leasingtager har en opsigelsesmulighed efter 3 år og en fornyelsesmulighed efter 5 år på yderligere 2 år, vil leasingperioden både kunne være 3 år, 5 år og 7 år. (IASB 2010c: §B16-B17).

Når de forskellige mulige leasingperioder er fastsat skal leasingtager estimere sandsynligheden for hver identificeret mulig leasingperiode og afgøre hvilken der er den længste periode med en sandsynlighed over 50 %. Ved estimeringen af sandsynligheden skal leasingtager overveje såvel kontraktmæssige forhold, ikke-kontraktmæssige forhold som fx finansielle aspekter, det underliggende aktivs vigtighed for leasingtager og leasingtagers intentioner og hidtidige praksis (IASB 2010c: §B18).

8.5.1.2 Leasingydelser

ED Leasing definerer leasingydelser som ” betalinger som opstår under en leasingkontrakt heri faste betalinger såvel som betalinger som er omfattet af usikkerhed inklusiv, men ikke begrænset til, betingede ydelser, residual værdi garantier og term option penalties” (IASB 2010c: Appendix A).

Leasingydelserne omhandler altså udover de faste betalinger til leasinggiver, som leasingtager i en typisk leasingkontrakt betaler gennem hele kontraktens løbetid, også de betalinger som er omfattet af usikkerhed. Standarden nævner bl.a. betingede ydelser, residual værdi garantier og term option penalties. En købsoption, som er indbygget i en leasingkontrakt, karakteriseres derimod iht. ED Leasing ikke som en leasingydelse (IASB 2010c: §15).

I standarden defineres betingede ydelser som betalinger der opstår pga. ændringer af forhold efter aktivet stilles til rådighed, og som ikke blot skyldes forløb af tid. Betingede ydelser kan fx være en leasingtagers forpligtelse til at betale et givent beløb til leasinggiver når et vist omsætningsmål er opnået eller forpligtelsen til at betale for brugen af aktivet i overensstemmelse med ændringerne i markedsprisen for aktivet (IASB 2010c: Appendix A).

Residual værdi garantier defineres i standarden som garantier der er stillet af leasingtager for at det leasede aktiv ved returnering til leasinggiver ved kontraktudløb mindst vil have en dagsværdi svarende til et givent beløb. Hvis dagsværdien er mindre

et det fastsatte beløb er leasinger forpligtet til at betale differencen (IASB 2010c: Appendix A).

Term option penalties dækker over beløb som leasingtager er forpligtet til at betale leasinggiver som kompensation for evt. opsigelse af leasingaftalen inden udløb.

8.5.1.3 Nutidsværdi af leasingydelserne

Leasingtager skal fastlægge nutidsværdien af leasingydelserne som skal betales i leasingperioden. Leasingydelsernes størrelse bliver målt ved brug af en teknik der estimerer det sandsynlighedsvægtede gennemsnit af nutidsværdien af cashflows for de mest sandsynlige udfald (IASB 2010c: §14). Metoden vil i nærværende afsnit kort blive beskrevet.

Første skridt i metoden er at identificere hvert af de mest sandsynlige udfald, dvs. at de udfald som ikke er sandsynlige ikke behandles i metoden (IASB 2010c: §B21). Hvis det eksempelvis er usandsynligt at leasingtager opsiger leasingaftalen inden udløb behandles dette scenarie ikke. Hvis det derimod er sandsynligt at leasinger forlænger leasingaftalen behandles dette udfald.

Næste skridt i metoden er at leasingtager estimerer størrelsen og tidspunktet for cashflows for hvert sandsynligt udfald. Dvs. at leasingtager for hvert udfald estimerer faste leasingydelser, betingede leasingydelser, residual værdi garantier, term option penalties mv. som er forbundet hermed. (IASB 2010c: §14, §B21).

Tredje skridt i metoden er at leasingtager udregner nutidsværdien af hvert cash flow ved at anvende den relevante diskonteringsfaktor (IASB 2010c: §B21).

Fjerde skridt i metoden er at leasingtager estimerer sandsynligheden for hvert muligt udfald og derved slutteligt kommer frem til det sandsynlighedsvægtede gennemsnit af nutidsværdien for hvert af de mest sandsynlige udfald og derved beregner størrelsen på leasingydelserne (IASB 2010c: §B21)

8.5.1.4 Diskonteringsfaktor

Diskonteringsfaktoren er den rente hvormed nutidsværdien af leasingydelserne beregnes. ED Leasing bestemmer diskonteringsfaktoren som leasingtagers marginale lånerente, dvs. den rente som leasinger ved kontraktens indgåelse ville skulle betale for at låne penge til køb af det leasede aktiv på lignende vilkår. ED Leasing angiver

dog også at den rente som leasinggiver afkræver leasingtager kan anvendes som alternativ, hvis det er muligt at determinere denne korrekt (IASB 2010c: §12).

8.5.2 Efterfølgende måling

ED Leasing udstikker regler for hvordan leasingtager på efterfølgende balancedage skal måle leasingforpligtelsen og leasingaktivet til amortiseret kostpris og angiver hvordan revurdering af leasingydelserne og nedskrivning og evt. revurdering af leasingaktivet behandles.

8.5.2.1 Amortisering af leasingforpligtelsen

Leasingforpligtelsen skal amortiseres ved brug af den effektive rentes metode (IASB 2010c: §16a). Renten som anvendes til amortiseringen af leasingforpligtelsen er den samme som der anvendes ved den indledende indregning og måling af forpligtelsen i balancen, dvs. leasinggivers marginale lånerente eller evt. den rente som leasinggiver afkræver leasingtager.

Leasingtager betaler leasingydelser til leasinggiver. I disse leasingydelser indgår hhv. en rentedel og en afdragsdel. Amortiseringen af leasingforpligtelsen beskrives med følgende eksempel:

Leasingtager har indgået en leasingaftale med leasinggiver om leasing af en bil. Den længste leasingperiode med en sandsynlighed over 50% er fastsat til 9 år. Leasingtager betaler årligt 350 kr. i leasingydelser. Leasingtagers marginale lånerente er 3,03 %. Leasingforpligtelsen er ved første indregning og måling angivet til 3400 kr.

Efter et år betaler leasingtager sin første leasingydelse på 350 kr. til leasinggiver. Ud af den totale leasingydelse på 350 kr. udgør rentebetalingen $3,03\% \times 3400 \text{ kr.} = 103 \text{ kr.}$ Afdragsdelen udgør de resterende 247 kr. (350 kr. – 103 kr.), hvorfor leasingforpligtelsen på balancedagen, efter afdrag, opgøres til 3153 kr. (3400 kr.-247 kr.).

8.5.2.2 Revurdering af leasingforpligtelsen

ED Leasing angiver at leasingforpligtelsens størrelse skal korrigeres hvis der er indikationer for signifikante ændringer ift. sidste regnskabsperiode (IASB 2010c: §17). I så fald skal leasingtager vurdere leasingperioden på ny og justere leasingaktivet for ændringer som skyldes ændringer af leasingperioden (IASB 2010c: §17a) og revurdere de forventede omkostninger til betingede ydelser, residual værdi

garantier og term option penalties og her skelne mellem ændringer som vedrører tidligere eller nuværende regnskabsår og ændringer som vedrører fremtidige regnskabsår (IASB 2010c: §18).

Ændringer som vedrører tidligere eller nuværende regnskabsår skal indregnes som gevinst/tab i resultatopgørelsen, imens ændringer som vedrører fremtidige regnskabsperioder skal indregnes i balancen ved at justere leasingaktivets værdi. I standarden nævnes et eksempel, hvor betingede leasingydelser afhænger af leasingtagers salgstal. Ændringer som relaterer sig til salg i leasingtagers nuværende regnskabsperiode skal indregnes som gevinst/tab, imens ændringer som relaterer sig til forventninger af fremtidige salgstal skal indregnes i balancen ved at justere leasingaktivets værdi (IASB 2010c: §18).

Ved denne revurdering af leasingydelserne skal diskonteringsrenten ikke korrigeres for ændringer, hvorfor denne holdes udenfor revurderingen (IASB 2010c: §19).

8.5.2.3 Amortisering af leasingaktivet

ED Leasing angiver at også leasingaktivet ved den efterfølgende måling skal måles til amortiseret kostpris. Amortiseringen skal foretages på systematisk basis over leasingperioden fra og med det underliggende aktiv stilles til rådighed til slutningen af leasingperioden eller aktivets økonomiske levetid hvis denne er kortere end leasingperioden. Amortiseringen skal foretages efter reglerne i IAS 38 (IASB 2010c: §20).

8.5.2.4 Måling af leasingaktivet til dagsværdi

Som et alternativ til måling til amortiseret kostpris, kan leasingaktivet i henhold til ED Leasing måles til dagsværdi efter reglerne i IAS 16 Property, Plant and Equipment hvis leasingaktivet vel og mærke ville falde under denne aktivgruppe såfremt leasingtager ejede det pågældende aktiv. I så fald er det imidlertid også et krav at andre aktiver i samme aktivklasse, som leasingtager ejer, også måles til dagsværdi (IASB 2010c: §21).

Hvis leasingtager måler leasingaktivet til dagsværdi efter IAS 16, skal gevinst og tab indregnes i resultatopgørelsen i den givne periode efter reglerne i IAS 38.

8.5.2.5 Nedskrivning af leasingaktivet

Leasingtager skal iht. ED Leasing på hver balancedag afgøre hvorvidt der for leasingaktivet foreligger et nedskrivningsbehov efter IAS 36 og behandle nedskrivningen efter reglerne heri (IASB 2010c: §24).

8.6 Short term leasing

Short term leasing er en leasingtype som i ED Leasing defineres som: "leasingkontrakter som pr. indgåelsestidspunktet maksimalt omfatter en leasingperiode på 12 mdr. inkl. eventuelle optioner på fornyelse" (IASB 2010c: Appendix A).

Iht. ED Leasing kan leasingtager, hvis der er tale om short term leasing, vælge, både ved den første og efterfølgende måling, at indregne forpligtelsen til at betale leasingydelser og leasingaktivet tillagt initial omkostninger udiskonteret i balancen. Leasingbetalingerne skal indregnes i resultatopgørelsen hen over leasingperioden (IASB 2010c: §64). Disse regler for behandling af short term leasing står i kontrast til hovedreglen for behandling af leasing, hvor indregningen af leasingaktiv og leasingforpligtelse i balancen sker til diskonteret værdi. Leasingtager kan vælge at anvende reglerne for short term leasing på en lease-by-lease basis hvilket betyder at reglerne kan anvendes på én short term leasingaftale uden at alle short term leasingaftaler nødvendigvis skal behandles efter reglerne om short term leasing og derfor i stedet kan behandles efter de almindelige regler for leasing (IASB 2010: §64).

8.7 Sale and leaseback transaktioner

ED Leasing angiver specifikke regler for sale and leaseback transaktioner hvor en virksomhed sælger et aktiv til en anden virksomhed og efterfølgende leaser aktivet tilbage. Reglerne i ED leasing skal anvendes til behandlingen af transaktionerne hvis salgsaftalen og leasingaftalen er indgået på samme tidspunkt eller tæt på samme tidspunkt, forhandlet sammen og med samme mål for øje eller fuldbyrdet samtidigt (IASB 2010c: §66).

I standarden skelnes der mellem om overdragelsen af aktivet reelt kan karakteriseres som salg eller ej (IASB 2010c: §67).

Hvis overdragelsen kan karakteriseres som et salg skal overdrager/leasingtager behandle salget efter gældende regnskabsstandarder og behandle leasingforetagendet

efter de almindelige regler i ED Leasing med indregning af leasingaktiv og leasingforpligtelse (IASB 2010c: §67a).

Hvis overdragelsen ikke kan karakteriseres som salg, skal overdrageren/leasingtager behandle kontrakten som finansiering og indregne indtjeningen hermed som en finansiel forpligtelse. Herved skal der altså ikke indregnes et leasingaktiv, men den regnskabsmæssige behandling af aktivet skal fortsætte som den ville have gjort hvis finansieringen ikke havde eksisteret (IASB 2010c: §67b).

Hvis salget eller leasingbetalingerne ikke sker til dagsværdi angiver ED Leasing at overdrager/leasingtager skal justere leasingaktivets værdi så denne stemmer overens med gældende markedspriser for leasingbetalingerne. Overdrager/leasingtager skal ligeledes justere gevinst/tab vedrørende det underliggende aktiv tilsvarende (IASB 2010c: §69).

8.8 Subleases

I ED Leasing defineres subleasing som en transaktion hvori det underliggende aktiv gen-leases til en tredjepart af den oprindelige leasingtager og hvor den oprindelige leasingaftale mellem den oprindelige leasingtager og oprindelige leasinggiver fortsat består (IASB 2010c: Appendix A). Subleasing skal iht. ED Leasing behandles efter de almindelige regler for behandling af leasing (IASB 2010c: §5).

8.9 Præsentationskrav

ED Leasing angiver forhold som skal præsenteres i leasingtagers regnskab og udstikker samtidig regler for hvor og hvordan disse skal placeres. Nedenfor skildres de væsentligste forhold omkring kravene til præsentation.

I balancen skal leasingtager præsentere forpligtelser til at betale leasingydelser separat fra andre finansielle forpligtelser og præsentere leasingaktiver, som om de var materielle aktiver eller finansielle aktiver, separat fra aktiver som leasingtager ikke leaser (IASB 2010c: §25).

Leasingtager skal skildre amortiseringen på leasingaktivet og renteomkostningerne på leasingforpligtelsen separat fra andre amortiseringer og renteudgifter i enten resultatopgørelsen eller noterne (IASB 2010c: §26).

Leasingtager skal i pengestrømsopgørelsen klassificere leasingbetalinger som finansieringsaktivitet og separat fra andre cash flows (IASB 2010c: §27).

8.10 Oplysningskrav

I det følgende skildres de væsentligste oplysningskrav som følger af reglerne i ED Leasing.

ED leasing angiver at både leasinggiver og leasingtager skal oplyse om de kvantitative og kvalitative forhold vedrørende leasing, som er angivet i regnskabet, og beskrive hvordan virksomhedens fremtidige cash flows mht. størrelse, tid og usikkerhed vil blive påvirket af leasing (IASB 2010c: §70). Det skal vurderes hvilken detaljegrad der er nødvendig for at leve op til oplysningskravevne og vurderes hvilken information som er nødvendig og hvilken information som unødvendig (IASB 2010c: §71). Derudover skal der oplyses om andre forhold, end dem som specifikt er nævnt i ED Leasing eller andre regnskabsstandarder hvis der er behov herfor for at give en korrekt beskrivelse (IASB 2010c: §72).

I det følgende beskrives de generelle krav til oplysninger som standarden angiver at leasingtager skal oplyse om. Der skal oplyses om karakteren af leasingarrangementer (IASB 2010c: §73a) indeholdende, men ikke begrænset til, nedenstående:

- ❖ En generel beskrivelse af leasingarrangementer
- ❖ Beskrivelse af hvordan betingede ydelser fastsættes
- ❖ En beskrivelse af fornyelsesoptioner og opsigelsesoptioner
- ❖ En beskrivelse af købsoptioner
- ❖ En beskrivelse af antagelser og vurderinger vedr. amortiseringsmetoder og ændringer heraf
- ❖ En beskrivelse af eksistensen og vilkårene for residual værdi garantier
- ❖ En beskrivelse af initial omkostninger som er blevet indregnet i værdiansættelsen af leasingaktivet.
- ❖ En beskrivelse af restriktioner i leasingtagers muligheder som følger af leasingarrangementer som fx udbyttebegrænsning eller manglende mulighed for at stifte yderligere forpligtelser eller flere leasingkontrakter.

Derudover skal der endvidere oplyses om væsentlige mulige leasingarrangementer som endnu ikke er indgået hvis de ændrer signifikant på rettigheder og forpligtelser (IASB 2010c: §73b).

Der skal, om subleasing som er omtalt i redegørelsen efter ED Leasings §73, oplyses om størrelsen og karakteren heraf (IASB 2010c: §74).

Der skal oplyses om hvordan short term leasing er behandlet efter reglerne herfor i ED Leasing, og leasingtager skal samtidig oplyse om hvordan short term leasing er blevet indregnet i balancen (IASB 2010c: §75).

Endvidere skal leasingtager oplyse om sale and leaseback transaktioner og vilkårene herfor og identificere gevinst/tab ved disse transaktioner særskilt fra andre aktiver til rådighed (IASB 2010c: §76)

Leasingtager skal vise en afstemning af primo og ultimo balancesum for leasingaktiver og leasingforpligtelser og derved separat fra andre betalinger skildre den totale betaling af leasingydelser som vedrører regnskabsperioden (IASB 2010c: §77).

Dertil skal der også oplyses om væsentlige antagelser og vurderinger og ændringer heraf som vedrører fornyelsesoptioner, betingede ydelser, residual værdi garantier, term option penalties og diskonteringsfaktoren til at fastsætte nutidsværdien af leasingydelserne med (IASB 2010c: §83).

Derudover angiver ED Leasing at der iht. IFRS 7 Finansielle Instrumenter skal oplyses om risici som opstår pga. leasing (IASB 2010c: §84)

Leasingtager skal oplyse om forpligtelsen til at betale leasingydelser. Leasingbetalingerne skal angives udiskonteret for hvert enkelt år fem år frem i tiden og samlet for de resterende år. Der skal skelnes mellem minimumsleasingydelserne (det vil sige leasingydelserne foruden betingede leasingydelser, residual værdi garantier og term option penalties) og leasingydelserne som er angivet i balancen (IASB 2010c: §85).

8.11 Overgangsregler - fra IAS 17 til ED leasing

ED Leasing indeholder regler for hvordan overgangen fra IAS 17 til reglerne i ED Leasing skal forløbe for leasingtager. Leasingtager skal for alle udestående

leasingkontrakter som under IAS 17 ikke er indregnet i balancen, og som iht. ED Leasing skal indregnes i balancen, indregne en leasingforpligtelse og et leasingaktiv svarende til nutidsværdien af de resterende leasingbetalinger (IASB 2010c: §90).

Værdien af leasingaktiver og leasingforpligtelser som vedrører leasingkontrakter som iht. IAS 17 blev klassificeret som finansielle og som ikke indeholder optioner, betingede leasingydelse, term option penalties eller residual værdi garantier skal ikke korrigeres ift. reglerne i ED Leasing. Det betyder således at de værdier som disse leasingaktiver og leasingforpligtelser er indregnet til under IAS 17 bibeholdes under ED Leasing og anvendes som indgangsværdier (IASB 2010c: §92).

Omvendt vil der skulle opgøres en ny værdi af leasingaktiv og leasingforpligtelse for leasingkontrakter som iht. IAS 17 blev klassificeret som finansiell leasing og som indeholder optioner, betingede leasingydelse, term option penalties eller residual værdi garantier.

Derudover skal leasingtager justere sammenligningstal for tidligere regnskabsår og således opføre sammenligningstallene som om reglerne i ED Leasing havde været anvendt fra begyndelsen af det første år, som der præsenteres sammenligningstal for (IASB 2010c: §89). Det vil således betyde at hvis reglerne i ED leasing følges fra eksempelvis år 2014 vil selskaber i deres skildring af hoved og nøgletal for de sidste 4 år skulle korrigere sammenligningstallene som om reglerne i ED Leasing havde været anvendt fra år 2010.

9 Post Exposure Draft Leasing

I dette kapitel redegøres for de ændringer og nye forslag til behandling af leasing som IASB efter udstedelsen af udkastet ED Leasing har bebudet og offentliggjort.

Efter udstedelsen af ED Leasing i august 2010, har der som før nævnt været en kommenteringsfrist for regnskabsbrugere pr. 15 december 2010, hvorved disse kunne komme med deres syn på de foreslåede regler i ED Leasing. IASB har alene og i fællesskab med FASB efter udgivelsen af ED leasing og efter modtagelsen af kommentarerne herpå arbejdet videre hen imod en endelig ny regnskabsstandard for behandling af leasing.

Siden januar 2011 har IASB og FASB overvejet indholdet af ED Leasing og lavet foreløbige ændringer hertil. Der er bl.a. løbende afholdt bestyrelsesmøder i fælles regi for IASB og FASB hvorpå foreløbige ændringer til ED Leasing er blevet diskuteret. Efter hvert bestyrelsesmøde er der blevet offentliggjort referater, som beskriver ændringsforslagene og de foreløbige beslutninger herom. Derudover udsendte IASB ultimo marts 2011 et IASB Staff Paper, hvori det blev skildret hvilke effekter de foreløbige drøftelser til og med marts 2011 vil have på den oprindelige ED Leasing. På samme vis udsendte IASB også et opdateret IASB Staff Paper primo juni 2011, hvori det blev skildret hvilken effekt de foreløbige beslutninger truffet på bestyrelsesmøder til og med 1 juni 2011 ville have på den oprindelige ED Leasing.

I og med at der er tale om foreløbige ændringsforslag, er det vigtigt at pointere at også disse ændringsforslag kan overgå ændringer inden standarden vedtages endeligt, og det fremgår da også at beslutninger som er blevet truffet på et bestyrelsesmøde i nogle tilfælde faktisk er blevet forkastet allerede på det efterfølgende bestyrelsesmøde. Til trods for dette faktum er de udsendte referater og IASB Staff Papers imidlertid en god indikator for i hvilken retning standardsætterne vil gå mht. hvad den endelige standard skal indeholde

I de følgende afsnit vil de foreløbige ændringer til ED Leasing, som IASB har offentliggjort blive beskrevet. Da denne opgave, som beskrevet i afgrænsningskapitlet, fokuserer på leasingtagers behandling af leasing, vil der i de følgende afsnit kun blive redegjort og beskrevet om forhold som vedrører leasingtager. Derudover vil der, jf. afgrænsningskapitlet, ikke blive redegjort for

forslag og ændringer som IASB og FASB har offentliggjort efter medio juni 2011, hvor litteratursøgningen på opgaven er afsluttet.

9.1 Fortsat right of use model

De overordnede linjer for den regnskabsmæssige behandling af leasing som beskrevet i ED Leasing bibeholdes, idet der efter de senere ændringsforslag fortsat arbejdes ud fra en right of use model. Herved er hovedreglen fortsat at leasingtager i balancen, ved leasingkontraktens start, skal indregne et aktiv svarende til retten til at råde over det underliggende aktiv og en dertilhørende forpligtelse til at betale leasingydelser til leasinggiver.

9.2 Definition af leasing

I ED Leasing, blev en leasingkontrakt defineret som ”en kontrakt hvori retten til at råde over et specificeret aktiv overdrages for en given periode imod betaling”. Denne definition anvendes fortsat i de senere ændringsforslag til ED Leasing. Imidlertid overvejer standardsætterne i de senere ændringsforslag hvordan hovedelementerne i leasingdefinitionen: ”et specificeret aktiv” og ”retten til at råde” skal afgrænses.

9.2.1 Specificeret aktiv

Mht. hvorvidt der er tale om ”et specificeret aktiv” debatterer IASB og FASB om aktivet, for at der tale om leasing, skal være unikt identificeret, som det er krævet i ED Leasing, eller om det kan defineres mere bredt som et aktiv af en given type (IASB 2011b: §B2-B3). Et eksempel på denne bredere definition kunne fx være en aftale om leasing af en bil, hvor angivelse af registreringsnummer på den specifikke bil ikke er påkrævet for at der er tale om leasing, men at angivelse af bilmodel og type ville være nok til at aftalen vil kunne karakteriseres som leasing. Bestyrelserne i IASB og FASB har på et bestyrelsesmøde pr. 17 februar 2011 tilsluttet sig definitionen om at et aktiv skal være unikt identificeret, men søger fortsat inputs på begge tilgange (IASB 2011b: §B2-B3).

Derudover har standardsætterne også overvejet om en fysisk adskilt del af et større aktiv kan defineres som et specificeret aktiv eller om både en fysisk adskilt –og en ikke-fysisk adskilt del af et aktiv kan defineres som et specificeret aktiv (IASB 2011b: §B2-B3). En fysisk adskilt del af et større aktiv kunne eksempelvis være en etage i en ejendom. På et bestyrelsesmøde pr. 16 februar 2011 har IASB og FASB tilsluttet sig

denne tankegang, hvor både en fysisk og en ikke-fysisk adskilt del af et aktiv kan defineres som et specificeret aktiv.

I ændringsforslagene er der imidlertid også ændringer som vil begrænse hvad der vil skulle indregnes som leasing. IASB og FASB debatterede på bestyrelsesmøderne pr. 16-17 februar 2011 således også hvorvidt der i nogle tilfælde ikke vil være grundlag for at en kontrakt defineres som leasing til trods for at kriteriet om et specificeret aktiv er opfyldt. Som et eksempel på et sådan scenarie blev der på mødet nævnt en situation hvor et aktiv er tilfældigt udvalgt i forbindelse med levering af en servicedel, hvor servicedelen er det primære (IASB 2011b: §B2-B3). En sådan situation kunne eksempelvis forekomme ved køb it-serviceaftale, hvor dertil knyttet it-udstyr er tilfældigt udvalgt ift. servicedelen som er det primære i aftalen.

9.2.2 Retten til at råde

Mht. retten til at råde over aktivet overvejes det om dette skal defineres på samme måde som i ED Revenue for herved at skabe overensstemmelse mellem ED Revenue, ED Leasing og andre kommende standarder. I ED Leasing anvendes, som beskrevet tidligere, tre kriterier for kontrol. Disse tre kriterier i ED leasing omhandler:

- ❖ leasingtagers mulighed for at anvende aktivet.
- ❖ leasingtagers mulighed for at kontrollere den fysiske adgang til aktivet.
- ❖ hvorvidt leasingtager får størstedelen af outputtet fra aktivet i leasingperioden.

Ved den foreslåede ændring, som standardsætterne overvejer, vil de tre kriterier i ED Leasing udgå og i stedet vil retten til at råde over et aktiv skulle defineres som i ED Revenue. I ED Revenue angives det at en kunde har retten til at råde over aktivet, hvis denne har muligheden for at fastlægge brugen af aktivet og modtager udbyttet af aktivet gennem leasingperioden (IASB 2011b: §B4).

Bestyrelserne i IASB og FASB tilsluttede sig på bestyrelsesmødet pr. 16. februar 2011 den sidstnævnte tilgang som bygger på kontrolkriteriet i ED Revenue, men der arbejdes imidlertid også videre på den oprindelige tilgang i ED Revenue, hvorfor det endnu ikke fremgår tydeligt om kontrolkriteriet vil blive defineret i overensstemmelse med ED Leasing eller ED Revenue i den endelige standard.

Hvis de tre kriterier for kontrol, som anvendes i ED Leasing bibeholdes i den endelige standard, vil det sidste kriterium dog med overvejende sandsynlighed blive præciseret

tydeligere, idet der på bestyrelsesmødet blev ytret bekymring ift. netop klarheden og nøjagtigheden af definitionen på dette kriterium (IASB 2011b: §B4)

9.2.3 *Konsekvenser af ændrede definitioner*

Ovenstående forhold omkring hvad et specificeret aktiv dækker over og hvordan retten til at råde over skal defineres vil standardsætterne som nævnt arbejde videre med. Iblandt IASB og FASB's bestyrelsesmedlemmer er der et lille flertal for disse ændringsforslag (IASB 2011b: §B1-B4) og det må derfor betegnes som sandsynligt at disse nye ændringsforslag bliver inkluderet i den endelige standard, omend intet er sikkert før den endelige standard foreligger.

Den foreslåede bredere definition på et specificeret aktiv, vil således sandsynligvis medføre at flere foretagender vil skulle behandles som leasing, end under ED Leasing. Omvendt vil det nævnte kriterium om at et specificeret aktiv som er tilfældigt udvalgt i forbindelse med service trække i modsat retning og dermed begrænse hvad der vil skulle behandles som leasing.

Den foreslåede ændrede definition på retten til at råde over aktivet, hvor definitionen fra ED Revenue anvendes, vil først og fremmest være med til at gøre det klarere hvad kontrol dækker over, i og med at kontrol vil blive defineret på samme måde i Leasing standarden og Revenue standarden mfl. Hvad ændringen reelt set i praksis vil betyde, hvis den endelige leasing standard anvender kontroldefinitionen fra ED Revenue er svært at afgøre, idet definitionerne minder meget om hinanden.

9.3 *Tilbage til klassifikation og skelen mellem leasingtyper?*

På bestyrelsesmødet pr. 16. Februar 2011 diskuterede bestyrelserne i IASB og FASB også hvorvidt der eksisterer forskellige former for leasing og begge bestyrelser tilsluttede sig at der eksisterer flere former for leasing. Derfor blev det besluttet at der skulle skelnes mellem to typer af leasing; finansiell leasing og andet-end-finansiell leasing (IASB 2011c, §10).

Finansiell leasing skulle indregnes i balancen efter hovedreglen i ED leasing med angivelse af et leasingaktiv der dækker over retten til at råde over aktivet og angivelse af en leasingforpligtelse som dækker over de leasingydelser som leasingtager forpligter sig til at betale (IASB 2011c, §10).

Andet-end-finansiell leasing defineredes som leasing som kunne sammenlignes med en lejesituation. Ved andet-end-finansiell leasing skønnes det at finansiering ikke udgør en væsentlig del af leasingaftalen, og at denne type leasing derfor adskiller sig markant ift. finansiell leasing. Andet-end-finansiell leasing ville, om end der også ved denne leasingtype skulle angives et leasingaktiv og en leasingforpligtelse i balancen, blive behandlet på lineær basis i resultatopgørelsen som operationel leasing under IAS 17, dvs. omkostningerne ville blive indregnet systematisk og lineært over leasingperioden i takt betalingen af leasingydelserne (IASB 2011c, §10).

Disse drøftelser og beslutninger på bestyrelsesmødet pr. 16 februar 2011, tydede på at IASB og FASB i nogen grad ville vende tilbage til det oprindelige og kritiserede udgangspunkt i IAS 17, med klassifikation og skelnen mellem forskellige leasingtyper. Imidlertid forkastede IASB og FASB på efterfølgende bestyrelsesmøder i maj 2011 den foreslåede model med skelnen mellem finansiell leasing og andet-end-finansiell leasing, og besluttede i stedet at der skulle arbejdes videre med den oprindelige model i ED Leasing, hvor der ikke skelnes mellem forskellige leasingtyper (IASB 2011c, §10).

Dette holdningsskifte fra standardsætterne medfører at man kommer tættere på målet om at lave en enkel og principbaseret standard, idet der alligevel ikke skal foretages en klassifikationstest og kompleks skelnen mellem forskellige leasingtyper, som samtidig ville have været et skridt tilbage mod udgangspunktet i IAS 17.

9.4 Leasingperioden

I ED Leasing blev leasingperioden fastsat som ”den længste periode som der er mere end 50% sandsynlighed for”. Bestyrelserne i IASB og FASB besluttede pr. 16 februar 2011 at ændre definitionen på leasingperioden. Herved defineres leasingperioden som; ”den kontraktmæssige minimumsleasingperiode som leasingtager er bundet kontraktmæssigt til, tillagt alle perioder som følger af fornyelsesoptioner, som der er signifikant økonomisk incitament til at anvende (IASB 2011b: Appendix A). Denne ændrede definition skal først og fremmest ses i lyset af at standardsætterne modtog kommentarer i forbindelse med kommenteringsfristen på ED leasing, hvori der blev udtrykt bekymring om hvorvidt 50 % sandsynlighedsbetragtningen var for lav og om hvorvidt dette sandsynlighedskriterium ville skabe unødigt kompleksitet i praksis (KPMG 2011a; 5). Ved at forkaste 50 % sandsynlighedsbetragtningen og i stedet

fremhæve at fornyelsesoptioner skal behandles som en del af leasingperioden når der er signifikant økonomisk incitament hertil forsøger standardsætterne at anvende et velkendt men også højere sandsynlighedskriterium og påpeger samtidig også at vurderingen skal bero på økonomiske faktorer.

9.5 Inception vs. commencement

Iht. ED leasing skal leasingaktivet og leasingforpligtelsen forbundet hermed måles til værdien pr. datoen for inception dvs. datoen for indgåelse af leasingaftalen. Leasingaktivet og leasingforpligtelsen forbundet hermed skal indregnes i balancen pr. datoen for commencement dvs. datoen hvor leasingaktivet stilles til rådighed for leasingtager.

IASB og FASB besluttede imidlertid på et bestyrelsesmøde pr. 21-22 marts at leasingtager skal både måle og indregne aktiver og passiver som vedrører en leasingkontrakt på datoen hvor leasingaktivet stilles til rådighed, dvs. pr. datoen for commencement (IASB 2011b: §12). Herved skal værdien pr. datoen for indgåelsen af leasingkontrakten ikke anvendes, men i stedet skal værdien pr. datoen hvor aktivet stilles til rådighed for leasingtager anvendes.

IASB og FASB modtog i forbindelse med kommenteringsfristen på ED Leasing flere kommentarer der udtrykte bekymring om at ED Leasing var for uklar mht. hvordan en leasingkontrakt skal behandles imellem datoen for indgåelse og datoen hvor aktivet stilles til rådighed for leasingtager Derfor besluttede IASB og FASB således også på bestyrelsesmødet pr. 21-22 marts at standarden skal indeholde vejledning omkring hvordan omkostninger og leasingbetalinger, i perioden mellem datoen for indgåelse af leasingaftalen og datoen hvor leasingaktivet stilles til rådighed, skal behandles (KPMG 2011c; 10).

9.6 Diskonteringsfaktor

I ED Leasing defineres det at leasingtager på datoen for indgåelse af leasingaftalen skal indregne en leasingforpligtelse ved at diskontere leasingydelseerne. Som diskonteringsfaktor anvendes leasingtagers marginale lånerente eller hvis det er muligt at fastslå denne, den rente som leasinggiver afkræver leasingtager.

På bestyrelsesmødet pr. 21-22 marts blev det bekræftet at anvende diskonteringsfaktoren som nævnt i ED leasing, men dog med beslutning om at

tydeliggøre at den rente som leasinggiver afkræver leasingtager skal anvendes hvis denne kan determineres. Derudover tilkendegav IASB og FASB også at standarden skal indeholde yderligere vejledning om hvordan renten fastsættes (IASB 2011b: §12a).

9.7 Første indregning og måling af betingede leasingydelser

I ED leasing angives det, som tidligere beskrevet i afsnittet herom, at alle leasingydelser inkl. betingede leasingydelser skal indregnes ved brug af en teknik der estimerer det sandsynlighedsvægtede gennemsnit af nutidsværdien af cashflows for de mest sandsynlige udfald.

På bestyrelsesmødet pr. 16 februar 2011 besluttede IASB og FASB imidlertid at alle betingede leasingydelser som er baseret på et index eller en fast rente skal indregnes ved indgåelse af leasingkontrakten uanset sandsynligheden for at den betingede ydelse bliver realiseret. Dvs. hvis en leasingkontrakt fx fastsætter at leasingtager skal betale et givent beløb til leasinggiver ved et givent omsætningsmål for virksomheden (KPMG 2011b:11).

Standardsætterne besluttede ligeledes at alle andre betingede ydelser, som ikke er baseret på et index eller en fast rente, skal indregnes, men at der i stedet for anvendelsen af den komplekse metode for det sandsynlighedsvægtede gennemsnit under ED Leasing skal anvendes en normal sandsynlighedsbetragtning med indregning af den betingede ydelse hvis sandsynligheden er over fx 50 %. Det præcise værdi for sandsynligheden, for at indregning skal finde sted, er dog endnu ikke besluttet (KPMG 2011b:11).

Derudover blev det også besluttet at der skulle etableres regler og metoder til at fange minimumsleasingsydelser, som måtte blive forsøgt skjult som betingede leasingydelser, som ellers ikke ville blive indregnet i balancen (KPMG 2011b:11).

De ændringer som IASB og FASB har vedtaget vil uden tvivl medføre at det bliver mindre komplekst at afgøre hvilke betingede ydelser der skal indregnes. Imidlertid vil der, alt efter hvilken sandsynlighedsbetragtning der anlægges for betingede ydelser som ikke er baseret på et index eller en fast rente, sandsynligvis også ske et fald i den værdi som leasingforpligtelsen indregnes til.

9.8 Initialomkostninger

I ED leasing defineres initialomkostninger som erholdelige omkostninger der er direkte forbundet med at forhandle og tilrettelægge en leasingaftale, og som ikke ville være blevet afholdt hvis leasingaftalen ikke var blevet indgået. IASB og FASB besluttede på bestyrelsesmødet pr. 21-22 marts 2011 af bekræfte denne definition, med eneste ændring at fjerne erholdelig fra definitionen (IASB 2011b: Appendix A). Definitionen på initialomkostninger er forskellig i flere af IASB og FASB's konvergensprojekter, og der har været rettet kritik mod dette faktum og samtidig stillet forslag om at strømline definitionerne standarderne imellem. Denne bekræftelse af definitionen i ED Leasing er derfor udtryk for at der givetvis arbejdes videre med en fælles definition som bygger på principperne i ED Leasing, som derfor bibeholdes (KPMG 2011c; 9).

9.9 Short term leasing

På et bestyrelsesmøde pr. 14 marts 2011 bekræftede IASB og FASB definitionen i ED Leasing på short term leasing. Short term leasing defineres som en leasingaftale hvor leasingperioden er maksimal 12 mdr. inkl. eventuelle fornyelsesoptioner målt fra datoen hvor aktivet stilles til rådighed for leasingtager. Når en leasingkontrakt defineres som short term leasing er der, som tidligere beskrevet, iht. ED Leasing mulighed for at anvende simplere regler, hvorved det er muligt at indregne leasingbetalingerne udiskonteret i balancen (IASB 2011b: §64).

Et mindre flertal af bestyrelsesmedlemmerne i IASB og FASB stemte på ovenfor nævnte bestyrelsesmøde imidlertid for at gå et skridt videre og give leasingtager mulighed for at anvende et endnu simplere regelsæt hvorved leasingbetalingerne kun indregnes i resultatopgørelsen. Herved skal der altså ikke indregnes et leasingaktiv og en leasingforpligtelse i balancen (IASB 2011b: §64). Ved denne beslutning går IASB og FASB væk fra det oprindelige krav i ED Leasing om at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen, idet der nu er mulighed for at holde short term leasing helt ude af balancen. De foreslåede regler for behandling af short term leasing minder i stor udstrækning om hvordan operationelle leasingkontrakter behandles under IAS 17.

På ovennævnte bestyrelsesmøde blev det af IASB og FASB også besluttet at leasingtager og leasinggiver kun skal kunne anvende reglerne for short term leasing,

under forudsætning af at alle leasede aktiver inden for samme aktivklasse bliver behandlet på tilsvarende måde, dvs. en enten eller betragtning. Dette kriterium for anvendelsen af reglerne om short term leasing står i kontrast til reglerne der oprindeligt blev skildret i ED Leasing, hvor leasingtager og leasinggiver måtte vælge short term leasingreglerne til og fra for hver enkelt leasingkontrakt, der levede op til kriterierne om short term leasing, uanset om andre tilsvarende leasede aktiver måtte blive behandlet efter short term reglerne eller ej (IASB 2011b: §64).

Imidlertid er det på IASB og FASB bestyrelsesmøder i maj 2011 besluttet at søge indsigt i hvorvidt denne beslutning, om muligheden for at holde short term leasing helt ude af balancen skal bibeholdes (KPMG 2011d: 3).

9.10 Sale and leaseback transaktioner

I ED Leasing blev det fastslået at sale and leaseback transaktioner, hvor en virksomhed sælger et aktiv til en anden virksomhed og efterfølgende leaser aktivet tilbage, kun skal behandles efter reglerne om sale and leaseback i ED Leasing hvis salgstransaktionen udgør et reelt salg af hele det underliggende aktiv. Hvis der derimod reelt set er tale om finansiering, og ikke salg af aktivet skal reglerne i ED Leasing for sale and leaseback ikke anvendes på kontrakten.

På bestyrelsesmøder i marts 2011 bekræftede IASB og FASB reglerne i ED Leasing omkring hvornår sale and leaseback reglerne i ED Leasing skal anvendes. Imidlertid besluttede IASB og FASB samtidig at vurderingen af hvorvidt en kontrakt skal behandles som sale and leaseback skal bygge på den vejledning som ED Revenue indeholder, og den kommende leasingstandard vil derfor ikke indeholde vejledning omkring dette (KPMG 2011b: 7).

Selvom den endelige standard for leasing ikke vil indeholde en vejledning for skelnen mellem transaktioner som skal og ikke skal behandles efter reglerne om sale and leaseback, vil principperne være de samme som skildret i ED Leasing.

9.11 Købsoptioner

I ED leasing angives det, som tidligere beskrevet, at en købsoption ikke er en leasingydelse og at prisen for denne option derfor ikke er en del af leasingforpligtelsen. Når en købsoption effektueres anses kontrakten iht. ED leasing for et køb og ikke længere en leasingaftale. Derudover angav ED Leasing at en

leasingaftale med en fordelagtig køboption ikke er en leasingaftale, men et køb/salg da optionen sandsynligvis vil blive effektueret, pga. fordelagtigheden i prisen.

På IASB og FASB's bestyrelsesmøde pr. 14. marts 2011 blev det imidlertid besluttet at leasingtager skal inkludere køboptioner i leasingforpligtelsen, hvis leasingtager har signifikant økonomisk incitament til at udnytte optionen. Hvis en køboption inkluderes som en del af leasingforpligtelsen skal det leasede aktiv amortiseres over hele aktivets levetid i stedet for over leasingperioden (IASB 2011b: 5)

Denne beslutning om at køboptioner skal indeholdes som en del af leasingforpligtelsen, hvis leasingtager har signifikant økonomisk incitament til at udnytte optionen, er en klar ændring ift. reglerne i ED Leasing hvorefter køboptioner på ingen måde skulle indregnes som en del af leasingforpligtelsen.

IASB og FASB går med disse ændringer væk fra den oprindelige tanke om at udholde køboptioner fra behandlingen leasingaftalen, som grundede i tanken om at effektueringen af en køboption afsluttede leasingaftalen og i stedet skabte en salgsaftale (KPMG 2011b: 4).

Ved denne ændring i reglerne for behandlingen af køboptioner vil køboptioner, som der er signifikant økonomisk incitament til af udnytte, blive behandlet på samme måde som fornyelsesoptioner. Det virker derfor til at IASB og FASB er blevet overbevist af den kritik der har været rettet mod ED Leasing om at en køboption og fornyelsesoption burde behandles ens regnskabsmæssigt, da de økonomiske følger af optionerne ofte er ens (KPMG 2011b: 4).

På bestyrelsesmødet pr. 17 maj 2011 diskuterede IASB og FASB hvordan det skulle defineres og afgøres hvorvidt leasingtager har signifikant økonomisk incitament til at effektuere en køboption, effektuere en fornyelsesoption eller afbryde en leasingkontrakt. Bestyrelserne kom frem til at kontraktmæssige forhold, forhold om det leasede aktiv og selskabsspecifikke forhold alle skal overvejes når det skal vurderes om der er signifikant økonomisk incitament (IASB 2011c: 7)

9.12 Skelnen mellem leasing og køb

I ED leasing angives, som tidligere beskrevet, kriterier for skelnen mellem leasing og køb. I ED Leasing blev kontrakter som indeholdt en automatisk overgang af

ejerskabet over det underliggende aktiv ved leasingperiodens udløb eller kontrakter med fordelagtige købsoptioner anset for køb og ikke leasing.

Imidlertid valgte IASB og FASB på bestyrelsesmødet pr. 14 marts at denne vejledning for skelnen mellem leasing og køb ikke skal indeholdes i den endelige standard (IASB 2011b: 25).

Uanset at vejledningen for skelnen mellem leasing og køb ikke vil være at finde i den endelige standard er det stadig den samme skelnen mellem leasing og køb der i praksis skal foretages. Sondringen mellem leasing og køb vil i stedet for vejledningen i standarden bygge på hvad der iht. definitionen på leasing skal behandles som leasing.

Dog bemærkes det, jf. ovenstående afsnit omkring købsoptioner, at fordelagtige købsoptioner iht. de senere ændringsforslag til ED Leasing ikke længere medfører behandling som køb, men som leasing.

9.13 Separation af leasing og service

Som tidligere beskrevet angiver ED Leasing regler for hvordan leasing og ikke-leasingdele som fx service som er indeholdt i en og samme kontrakt skal behandles. Hvis servicedelen er adskilt fra leasingdelen skal denne behandles selvstændigt efter de almindelige regler herfor. Iht. ED Leasing anses en servicedel af en samlet kontrakt som adskilt hvis denne sælges eller vil kunne fungere uden det leasede aktiv. Hvis servicedelen ikke anses for adskilt fra leasingdelen skal leasingtager behandle hele kontrakten under ét efter reglerne for Leasing.

På et bestyrelsesmøde pr. 21-22 marts 2011 besluttede IASB og FASB imidlertid at foretage ændringer til kriterierne for i hvilke tilfælde servicekomponenter skal behandles selvstændigt og i hvilke tilfælde de skal behandles sammen med leasingdelen efter reglerne for leasing (IASB 2011b: 24).

På bestyrelsesmødet blev det vedtaget at leasingtager skal behandle leasingdelen og servicedelen af en samlet kontrakt hver for sig hvis en selvstændig købspris kan observeres for enten leasingdelen eller servicedelen. Hvis ikke der eksisterer en observerbar pris skal leasingtager behandle hele kontrakten efter reglerne for leasing (IASB 2011b: 24). Denne ændring som IASB og FASB har besluttet betyder at der

ikke, som under ED Leasing, er fokus på hvorvidt servicedelen kan fungere selvstændigt, men fokus på om en pris for de forskellige dele kan observeres. Det betyder overordnet set at de situationer hvor leasingtager skal behandle en servicedel af en kontrakt efter reglerne for leasing bliver mindre forekommende end hvis reglerne i ED Leasing skulle anvendes (KPMG 2011b: 7).

IASB og FASB besluttede også på ovenfornævnte bestyrelsesmøde at der skal udarbejdes en vejledning omkring hvordan en selvstændig købspris for hhv. servicedelen og leasingdelen skal fastsættes, som skal indgå i den endelige standard (IASB 2011b: 24).

9.14 Præsentationskrav og oplysningskrav

På et bestyrelsesmøde pr. 17 maj 2001 besluttede IASB og FASB at de på et fremtidigt bestyrelsesmøde skal vurdere nogle af præsentations –og oplysningskravene som ED Leasing indeholder. IASB og FASB planlægger således specifikt at vurdere præsentations –og oplysningskravene ift. afskrivninger på leasingaktivet, renteomkostninger forbundet med leasingforpligtelsen og cash flows forbundet hermed (IASB 2011c: §25).

10 Sammenholdning af IAS 17, ED Leasing og Post ED Leasing

I dette kapitel, som består af en oversigtsfigur, vil IAS 17, ED leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing blive sammenholdt, for dermed at skabe et overblik over hvilke forskelle og ligheder der er for behandlingen af leasing. I dette kapitel vil fokus være på at skabe overblik, hvorfor ikke alle aspekter af IAS 17, ED leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing vil blive behandlet. Der vil udelukkende ske en opsummering og sammenligning af stof som er gennemgået i de forrige kapitler i opgaven. Nedenstående figur viser de væsentligste forskelle og ligheder mellem IAS 17, ED Leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing.

Figur 5 Oversigt over IAS 17, ED Leasing og Post ED Leasing (egen tilvirkning)

Forhold	IAS 17	ED Leasing	Post ED Leasing
Leasing definition	"en aftale hvorved leasinggiver for en periode overdrager retten til at råde over et aktiv til leasingtager mod en eller flere betalinger"	"en kontrakt hvori retten til at råde over et aktiv overdrages for en given periode imod betaling"	Samme definition som i ED leasing
Leasing kriterier	Ifric 4 udstikker reglerne. Der skal være tale om et unikt specificeret aktiv og retten til at råde over aktivet skal overdrages for at der er tale om leasing. (3 kriterier for kontrol: mulighed for anvendelse, kontrol over aktivet og størstedel af output skal tilkomme leasingtager)	Samme princip som ved IAS 17. Bygger også på Ifric 4, men kriterierne i selve standarden. Der skal være tale om et unikt specificeret aktiv og retten til at råde over aktivet skal overdrages for at der er tale om leasing (3 kriterier for kontrol: mulighed for anvendelse, kontrol over aktivet og størstedel af output skal tilkomme leasingtager)	Bredere definition af et specificeret aktiv overvejes, således at et aktiv ikke skal være unikt identificerbart og således at en adskilt del af et aktiv kan defineres som specificeret aktiv. Derudover overvejes nye kriterier for retten til at råde over aktivet som bygger på ED Revenue – og derfor muligvis afskaffelse af de 3 kriterier for kontrol
Klassifikation	Skelnen mellem finansiell og operationel leasing. Størstedelen af de økonomiske fordele og risici forbundet med aktivet tilkommer leasingtager-> Finansiell leasing	Ingen klassifikation og skelnen mellem leasingtyper	Klassifikation mellem finansiell leasing og andet-end-finansiell leasing overvejet – men senere forkastet. Og derfor ingen klassifikation, ligesom under ED leasing
Leasingperioden	"Den ikke- annullerbare periode som leasingtager har forpligtet sig til at lease aktivet, hertil medregnet evt. forlængelsesoptioner som leasingtager fra leasingkontraktens start må formodes at ville anvende".	"den længste periode som der er mere end 50% sandsynlighed for"	"den kontraktmæssige minimumsleasingperiode som leasingtager er bundet kontraktmæssigt til tillagt alle perioder som følger af fornyelsesoptioner, som der er signifikant økonomisk incitament til at anvende" - stærkere sandsynlighedskriterium end under ED Leasing med vægt på økonomisk incitament og mindre komplekst i praksis
Leasingydelser	Betingede leasingydelser som varierer pga. fremtidige faktorer er ikke en del af leasingydelserne og indregnes derfor ikke som en del af leasingaktivet og leasingforpligtelsen, men føres direkte i resultatopgørelsen når de opstår. Residual værdi garantier er en del af leasingydelserne.	Betalinger som er omfattet af usikkerhed såsom betingede ydelser, residual værdi garantier og term option penalties er en del af leasingydelserne Leasingydelsernes måles ved brug af en teknik der estimerer det sandsynlighedsvægtede gennemsnit af nutidsværdien af cashflows for de mest sandsynlige udfald.	Som ved ED leasing anses betingede ydelser, residual værdi garantier og term option penalties for en del af leasingydelserne, men den komplicerede teknik der estimerer det sandsynlighedsvægtede gennemsnit af nutidsværdien af cashflows for de mest sandsynlige udfald forkastes. Betingede leasingydelser der er baseret på et index eller en fast rente skal i stedet indregnes uanset sandsynligheden for realisation. Alle andre betingede ydelser, som ikke er baseret på et index eller en fast rente, skal indregnes, men ved brug af en almindelig sandsynlighedsbetragtning som fx indregning hvis sandsynligheden er større end 50%. Sandsynlighedskriteriet der skal anvendes er dog endnu ikke er fastsat endeligt
Regnskabsmæssig behandling	Finansiell leasing: Indregning af leasingaktiv og leasingforpligtelse i balancen til laveste værdi af dagsværdien og nutidsværdien af leasingydelserne. Operationel leasing: direkte indregning af leasingomkostninger i resultatopgørelsen og ingen indregning af aktiv og forpligtelse i balancen	"Right of use model" -> leasingtager skal indregne aktiv over retten til at råde over det leasede aktiv og indregne dertilhørende forpligtelse til at betale leasingydelser i balancen til nutidsværdien af leasingydelserne.	Som ved ED Leasing
Leasingforpligtelsen	Efterfølgende skelnen mellem afdragsdel og rentedel af minimumsleasingydelserne. Leasingforpligtelsen amortiseres: Afdragsdel fragår leasingforpligtelsen gennem balancen og rentedelen føres i resultatopgørelsen.	Leasingforpligtelsen vurderes til amortiseret kostpris, ved den effektive rentes metode, som ved IAS 17. Skelnen mellem afdragsdel og rentedel. Efterfølgende korrektion af leasingforpligtelsens størrelse hvis der er indikationer for signifikante ændringer ift. sidste regnskabsperiode.	Som ved ED Leasing

Leasingaktivet	Systematisk afskrivning af leasingaktivet i resultatopgørelsen. Nedskrivningstest af leasingaktivet som for andre lign. aktiver.	Systematisk afskrivning af leasingaktivet i resultatopgørelsen. Nedskrivningstest efter IAS 36 ved indikation for værdiforringelse og ved hver regnskabsafslutning. Mulighed for vurdering af leasingaktiv til dagsværdi efter IAS 16 (Alle lignede aktiver skal behandles på samme måde).	Som ved ED leasing
Leasing og service	Standarden finder også anvendelse på serviceelementer som er inkluderet i en leasingkontrakt hvor der sker overgang af retten til at råde over et specificeret aktiv og værdien af servicedelen ikke kan opgøres pålideligt. Dvs. samlet behandling af leasingdelen og servicedelen efter reglerne for leasing.	Hvis servicedel ikke er adskilt fra leasingdel (ikke kan fungere selvstændigt) -> hele aftalen efter reglerne i ED leasing	Servicedel og leasingdel af en samlet kontrakt skal behandles hver for sig hvis der findes observerbar pris for en af delene. Fokus på om pris eksisterer og ikke om servicedelen kan fungere særskilt uden leasingdelen
Eksklusion af køb	Ingen specifik vejledning i standarden. Derfor kun eksklusion ift. definitionen på leasing	Aftaler der reelt repræsenterer et køb, som følge af automatisk overgang af rettigheder ved leasingperiodens udløb eller fordelagtig købsoption -> ikke behandling som leasing.	Samme principper som under ED leasing mht. automatisk overgang af rettigheder ved leasingperiodens udløb men ingen vejledning på området i standarden. Fordelagtig købsoption medfører ikke behandling som køb.
Købsoptioner	Fordelagtig købsoption inkluderes i minimumsleasingydelse, da den højst sandsynligt vil blive effektueret, dvs. også indregning som en del af leasingaktiv og leasingforpligtelse.	Ikke-fordelagtige købsoptioner er ikke en del af leasingydelse, og når de effektueres sker overgang fra behandling af kontrakten fra leasing til køb.	Inkludere købsoptioner inkl. fordelagtige købsoptioner i leasingydelse hvis signifikant økonomisk incitament for effektivering
Fornyelsesoptioner		Fornyelsesoptioner er en del af leasingydelse	Som ved ED leasing
Short term leasing	Fungerer ikke som begreb under IAS 17, men leasingaftaler som ville falde under short term leasing definitionen i ED Leasing, behandles oftest som operationel leasing under IAS 17.	For leasingkontrakter af maksimalt 12 måneders varighed inkl. fornyelsesoptioner kan leasingtager vælge, på lease-by-lease basis, at indregne leasingforpligtelse og leasingaktiv udiskonteret i balancen.	For leasingkontrakter af maksimalt 12 måneders varighed inkl. fornyelsesoptioner kan leasingtager vælge at holde leasingkontrakten helt ude af balancen og således kun indregne leasing i resultatopgørelsen, såfremt alle short term leasingaftaler behandles på tilsvarende måde.
Sale and leaseback	Behandling som leasing hvis transaktionerne lever op til kravene i SIC-27.	Behandling som sale and leaseback efter ED leasing kun hvis salget reelt udgør salg og ikke blot er finansiering.	Samme regler som i ED Leasing, men ingen vejledning i standarden for vurderingen af om der er tale om salg, skal i stedet bygge på vejledningen i ED Revenue.
Præsentationskrav	Præsentation af leasingaktiv og leasingforpligtelse sammen med hhv. andre finansielle forpligtelser og aktiver af samme type. Intet krav om selvstændig præsentation af leasingforpligtelse og leasingaktiv.	Krav om separat præsentation af leasingforpligtelser særskilt fra andre finansielle forpligtelser. Krav om separat præsentation af leasingaktiver, som materielle aktiver eller finansielle aktiver, særskilt fra aktiver som leasingtager ikke leaser. Særskilt skildring af afskrivninger og renteomkostninger forbundet med leasing enten i resultatopgørelsen eller i noterne Skildre leasingbetalinger særskilt fra andre cash flows i pengestrømsopgørelsen	Som ved ED Leasing, men planlagt yderligere behandling af præsentationskravene på fremtidige bestyrelsesmøder mellem IASB og FASB.
Oplysningskrav		Øgede oplysningskrav ift. IAS 17	Som ved ED Leasing, men planlagt yderligere behandling af oplysningskravene på fremtidige bestyrelsesmøder mellem IASB og FASB.

11 Analyse af forskellene mellem IAS 17 og ED Leasing inkl. Post ED Leasing

I dette kapitel analyseres det hvilken betydning de ændrede regler for behandling af leasing vil have på leasingtagers regnskab. Der analyseres således på forskellene mellem IAS 17 og ED leasing inkl. senere ændringsforslag. Da indholdet af ED Leasing, som beskrevet i tidligere afsnit, løbende er blevet ændret og revideret af IASB og FASB vil der ikke blive analyseret på de dele af ED leasing som allerede nu ser ud til at blive forkastet i den endelige standard. I Kapitlet analyseres således på forskellene mellem den nugældende IAS 17 og den kommende nye standard for leasing, som den på baggrund af ED Leasing og de senere ændringsforslag netop nu ser ud til at tegne sig.

Ændringer og tiltag som IASB og FASB har offentliggjort efter afslutningen af litteratursøgningen på denne opgave vil ikke blive analyseret i dette kapitel. Derfor vil materiale som er offentliggjort senere end medio juni 2011, jf. afgrænsningskapitlet, ikke blive analyseret.

I de første del af kapitlet analyseres det hvordan en casevirksomhed Flyvetur A/S's regnskab og centrale nøgletal påvirkes af de ændrede regler for behandling af leasing. Fokus er på at vise hvordan regnskabet overordnet set influeres af ED Leasing og de senere ændringsforslag, hvorfor casen ikke vil vise effekten af alle specifikke regler som er gennemgået i de tidligere kapitler.

Efter analysen af casevirksomheden Flyvetur A/S undersøges det hvordan regnskaberne for de danske C-20 virksomheder på Københavns Fondsbørs vil blive berørt af de primære regelændringer som ED Leasing og de senere ændringsforslag medfører. Det skitseres ligeledes hvordan nogle udvalgte C20-virksomheders balancesummer og soliditetsgrader i højere grad end andre bliver påvirket af regelændringerne.

11.1 Betydningen for casevirksomheden Flyvetur A/S's regnskab

Selskabet Flyvetur A/S er en dansk virksomhed med hovedkontor i Jylland. Virksomhedens hovedaktivitet er lufttransport af privatpersoner og erhvervsfolk mellem de største lufthavne i Danmark og andre europæiske lufthavne, samt drift af

charterruter til sydlige himmelstrøg. Flyvetur A/S betjener i alt ca. 50 forskellige ruter via 28 fly som udgør virksomhedens flyflåde. Virksomheden befinder sig i lavprissegmentet af udbydere af flytransport, men forsøger at differentiere sig ift. almindelige lavprisselskaber ved at have fokus på den lave pris, men samtidig også kundernes tid og fleksibilitet.

Flyvetur A/S har i de seneste par år været særdeles hårdt presset på indtjeningen og har således haft et betydeligt underskud på driften i de to seneste regnskabsår 08/09 og 09/10. Disse underskud skyldes først og fremmest de konkurrenceforhold som der eksisterer for markedet for lufttrafik. Således har luftfartsbranchen i Danmark i de seneste år oplevet en stigning i udbydere på markedet, kraftigt stigende brændstofspriser og massive omkostninger i forbindelse med aflysninger og forsinkelser pga. ekstreme vejrforhold som har ramt Danmark og Europa.

Til trods for den dårlige indtjening i de seneste år ser ledelsen i flyvetur A/S dog positivt på fremtiden specielt pga. at virksomheden har evnet at skabe en betragtelig passagervækst i de seneste år. Passagervæksten, som selskabet fortsat forventer sig i de kommende regnskabsår, har haft og forventes også i fremtiden at have en positiv indflydelse på omsætningen i selskabet. Derudover har Flyvetur A/S i regnskabsåret 09/10 haft fokus på at reducere sine omkostninger og tilpasse sig markedsforholdene og har ligeledes som følge af en børsintroduktion i 2009 fået tilført ekstra kapital til virksomheden. Desuden forventer Flyvetur A/S ligeledes at få forbedret sit kapitalgrundlag som følge af opnåelse af øget kredit i pengeinstitut. Samlet set føler ledelsen derfor at Flyvetur A/S er godt rustet til den fortsat intense kamp på luftfartsmarkedet.

Ledelsen i Flyvetur A/S er derfor overbevidst om at selskabet går en lysere fremtid i møde og forventer således at virksomheden i fremtiden vil blive mere lønsom og inden for en overskuelig periode igen vil udvise positive nettoresultater.

I nedenstående figurer ses Flyvetur A/S's resultatopgørelse og balance for det sidste regnskabsår 2009/2010.

Figur 6 Resultatopgørelse for Flyvetur A/S ifølge IAS 17

Resultatopgørelse (i 1.000 kr.)	2009/2010
Nettoomsætning	1.500.000
Omkostninger	-1.490.000
Resultat af primær drift før leasingomkostninger, af-og nedskrivning (EBITDAR)	10.000
Leasingomkostninger	-120.000
Resultat af primær drift før af-og nedskrivning (EBITDA)	-110.000
Af- og nedskrivninger	-116.000
Resultat af primær drift (EBIT)	-226.000
Finansielle indtægter	7.000
Finansielle omkostninger	-20.000
Resultat før skat (EBT)	-239.000

Figur 7 Balance for Flyvetur A/S ifølge IAS 17

Balance (i 1.000 kr)	2009/2010
AKTIVER	
Langfristede aktiver	
Immaterielle aktiver	10.000
Materielle aktiver	
Grunde og bygninger	20.000
Fly og flydele	700.000
Langfristede aktiver i alt	730.000
Kortfristede aktiver	
Beholdning af handelsvarer	80.000
Tilgodehavender fra salg af varer	130.000
Likvide beholdninger	60.000
Kortfristede aktiver i alt	270.000
AKTIVER I ALT	1.000000
PASSIVER	
Egenkapital	
Aktiekapital	49.000
Overkurs ved emission	200.000
Egenkapital i alt	249.000
Forpligtelser	
Langfristede forpligtelser	
Prioritetsgæld	20.000
Kreditinstitutter	300.000
Leasingforpligtelser	20.000
Langfristede forpligtelser i alt	340.000
Kortfristede forpligtelser	
Prioritetsgæld	2.000
Kreditinstitutter	400.000
Leasingforpligtelser	9.000
Kortfristede forpligtelser i alt	71.000
Forpligtelser i alt	751.000
PASSIVER I ALT	1.000000

11.1.1 Flyvetur A/S's leasingaktiviteter

Flyvetur A/S har, som følge af nedgangen i indtjeningen de seneste år og den heraf økonomisk pressede situation, forsøgt at nedbringe selskabets investerede kapital, for

dermed at sikre at selskabets pengebinding ikke går ud over driften af selskabet. Flyvetur A/S har derfor i stor stil valgt at lease aktiver til brug i driften, frem for at købe aktiverne. Flyvetur A/S råder, som ovenfor beskrevet, ultimo regnskabsåret 2009/2010 over 28 fly. Ud af disse fly ejer Flyvetur A/S de 14 fly, imens de sidste 14 fly er leaset hos andre selskaber. 13 af de leasede fly er leaset på operationel basis, imens et fly er leaset på vilkår som medfører finansiel leasing efter IAS 17. Udover leasingaftalerne vedr. fly har Flyvetur A/S også indgået en aftale omkring leasing af en bygning til brug i virksomheden, som pga. indholdet i kontrakten klassificeres som operationel leasing.

Af Flyvetur A/S's regnskab for regnskabsåret 2009/2010 fremgår de operationelle leasingforpligtelser som selskabet har vedr. de ovenfor omtalte leasingkontrakter på fly og bygning. Nedenfor ses Note 30 fra årsregnskabet hvori Flyvetur A/S, helt efter reglerne i IAS 17, har skitseret sine operationelle leasingforpligtelser for uopsigelige kontrakter og skelnet mellem minimumsleasingydelser som forfalder til betaling indenfor 1 år, indenfor 1-5 år og senere end 5 år.

[Figur 8 Flyvetur A/S's operationelle leasingforpligtelser](#)

Note 30 Leasingforpligtelser (i 1000.kr)	
Minimumsleasingydelser vedrørende uopsigelige operationelle leasingaftaler forfalder til betaling i følgende intervaller	
Bygninger	
Indenfor 1 år	4.000
Mellem 1-5 år	5.000
Efter 5 år	5.000
Fly	
Indenfor 1 år	120.000
Mellem 1-5 år	190.000
Efter 5 år	0

11.1.2 Flyvetur A/S's ledelse interesseret i de nye regler for behandling af leasing

Ledelsen og regnskabsafdelingen i Flyvetur A/S har med lige dele interesse og frygt fulgt IASB og FASB's arbejde med at udvikle en ny regnskabsstandard for behandling af Leasing. Pga. selskabets mange operationelle leasingkontrakter er

ledelsen klar over at den nye regnskabstandard for behandling af leasing uomtvisteligt vil få en betydning for selskabets regnskab. De har, med spænding til følge, observeret at IASB og FASB har udsendt ED Leasing og at dette udkast efterfølgende har overgået flere ændringer. Imidlertid har hverken ledelsen eller medarbejderne i regnskabsafdelingen i selskabet fuldt overblik over hvad de foreslåede regler for behandling af leasing vil betyde for selskabet og dets regnskab. I Flyvetur A/S er man ikke så velbevandret i IFRS standarderne da selskabet først inden for de sidste par år, i forbindelse med børsintroduktionen, er begyndt at aflægge årsrapport efter IFRS.

Ledelsen i Flyvetur A/S har derfor henvendt sig til selskabets revisor for at bede ham om bistand til forståelsen af ED Leasing for dermed at være bedst muligt stillet i forbindelse med de kommende regelændringer.

11.1.3 Regnskab efter reglerne i Post ED leasing for Flyvetur A/S

På baggrund af Flyvetur A/S's henvendelse har revisoren valgt at han vil opstille en ny balance for Flyvetur A/S for regnskabsåret 2009/2010 hvori han anvender reglerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag til behandlingen af leasing i stedet for reglerne i den gældende IAS 17, som ellers er anvendt i selskabets oprindelige regnskab. Dermed mener revisoren at han vil kunne skildre over for Flyvetur A/S's ledelse hvad de kommende nye regler for behandling af leasing vil have af betydning for selskabets regnskab herunder specielt balancen, resultatopgørelsen og centrale finansielle nøgletal.

11.1.3.1 Opstilling af ny balance - indregning af alle leasingaftaler i balancen

Revisoren tager udgangspunkt i de operationelle leasingaftaler som Flyvetur A/S har indgået da han ved at en af de væsentligste ændringer som ED Leasing og de senere ændringsforslag medfører er at der ikke skelnes mellem operationelle og finansielle leasingaftaler, hvorfor alle leasingaftaler som udgangspunkt skal indregnes i balancen.

Revisoren har derfor henvendt sig til Flyvetur A/S's ledelse omkring de operationelle leasingaftaler, for at få mere information omkring disse leasingaftaler end den information som umiddelbart er til rådighed i det seneste årsregnskab. Ud fra den information, som ledelsen i Flyvetur A/S har givet revisoren, skønner han at 10 af de 13 operationelle leasingaftaler vedr. fly, iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag, skal indregnes i balancen, imens de resterende 3 leasingaftaler kan

karakteriseres som short term leasing og leasingydelserne forbundet hermed derfor kan behandles udelukkende i resultatopgørelsen når de forfalder til betaling. Kontrakten vedr. leasing af bygningen skønner revisoren ligeledes vil skulle indregnes i balancen, da denne ikke lever op til kriterierne for short term leasing. Revisoren vurderer at leasingperioden for leasingaftalen vedr. bygningen ved regnskabsårets afslutning er 9 år.

Revisoren har ved gennemgangen af Flyvetur A/S's operationelle leasingarrangementer, ud fra den information som er givet i regnskabet iht. IAS 17, ikke kunnet afgøre hvorvidt de givne kontrakter indeholder residual værdi garantier, term option penalties, købsoptioner og betingede leasingydelser hvorfor han indledningsvist ser bort fra disse faktorer.

11.1.3.1.1 Tilbagediskontering af leasingforpligtelserne

Revisoren har nærlæst ED Leasing og de senere ændringsforslag. Han er derfor klar over at hver af de 10 leasingkontrakter vedr. fly og leasingkontrakten vedr. bygningen skal indregnes i balancen med angivelse af et leasingaktiv og en leasingforpligtelse begge svarende til nutidsværdien af minimumsleasingydelserne. Derfor fastlægger revisoren indledningsvist i sit arbejde hvordan minimumsleasingydelserne skildret i note 30 fordeles sig mellem de forskellige leasingkontrakter:

- ❖ 15.000.000 kr. af minimumsleasingydelserne vedr. fly som forfalder til betaling indenfor 1 år vedrører de tre short term leasingkontrakter, som hver beløber sig til 5.000.000 kr.
- ❖ De resterende 105.000.000 kr. af minimumsleasingydelserne vedr. fly som forfalder til betaling indenfor 1 år vedrører de 10 leasingkontrakter som skal indregnes i balancen, som hver især tegner sig for 10.500.000 kr.
- ❖ Minimumsleasingydelserne vedr. fly på 190.000.000 kr. som forfalder indenfor 1-5 år er også ligeligt fordelt mellem de 10 leasingkontrakter, som hver især beløber sig til 19.000.000 kr. Og de 19.000.000 kr. for hver leasingkontrakt forfalder til betaling med 4.500.000 kr. for hvert år fra år 2 til og med år 5.

- ❖ For minimumsleasingydelserne vedr. bygningen på 5.000.000 kr. som forfalder til betaling indenfor 1-5 år, forfalder der hvert år i perioden 1.250.000 til betaling.
- ❖ For minimumsleasingydelserne vedr. bygningen på 5.000.000 kr. som forfalder til betaling efter 5 år, forfalder der hvert år fra og med år 5 1.250.000 kr. til betaling.

For leasingkontrakterne som skal indregnes i balancen undersøger revisoren hvilke renter som de respektive leasinggivere afkræver Flyvetur A/S, men da renterne ikke kan determineres ud fra de foreliggende oplysninger anvender revisoren, som ED leasing og de senere ændringsforslag foreskriver, Flyvetur A/S's marginale lånerente på 6 % ved den forestående tilbagediskontering, som er den rente som selskabet ved et finansieret køb af de leasede aktive ville skulle betale.

I nedenstående figur ses resultatet af den tilbagediskontering som revisoren foretager for de 10 leasingkontrakter vedr. fly og leasingkontrakten vedr. bygningen som skal indregnes i balancen.

[Figur 9 Nutidsværdien af Flyvetur A/S's leasingforpligtelser](#)

Tilbagediskontering af minimumsleasingydelser for leasingkontrakten vedr. bygningen (i 1.000 kr.)		
	Nominel værdi	Nutidsværdi
Indenfor 1 år	4.000	3.976
Mellem 1-5 år	5.000	4.897
Efter 5 år	5.000	4.781
I alt		13.653
Tilbagediskontering af minimumsleasingydelser for de 10 leasingkontrakter vedr. fly (i 1.000 kr.)		
	Nominel værdi	Nutidsværdi
Indenfor 1 år	105.000	104.374
Mellem 1-5 år	190.000	176.274
Efter 5 år	0	0
I alt		280.648

Af figuren ses det at der for leasingkontrakten vedr. bygningen skal indregnes et leasingaktiv til 13.653.000 kr. og en dertilhørende forpligtelse. Det ses ligeledes at der

for leasingkontrakterne vedr. de 10 fly for hver kontrakt skal indregnes et leasingaktiv og en leasingforpligtelse på 28.064.800 kr. svarende til alt 280.648.000 kr.

11.1.3.1.2 Opstilling af ny balance

I nedenstående figur er Flyvetur A/S's balance skildret som den vil se ud hvis reglerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag anvendes i behandlingen af selskabets leasingarrangementer. I balancen er der skelnet mellem kortfristet og langfristet gæld. Derfor er den del af leasingforpligtelserne som forfalder til betaling indenfor et år angivet under kortfristede forpligtelser, og den del af leasingforpligtelserne som forfalder senere end indenfor et år angivet under langfristede forpligtelser.

Det bemærkes at værdien af leasingaktiv og leasingforpligtelse for leasingkontrakten vedr. det ene fly, som iht. IAS 17 blev karakteriseret som finansiel leasing, anvendes som indgangsværdier for behandlingen efter ED Leasing, hvorfor dette leasingaktiv og denne leasingforpligtelse ikke korrigeres i den nye balance.

Figur 10 Korrigeret balance for Flyvetur A/S ifølge Post ED leasing

Balance (i 1.000 kr.)	Ifølge IAS 17	Korrektion	Ifølge Post ED Leasing
AKTIVER			
Langfristede aktiver			
Immaterielle aktiver	10.000		10.000
Materielle aktiver			
Grunde og bygninger	20.000	13.653	33.653
Fly og flydele	700.000	280.648	980.648
Langfristede aktiver i alt	730.000		1.024.302
Kortfristede aktiver			
Beholdning af handelsvarer	80.000		80.000
Tilgodehavender fra salg af varer	130.000		130.000
Likvide beholdninger	60.000		60.000
Kortfristede aktiver i alt	270.000		270.000
AKTIVER I ALT	1.000.000		1.294.302
PASSIVER			
Egenkapital			
Aktiekapital	49.000		49.000
Overkurs ved emission	200.000		200.000
Egenkapital i alt	249.000		249.000
Forpligtelser			
Langfristede forpligtelser			
Prioritetsgæld	20.000		20.000
Kreditinstitutter	300.000		300.000
Anden gæld			
Leasingforpligtelser	20.000	185.952	205.952
Langfristede forpligtelser i alt	340.000		525.952
Kortfristede forpligtelser			
Prioritetsgæld	2.000		2.000
Kreditinstitutter	400.000		400.000
Leasingforpligtelser	9.000	108.350	117.350
Kortfristede forpligtelser i alt	411.000		519.350
Forpligtelser i alt	751.000		1.045.302
PASSIVER I ALT	1.000.000		1.294.302

Den korrigerede balance viser at Flyvetur A/S's balancesum stiger fra 1.000.000.0000 kr. til 1.294.302.000 kr. som følge af at de leasingkontrakter som under IAS 17 klassificeres som operationelle nu efter ED Leasing og de senere ændringsforslag skal inkluderes i balancen og ikke kun skildres i noterne til regnskabet. Revisoren henleder derfor ledelsens opmærksomhed på dette forhold.

11.1.3.2 Indflydelse på resultatopgørelsen

Derudover er revisoren klar over at leasingkontrakterne som er indregnet i balancen, i hver regnskabsperiode skal behandles ved at føre afskrivninger på leasingaktivet og rentebetalingerne af amortiseringen af leasingforpligtelsen i resultatopgørelsen. Da revisoren har opgjort leasingaktiverne og leasingforpligtelsernes værdi pr. ultimo 2009/2010 skal der dog først føres afskrivninger og renteomkostninger i resultatopgørelsen i de efterfølgende regnskabsår, hvorfor resultatopgørelsen først vil blive påvirket af regelændringerne i de fremtidige regnskabsår.

Revisoren skitserer overfor ledelsen at der i fremtiden iht. ED Leasing i stedet for omkostningsførelsen af leasingydelserne vedr. operationelle leasingkontrakter skal omkostningsføres afskrivninger vedr. leasingaktiver og renteomkostninger vedr. amortiseringen af leasingforpligtelser på følgende måde:

- ❖ Leasingaktivet vedr. bygningen på 13.653.000 kr. skal afskrives lineært over leasingperioden som er 9 år, hvorfor der i resultatopgørelsen fra og med regnskabsåret 2010/2011 til og med regnskabsåret 2018/2019 i hver periode skal omkostningsføres afskrivninger på 1.517.000 kr.
- ❖ Leasingaktiverne vedr. de 13 leasede fly på hver 28.064.800 kr. skal afskrives lineært over leasingperioden som er 5 år. Derfor skal der i resultatopgørelsen fra og med regnskabsåret 2010/2011 til og med regnskabsåret 2014/2015 for hver af de 13 leasingkontrakter i hver periode føres afskrivninger på 5.612.960 kr.
- ❖ Renteomkostninger vedr. amortiseringen af leasingforpligtelserne skal føres i resultatopgørelsen i den regnskabsperiode de vedrører svarende til at der i regnskabsåret 2010/2011 skal føres renteomkostninger på 819.180 kr. vedr. amortiseringen af bygningen og renteomkostninger på 16.838.880 kr. vedr. amortiseringen af de 13 leasing aftaler.

Derudover forklarer revisoren at leasingydelser vedr. short term leasing iht. reglerne i de senere ændringsforslag til ED Leasing kan behandles udelukkende i resultatopgørelsen, såfremt alle short term leasing aftaler behandles sådan. Revisoren skønner at det for Flyvetur A/S's vedkommende vil være fornuftigt at benytte sig af denne mulighed. Derfor skal der i resultatopgørelsen for regnskabsåret 2010/2011 føres leasingomkostninger på i alt 15.000.000 kr. vedr. de tre short term leasing aftaler.

Revisoren bemærker overfor ledelsen at der vil ske et skred i hvad der præsenteres i resultatopgørelsen og at nogle af mellemsummerne i resultatopgørelsen vil blive ændret. Således vil fx mellemsummen "Resultat af primær drift før af-og nedskrivning (EBTIDA)" blive forbedret. Alle Leasingydelser, blev iht. IAS 17 indregnet ovenfor denne mellemsum under "leasingomkostninger", men skal for balanceførte leasingaftaler i fremtiden indregnes efter denne i form af en rentedel under "finansielle omkostninger" og en afskrivningsdel under "af -og nedskrivninger".

Endvidere henleder revisorens ledelsens opmærksomhed på at ED Leasing og de senere ændringsforslag vil medføre en front-loading af leasingomkostningerne, som ellers hidtil under IAS 17 skulle indregnes lineært i resultatopgørelsen for operationelle leasingaftaler i takt med betalingen heraf. Revisoren forklarer således, at leasingaftaler, som hidtil er blevet behandlet som operationelle, i fremtiden vil belaste resultatopgørelsen mere i de første år end i de sidste år. som en følge af at renteomkostningerne som føres i resultatopgørelsen er større i de første år.

11.1.3.3 Indvirkning på Flyvetur A/S's finansielle nøgletal

Revisoren ved at Flyvetur A/S i de senere år har været under et særdeles hårdt økonomisk pres, hvor specielt selskabets likviditet har været under gevaldigt pres. Flyvetur A/S har været meget afhængig af at kreditinstitutter har indvilget i at stille nye lån til rådighed og af den kapitalindsprøjtning som børsintroduktionen medførte. Til trods for at fremtiden, ifølge ledelsen, ser lysere ud ligger det fast at Flyvetur A/S også i fremtiden vil være meget afhængig af at kreditinstitutter fortsat vil yde lån og af at investorerne fortsat vil investere i virksomheden. Revisoren vil derfor henlede ledelsens opmærksomhed på hvad de ændrede regler for behandling af leasing vil få

på selskabets finansielle nøgletal og dermed det overordnede billede som tegnes udadtil ift. interessenter som långivere, aktionærer og potentielle investorer mfl.

Revisoren beretter at et finansielt nøgletal sætter et regnskabstal ift. et andet regnskabstal hvorved der fremkommer en indekssværdi, som beskriver en del af virksomhedens økonomiske position (Christensen & Nielsen 2005: 320). Revisoren forklarer ledelsen at når ED leasing ændrer markant på balancen og resultatopgørelsen vil også de finansielle nøgletal blive ændret.

Revisoren uddyber overfor ledelsen at finansielle nøgletal i stor udstrækning anvendes af både långivere, investorer og en lang række af andre interessenter til vurdering af én given virksomhed. Han påpeger at långiverne anvender de finansielle nøgletal til vurderingen af virksomhedernes finansielle stilling, og at de finansielle nøgletal således ligger til grund for de kreditaftaler som selskaberne evt. tilbydes. På samme vis forklarer han at investorer anvender de finansielle nøgletal til at sammenligne forskellige virksomheder med hinanden og dermed analysere hvor interessant og risikofyldt en investering i én given virksomhed er.

Revisoren påpeger at der findes mange almindeligt anvendte finansielle nøgletal som hver især og tilsammen beskriver forskellige dele af en virksomheds økonomiske position, det være sig fx nøgletal som beskriver virksomhedens indtjeningsevne, virksomhedens omsætningsagtighed, virksomhedens pengestrømme, virksomhedens likviditet etc. (Christensen & Nielsen 2005: 320). Revisoren forklarer at han har udvalgt nogle specifikke nøgletal, som er helt centrale for virksomhedens billede udadtil, og som vil blive påvirket væsentligt af de nye regler som ED Leasing og de senere ændringsforslag indeholder.

I nedenstående figur er de udvalgte nøgletal præsenteret og udregnet/omtalt for dels det oprindelige regnskab, hvor leasing er behandlet efter IAS 17, og for det nye korrigerede regnskab, hvor leasing er behandlet efter ED Leasing og de senere ændringsforslag. I beregningen af nøgletallene er der taget hensyn til de ændringer som fremkommer som følge af den korrigerede balance. Udviklingen i nøgletallene som vedrører resultatopgørelsen estimeres, idet en reel udregning af disse nøgletal ikke er mulig under de givne oplysninger som er til rådighed.

Figur 11 Centrale finansielle nøgletal for Flyvetur A/S

Nøgletal	Information i nøgletallet	Oprindeligt regnskab ifølge IAS 17	Korrigeret regnskab ifølge Post ED Leasing
Aktivernes omsætningshastighed	Omsætning ift. aktiver i alt Udtrykker hvor meget omsætning der skabes ift. den investerede kapital, aktiverne.	1,5	1,16 Fald i nøgletallet
EBIT-margin	EBIT ift. nettoomsætning	-14,6%	Stigning i nøgletal ift. under IAS 17 pga. at leasingomkostninger indregnes senere under "rente og afskrivninger".
Overskudsgrad	Udtrykker hvor god virksomheden er til tilpasse omkostningerne til indtægterne og dermed evnen til at indtjene overskud. Viser hvor stor en del af omsætningen der bliver til indtjening når driftsomkostningerne er fragået		
EBITDA-margin	EBITDA ift. nettoomsætning Beskriver en virksomheds indtjeningsevne. Da EBITDA ikke inkluderer amortisering og afskrivningsomkostninger beskriver nøgletallet profitabiliteten af virksomhedens primære drift.	-7,33%	Stigning i nøgletal ift. under IAS 17 pga. at leasingomkostninger indregnes senere under "rente og afskrivninger"
EBITDAR-margin	EBITDAR ift. nettoomsætning Beskriver ligesom EBITDA-margin virksomhedens indtjeningsevne med eneste forskel at dette nøgletal også ekskluderer omkostninger vedr. leje/leasing.	0,7%	Nøgletallet vil være uændret
Soliditetsgrad	Egenkapital ift. samlede passiver. Beskriver hvor meget egenkapitalen udgør af de samlede passiver En høj soliditetsgrad viser at virksomhedens er godt rustet til imødegå evt. tab, uden at kreditorer berøres	24,9 %	19,2 %

Revisoren knytter de følgende kommentarer til nøgletallene i figuren:

11.1.3.3.1 Aktivernes omsætningshastighed

Aktivernes omsætningshastighed vil under ED leasing og de senere ændringsforslag falde som følge af aktivsummen øges. Som følge af regelændringerne vil der derfor ud fra nøgletallet fremstå som om Flyvetur A/S er blevet dårligere til udnytte sine aktiver og at effektiviteten derfor er blevet mindre. Den lavere omsætningsagtighed af aktiverne som vil udvises vil måske være med til at gøre det mindre tillokkende for en potentiel investor at investere i Flyvetur A/S.

11.1.3.3.2 EBIT margin

Da en del af leasingydelserne, som under IAS 17 blev indregnet som leasingomkostninger, i stedet først vil blive indregnet som rentebetaling efter udregningen af EBIT, vil EBIT for Flyvetur A/S blive positivt påvirket. EBIT

marginen vil således bevæge sig tættere på nul. En forbedret EBIT margin vil, isoleret set, få Flyvetur A/S's indtjeningssevne til at fremtræde bedre, hvilket fx en potentiel investor sandsynligvis vil vægte højt i vurderingen af virksomheden. Dog vil effekten af ED Leasing og de senere ændringsforslag ikke kunne forbedre Flyvetur A/S's EBIT margin alene, da den fortsat vil være negativ.

11.1.3.3.3 EBITDA margin

Som for EBIT marginen vil EBITDA marginen blive positivt påvirket af det faktum at en del af omkostningerne, som under IAS 17 blev indregnet som leasingomkostninger, i stedet skal indregnes som renteomkostninger, som først fragår efter EBITDA. Derudover vil EBITDA marginen blive positivt påvirket af at en del af leasingydelse, som under IAS 17 blev indregnet som leasingomkostninger, først fragår senere som afskrivninger. Ligesom tilfældet var for EBIT marginen vil den forbedrede EBITDA margin gøre at Flyvetur A/S, isoleret set, vil fremtræde mere interessant for fx potentielle investorer.

11.1.3.3.4 EBITDAR margin

EBITDAR marginen vil ikke blive påvirket af ED leasing og de senere ændringsforslag, idet EBITDAR ikke påvirkes af at leasingydelse i stedet for indregning som leasingomkostninger indregnes som renteomkostninger og afskrivninger.

11.1.3.3.5 Soliditetsgrad

I og med at der de samlede aktiver og passiver øges, pga. at leasingkontrakter som under IAS 17 blev klassificeret som operationelle og derfor blev holdt ude af balancen nu skal indregnes, falder soliditetsgraden. Flyvetur A/S vil derfor pga. reglerne i ED leasing og de senere ændringsforslag udvise en svagere soliditetsgrad end tilfældet var under IAS 17. Denne svagere soliditetsgrad kan måske blive et problem for Flyvetur A/S hvis man i fremtiden, som alt tyder på, får brug for optage yderligere lån. Et kreditinstitut vil, som et led i sin kreditvurderingsproces, kigge på Flyvetur A/S's kapitalstruktur og vurdere forholdet mellem egen –og fremmedkapital og således kigge på soliditetsgraden. Det må formodes at et kreditinstitut vil være mere tilbageholdende med at udstede lån ved en lavere soliditetsgrad, idet en lav soliditetsgrad er udtryk for at Flyvetur A/S er dårligere rustet til at modgå tab uden at kreditorerne berøres. Flyvetur A/S vil derfor måske få sværere ved at skaffe den

nødvendige fremmedkapital til den fortsatte drift af selskabet hvis långiverne vel og mærke ikke er opmærksomme på ED Leasing og de senere ændringsforslag.

Derudover må det også forventes at den lavere soliditetsgrad også vil få indflydelse på en potentiel investors vurdering og opfattelse af Flyvetur A/S. Måske vil en investor være tilbageholdende med en investering i Flyvetur A/S i og med at soliditetsgraden skildrer at meget store dele af virksomheden er finansieret ved lån og dermed er meget påvirkelig af rentestigninger og samtidig dårligt rustet til at modgå evt. fremtidige tab.

11.1.3.4 Videregående problemstillinger for Flyvetur A/S i forbindelse ED Leasing og Post ED Leasing

Udover de ovenfor skitserede primære problemstillinger som ED leasing og de senere ændringsforslag vil medføre for Flyvetur A/S's regnskab gør revisoren ledelsen i Flyvetur A/S opmærksomme på nedenstående forhold, som virksomheden i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet efter ED Leasing og senere ændringsforslag skal være opmærksomme på.

11.1.3.4.1 Leasing vs. service

Flyvetur A/S skal være opmærksomme på at der iht. ED leasing og de senere ændringsforslag skal skelnes mellem leasingdel og servicedel af en samlet kontrakt og at servicedelen skal behandles alene efter andre regler end dem i ED Leasing og de senere ændringsforslag, hvis en observerbar pris herfor findes. Revisoren mener at Flyvetur A/S i kraft af sine mange leasingkontrakter på fly, hvor der ofte er omfattende servicearrangementer indbygget i kontrakterne, specielt vil blive påvirket af dette forhold.

11.1.3.4.2 Leasingydelserne og residual værdi garantier

Revisoren forklarer ledelsen at de skal være opmærksomme at leasingydelserne som under ED leasing og de senere ændringsforslag skal anvendes til opgørelse af leasingaktivet og leasingforpligtelsens værdier ikke er fuldstændigt sammenfaldende med minimumsleasingydelserne iht. IAS 17., hvorfor den skitserede tilbagediskontering og indregning af leasingydelserne kun er vejledende.

Revisoren pointerer bl.a., som følge af sit brede kendskab til flybranchen, at Flyvetur A/S specielt skal være opmærksomme på at residual værdi garantier på de leasede fly,

som Flyvetur A/S sikkert har forpligtet sig til at betale til leasinggiver hvis flyet ikke har en given værdi ved leasingaftalens udløb, også skal indeholdes som en del af leasingydelse og dermed leasingaktivet og leasingforpligtelsen.

11.2 Betydningen for C-20 virksomhedernes regnskaber

I de følgende afsnit tages udgangspunkt i regnskaberne for virksomhederne hvis aktier udgør C20-indekset på Københavns Fondsbørs. Fokus er på C-20 virksomhederne da netop disse virksomheders regnskaber er af stor interesse for investorer i og med at C20 virksomhedernes aktier er de mest handlede på børsen.

11.2.1 C-20 virksomhedernes anvendelse af operationel leasing

I dette afsnit skitseres det hvilke virksomheder i C20-indekset, som iht. deres sidste offentliggjorte årsregnskab benytter sig af leasing, som iht. IAS 17 klassificeres som operationel. Herved ønskes det at skildre hvilke virksomheder og hvilke brancher der overordnet set påvirkes mest af de overordnede regelændringer som ED Leasing og de senere ændringsforslag medfører.

Der tages udgangspunkt i virksomhedernes noter til koncernregnskabet, hvori virksomhederne, jf. de tidligere skitserede præstationskrav til IAS 17, skal skildre forpligtelser til at betale fremtidige minusleasingydelser vedrørende operationelle leasingaftaler. De operationelle leasingforpligtelser sættes ift. hver enkelt virksomheds respektive balancesum, som den fremtræder i deres seneste årsregnskab. Hermed skitseres det hvor væsentlig operationel leasing er for de pågældende virksomheder.

I nedenstående figur ses C-20 virksomhedernes respektive balancesum og operationelle leasingforpligtelser, som fremgår af hhv. koncernregnskabet og noteoplysningerne i selskabers seneste årsrapporter. Der er primært tale om tal fra virksomhedernes årsrapporter for regnskabsåret 2009/2010. Det bemærkes at Chr. Hansen Holding, Vestas Wind Systems og D/S Norden aflægger årsregnskab i en anden valuta end DKK. hvorfor disse virksomheders regnskabstal i nedenstående figur er omregnet til DKK til skønnet værdi.

Det er endvidere væsentligt at bemærke at de operationelle leasingforpligtelser er gengivet som de umiddelbart fremtræder i noterne til selskabernes seneste koncernregnskaber, hvor reglerne i IAS 17 er fulgt. Der vil derfor være afvigelser ift.

den værdi hvormed leasingforpligtelserne i praksis skal indregnes til i balancen iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag. De operationelle leasingforpligtelser er således ikke tilbagediskonteret til nutidsværdi som alle leasingforpligtelser som skal i balancen ellers skal ifølge ED Leasing og de senere ændringsforslag. Tilbagediskonteringen er fravalgt da hverken de interne lånerenter i leasingaftalerne eller selskabernes marginale lånerente kan fastlægges ud fra de foreliggende oplysninger i selskabernes årsrapporter. Der ville således skulle laves nogle grove antagelser om diskonteringsrenten hvis en tilbagediskontering skulle kunne foretages. Da den manglende tilbagediskontering ikke ændrer betydeligt på det overordnede billede af effekten på balancen er dette derfor fravalgt. Der gøres derfor opmærksom på at leasingforpligtelserne i praksis ville fremtræde mindre som følge af den krævede tilbagediskontering.

Derudover vil der også være afvigelser som følge af at betingede leasingydelser iht. ED Leasing og senere ændringsforslag i mange tilfælde skal indregnes som en del af leasingforpligtelsen, hvilket ikke er tilfældet under IAS 17. Således vil der hvis en leasingaftale indeholder betingede leasingydelser, hvilket ikke fremgår tydeligt af årsrapporterne efter IAS 17, skulle indregnes en større leasingforpligtelse end den som er skildret i det følgende.

Til trods for de begrænsninger og usikkerheder, som er forbundet med skildringen af de operationelle leasingforpligtelser, fungerer figuren som en god indikator for hvad den forestående indregning i balancen, som følge af ED Leasing og senere ændringsforslag, vil få af betydning for de forskellige virksomheders balancesummer.

Figur 12 C-20 virksomhedernes balancesum og operationelle leasingforpligtelser iht. seneste koncernårsregnskab

Selskab	Balancesum kr.	Operationelle leasingforpligtelser iht. IAS 17 kr.	Operationelle leasingforpligtelser/balancesum
Carlsberg	144.232.000.000	1.964.000.000	1,4%
Novo Nordisk	61.402.000.000	3.010.000.000	4,9%
Vestas Wind Systems	52.705.294.000	1.693.193.000	3,2%
A. P. Møller Maersk	374.723.000.000	97.444.000.000	26,0%
Chr. Hansen Holding	9.818.281.700	56.688.400	0,6%
Danske Bank	3.213.886.000.000	3.327.000.000	0,1%
FLSmidth & Co.	22.599.000.000	216.000.000	1,0%
DSV	23.085.000.000	4.682.000.000	20,3%
Pandora	8.959.000.000	547.000.000	6,1%
Coloplast	7.771.000.000	415.000.000	5,3%
TDC	86.423.000.000	8.843.000.000	10,2%
NKT Holding	12.555.700.000	775.900.000	6,2%
Novozymes	12.593.000.000	320.000.000	2,5%
Sydbank	150.843.000.000	0	0,0%
GN Store Nord	9.806.000.000	197.000.000	2,0%
Lundbeck	18.005.000.000	526.000.000	2,9%
Tryg	50.591.000.000	582.000.000	1,2%
William Demant Holding	6.785.800.000	433.700.000	6,4%
Top Danmark	57.542.000.000	89.000.000	0,2%
D/S Norden	11.782.393.276	11.761.158.088	99,8%

Oplysninger iht. selskabernes seneste offentliggjorte årsrapporter pr. medio juni 2011

Af figuren ses det at det at der er relativt store udsving i hvor meget de operationelle leasingforpligtelser udgør af selskabernes balancesum og dermed stor forskel på hvor stor en betydning den kommende indregning af de operationelle leasingforpligtelser i balancen vil få. De selskaber i C-20 indekset hvis balancesum umiddelbart, ud fra ovenstående figur, må forventes at blive berørt mest af den forstående indregning er D/S Norden, A.P Møller Maersk, DSV og TDC, hvis balancesum ud fra figuren vil stige med hhv. ca. 100 %, 26 %, 20 % og 10 %. At balancesummen stiger vil, ligesom det blev skildret i casen i de forrige afsnit, betyde at virksomhedernes finansielle nøgletal vil blive kraftigt påvirket.

Ud fra ovenstående figur kan det som sagt konkluderes at det specielt er rederivirksomhederne D/S Norden, A.P Møller Maersk og transport og logistik firmaet DSV hvis balancesummer vil blive påvirket mest. Det tegner derfor et billede af at det først og fremmest er selskaber, som opererer indenfor disse og lignede brancher som fx luftfart, hvor selskaberne i høj grad benytter leasing som under IAS 17 klassificeres som operationel, hvis regnskaber, som vil blive påvirket mest. Det kan dog ud af figuren også aflæses at langt de fleste selskaber i C-20 indekset i større eller mindre grad anvender leasing som under IAS 17 klassificeres som operationel, hvorfor langt hovedparten af selskabernes regnskaber i større eller mindre grad vil blive påvirket som af ED Leasing og de senere ændringsforslag.

11.3 Betydningen for selskabernes lånemuligheder og investors opfattelse af virksomhederne

I en artikel i Berlingske d. 30.5 2011 skildres det hvordan eksperter fra hhv. Ernst & Young, Danmarks Rederiforening, Sydbank og Danske Bank vurderer at den nye behandling af leasing vil influere på leasingtagers nøgletal og dermed dennes mulighed for at opnå finansieringsaftaler. Ifølge Kim Köhler, som er leder af regnskabsfaglig afdeling i Ernst & Young, vil visse selskabers nøgletal, som ligger til grund for aftaler med banker, herunder specielt soliditeten, ændres meget som følge af at der skal indregnes mere gæld efter ED Leasing. I Danmarks Rederiforening er man ifølge Dorthe Rolff, som er afdelingschef for juridisk afdeling, også klar over at de nye regler for behandling af leasing kan have konsekvenser for de finansieringsaftaler som rederierne har med bankerne. Analytiker Jacob Pedersen i Sydbank mener på samme vis, at nogle selskaber kan risikere at få problemer med bankerne som en følge af at de nye regler i ED leasing ændrer på nøgletal som lånebetingelserne er baseret på. Modsat mener chefanalytiker Thomas Justinussen i Danske Bank ikke at de nye regler i ED Leasing vil ændre på bankernes kreditgivning. Han påpeger således at Danske Bank allerede indregner alle de vigtigste leasingforpligtelser i sine låneaftaler og at de nye regler derfor ikke kommer til at ændre på de kreditaftaler som Danske Bank tilbyder (Fransen& Ussing, 2011).

Det er ikke umiddelbart muligt, uden et indgående kendskab til banksektoren eller en større undersøgelse heraf, at vurdere hvorvidt alle banker, ligesom Danske Bank, allerede nu er opmærksomme på at indregne selskabernes leasingforpligtelser i

kreditaftalerne. De ovenstående holdninger tyder imidlertid på at der er flere banker som umiddelbart anvender selskabernes finansielle nøgletal i kreditvurderingssituationer, og således ikke korrigerer for operationelle leasingforpligtelser. Således må det forventes at nogle selskabers kreditmuligheder derfor vil blive påvirket af de ændrede regler i ED Leasing og de senere ændringsforslag.

Derudover vil aktionærer og potentielle investors syn på selskaberne blive berørt. Det må forventes at i hvert fald langt fra alle mindre og ikke-professionelle investorer vil være opmærksomme på de nye regler for behandling af leasing. Når selskabernes nøgletal derfor ændres som følge af at alle leasingaftaler skal indregnes i balancen, vil disse investorer kunne opfatte et selskabs forværrede nøgletal som et udtryk for at virksomhedens finansielle stilling og præstation er markant dårligere end hidtil og ikke være klar over at nøgletallene udelukkende er blevet forværret pga. de nye regler for den regnskabsmæssige behandling af leasing.

11.3.1 Ændringen i soliditetsgraden

Ifølge de ovenfor skitserede kommentarer, er et af de finansielle nøgletal som bliver berørt mest af regelændringerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag soliditetsgraden. Derfor undersøges det, i det følgende, hvordan de mest berørte virksomheders soliditetsgrader påvirkes. I figuren nedenfor er soliditetsgraderne for D/S Norden, A.P. Møller Maersk, DSV, TDC derfor skitseret som de ser ud under deres nyeste koncernregnskaber efter IAS 17 og som de ville se ud hvis reglerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag havde været anvendt i regnskabsudarbejdelsen. Til sammenligning er soliditetsgraderne for Carlsberg og Novo Nordisk ligeledes skildret som de ser ud iht. nyeste årsrapport efter IAS 17 og som de vil se ud iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag.

Forudsætningerne for de udregnede soliditetsgrader er de samme som skildret i afsnit 11.2.1. Der er således eksempelvis ikke taget hensyn til tilbagediskonteringen af leasingydelserne, hvorfor de udregnede soliditetsgrader under ED Leasing og de senere ændringsforslag er skønsmæssige værdier.

Figur 13 Ændringer i soliditetsgraden

	Soliditetsgrad iht. IAS 17	Soliditetsgrad iht. ED Leasing inkl. post ED leasing
D/S Norden	88,8%	44,4%
A. P. Møller Maersk	51,5%	40,9%
DSV	28,5%	23,7%
TDC	47,4%	43,0%
Carlsberg	44,5%	43,9%
Novo Nordisk	60,2%	57,4%

Soliditetsgraderne er udregnet ud fra tallene oplyst i selskabernes seneste koncernregnskaber

Af figuren ses det at de virksomheder, som i stor udstrækning har operationelle leasingforpligtelser, som iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag nu skal indregnes i balancen, udviser stærkt forværrede soliditetsgrader, imens soliditetsgraderne for virksomhederne som kun har mindre operationelle leasingforpligtelser, og som kun udgør en mindre del af den samlede balancesum, følgelig ikke forværres i samme omfang. Det ses eksempelvis at D/S Nordens soliditetsgrad ligefrem halveres fra 88,8 % til 44,4 %, imens Carlsbergs soliditetsgrad kun falder fra 44,5% til 43,9 % svarende til et fald på 1,3 %.

11.3.2 Ændringen af øvrige centrale finansielle nøgletal

Idet det ikke ud fra de oplysninger som er tilgængelige i selskabernes årsrapporter er muligt at lave præcise beregninger for hvordan de øvrige relevante finansielle nøgletal ændres henvises der til skildringen i afsnit 11.1.3.4. Heri er det beskrevet hvordan også aktivernes omsætningshastighed, EBITAR-margin, EBITA-margin og EBIT-margin kan forventes at udvikle sig som følge af reglerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag.

12 Værdien for regnskabsbrugeren

I dette kapitel foretages en diskussion af hvorvidt regnskabsbrugeren via reglerne i ED leasing og de senere ændringsforslag sikres bedre information omkring leasingtagers leasingaktivitet set ift. den information som regnskabsbrugeren sikres via IAS 17.

12.1 Regnskabsbrugers behov for information iht. de kvalitative egenskaber i IASB begrebsrammen

Brugere af et selskabs eksterne regnskab består af mange forskellige interessenter såsom aktionærer, potentielle investorer, långivere, leverandører, kunder, medarbejdere, konkurrenter, offentlige myndigheder mfl. De forskellige brugere af et givent selskabs eksterne regnskab anvender informationen til vidt forskellige formål. Heraf følger at de forskellige brugere hver især har forskellige og specielle behov ift. den information som skildres i regnskabet. Aktionærer og potentielle investorer har fx behov for information som kan hjælpe dem i forbindelse med beslutninger om hvorvidt de skal erhverve, afhænde eller beholde aktier i et givent selskab. Tilsvarende har långivere fx behov for information som kan afgøre hvorvidt det er fornuftigt at yde lån til et givent selskab.

Ikke alle brugerens specifikke informationskrav og ønsker om information kan dækkes fuldtud på samme tid i den information som skildres i regnskabet idet der, som ovenfor skitseret, er forskel på hvilken information de forskellige brugere har behov for.

IASB har i publikationen ”Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements” udstukket en begrebsramme som omhandler regnskabsbrugers behov for information. Begrebsrammen fungerer primært som en vejledning for IASB i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabsstandarder og er således ikke en egentlig regnskabsstandard, men ligger altså til grund for regnskabsstandarderne. Begrebsrammen skitserer de overordnede principper og rammer for den information som det eksterne regnskab aflagt efter IFRS skal indeholde.

IASB har iht. begrebsrammen valgt at der i regnskabsaflæggelsen primært skal være fokus på eksisterende investorer, potentielle investorer, långivere og andre kreditors

behov for information (IASB 2010d: §OB2), idet disse brugeres behov for information vurderes at være størst. Tankegangen er således at såfremt disse brugeres informationsbehov er dækket ind vil de øvrige brugeres behov for information også ofte være dækket ind af informationen som gives.

I begrebsrammens kapitel 3 skitseres eksisterende investorer, potentielle investorer, långivere og andre kreditorers behov for information under ét i form af de kvalitative egenskaber som skal være til stede for at informationen som offentliggøres i en virksomheds årsrapport anses for brugbar.

Der er to fundamentale kvalitative egenskaber som skal være opfyldt, for at informationen anses for brugbar; relevans og pålidelighed (IASB 2010d: § QC4). Derudover opererer begrebsrammen med de fire udbyggende kvalitative kriterier sammenlignelighed, rettidighed, verificerbarhed og forståelighed som er med til at forstærke brugbarheden af den information som er relevant og pålidelighed (IASB 2010d: § QC19). De udbyggende kvalitative kriterier har således ikke nogen værdi for regnskabsbrugeren hvis informationen ikke er relevant og pålidelig.

Udover de kvalitative kriterier opererer begrebsrammen også med en omkostningsbetragtning ift. den information som er brugbar for regnskabsbrugeren. Omkostningerne forbundet med at skildre informationen skal således vurderes ift. fordelene som følger af at informationen skildres.

I de nedenstående afsnit præsenteres de kvalitative egenskaber og omkostningsbetragtningen nærmere.

12.1.1 Relevans

Informationen er iht. begrebsrammen relevant hvis den kan hjælpe brugeren i økonomiske beslutninger ved at evaluere eller bekræfte enten tidligere, nuværende eller fremtidige forhold (IASB 2010d: § QC6. QC7). Information er således relevant hvis den vil kunne fungere som led i en brugers prognose af fremtidige forhold vedrørende virksomheden eller som led i en brugers bekræftelse af tidligere forhold vedrørende virksomheden. Information vurderes at have relevans uanset om en bruger evt. måtte vælge ikke at benytte informationen i en beslutningssituation eller allerede har informationen til rådighed fra andre kilder (IASB 2010d: § QC6).

12.1.2 Pålidelighed

Information, som skildres i regnskabet, skal udover at være relevant også være opgjort pålideligt, for at informationen betegnes som brugbar for regnskabsbrugeren. Informationen er iht. begrebsrammen pålidelig hvis den er gengivet komplet, neutralt og fri for fejl (IASB 2010d: § QC12). Informationen er komplet gengivet hvis al information inkl. beskrivelser og forklaringer, som er nødvendige for at regnskabsbrugeren kan forstå det skildrede, er til rådighed (IASB 2010d: § QC13). Informationen er neutralt gengivet hvis den ikke konstrueret og manipuleret til at påvirke brugerens beslutning (IASB 2010d: § QC14). At information anses for fri for fejl betyder ikke at informationen er præcis og nøjagtig i alle tilfælde. Fri for fejl betyder at informationen er skildret fejlfrit, men at informationen stadig kan være fremkommet ved skøn og dermed være forbundet med en vis usikkerhed (IASB 2010d: § QC15).

I begrebsrammen fastsættes det at hvis information anses for relevant, men ikke kan måles pålideligt anses informationen samlet set ikke for brugbar og skal således ikke skildres, imens det samme gør sig gældende ved det omvendte scenarie at information kan måles pålideligt, men ikke er relevant (IASB 2010d: § QC17).

12.1.3 Sammenlignelighed

Sammenlignelighed er iht. begrebsrammen tilstede når brugeren kan sammenligne informationen fra regnskabsperiode til regnskabsperiode og sammenligning ift. andre virksomheder også er mulig (IASB 2010d: § QC20).

For at informationen kan være sammenlignelig er der krav om at de samme metoder anvendes fra rapporteringsperiode til rapporteringsperiode og at de samme metoder anvendes af de forskellige selskaber. Herved er informationen konsistent. Konsistens er forbundet med pålideligheden af informationen – pålidelighed er målet, mens konsistens er midlet til at nå målet (IASB 2010d: § QC22).

Begrebsrammen angiver at muligheden for at et givent økonomisk fænomen kan behandles efter flere forskellige regnskabsmetoder formindsker sammenligneligheden (IASB 2010d: § QC25).

12.1.4 Verificerbarhed

Verificerbarhed er iht. begrebsrammen med til at sikre brugeren at informationen pålideligt skildrer det økonomiske fænomen som det forgiver at beskrive. Verificerbarhed dækker over at uafhængige og kyndige observatører kan nå til enighed om en given fremstilling af information er troværdigt angivet (IASB 2010d: § QC26).

12.1.5 Rettidighed

Iht. begrebsrammen dækker rettidighed over at informationen er til rådighed for en beslutningstager i rette tid for dermed at kunne influere på beslutningen. Ifølge begrebsrammen falder brugbarheden generelt set i takt med alderen på informationen, som skildres (IASB 2010d: § QC29).

12.1.6 Forståelighed

Klar og koncis præsentation af information gør iht. begrebsrammen informationen forståelig (IASB 2010d: § QC30).

Iht. begrebsrammen fastsættes det at det forventes at brugere som besidder et vist kendskab til virksomheder og økonomi og som gennemgår og analyserer informationen grundigt skal kunne forstå informationen. Imidlertid kan information af natur være så kompliceret at det også er svært for selv kyndige regnskabsbrugere at forstå. I begrebsrammen uddybes det at ved en udeladning af disse komplekse informationer, ville informationen blive nemmere at forstå, men samtidig også misvisende. Derfor gøres det klart at også kyndige regnskabsbrugere i nogle tilfælde kan være nødsaget til at søge rådgivning for at kunne forstå komplekse informationer (IASB 2010d: § QC31, QC32).

12.1.7 Omkostningsbetragtning

Udover de kvalitative kriterier opererer begrebsrammen også med en omkostningsbetragtning. Således skal omkostningerne som er forbundet med at skildre informationen vurderes ift. fordelene som følger af at informationen skildres (IASB 2010d: §QC35). Alle omkostninger skal vurderes. Således skal også eventuelle omkostninger som brugeren af regnskabet pådrages ved at given information ikke skildres også vurderes (IASB 2010d: §QC36). Samlet set skal omkostningerne modsvares af fordelene ved at informationen skildres (IASB 2010d: §QC38). I

begrebsrammen nævnes det at det i praksis kan variere fra selskab til selskab hvorvidt omkostningerne ved at skildre information modsvares af fordele ved at skildre informationen. Således spiller fx virksomhedsstørrelse, kapitalstruktur og forskellige regnskabsbrugeres behov ind i vurderingen af hvorvidt omkostningerne ved at skildre information modsvares af fordele ved at skildre informationen (IASB 2010d: §QC39).

12.2 ED Leasing og de senere ændringsforslags indvirkning på de kvalitative egenskaber ved regnskabet

I de følgende afsnit vurderes det hvordan de væsentligste af enkeltelementerne i ED leasing og de senere ændringsforslag påvirker de kvalitative egenskaber. Hermed vurderes det hvorvidt regnskabsbrugeren via ED Leasing og de senere ændringsforslag sikres mere brugbar information end under IAS 17. I vurderingen inddrages holdninger skildret i EFRAG, KPMG, Ernst & Young, Deloitte og PWC's respektive comment letters på ED Leasing.

12.2.1 Definition af leasing

Ifølge EFRAG er der ingen fornuftig grund til at udelade leasing af immaterielle aktiver fra ED Leasing. Konsekvensen heraf er således at leasing af immaterielle aktiver i stedet skal behandles efter de anderledes regler i ED Revenue (EFRAG 2010: §46). Deloitte udtrykker i deres comment letter også at leasing af immaterielle aktiver burde reguleres af leasingstandarden (Deloitte 2010: 3).

At leasing af immaterielle aktiver ikke skal behandles efter reglerne i ED Leasing, men efter reglerne i ED Revenue, kan medføre at leasingtransaktioner som har samme økonomiske substans bliver behandlet vidt forskelligt. Dermed vil sammenligneligheden og konsistensen kunne anfægtes, hvorfor der kan stilles spørgsmål ved brugbarheden af informationen.

Derudover påpeger EFRAG i deres comment letter også at en leasingkontrakt ofte indeholder både materielle og immaterielle aktiver, hvorfor leasingtager, som følge af at leasing af immaterielle aktiver ikke behandles efter ED Leasing, er nødt til at foretage en skelnen mellem materielle og immaterielle aktiver i leasingkontrakten. Denne skelnen øger kompleksiteten for både regnskabsudarbejder og regnskabsbrugeren, men skaber ikke relevant og brugbar information for regnskabsbrugeren (EFRAG 2010: §47).

Omvendt mener EFRAG at det er fornuftigt at holde leasede investeringsejendomme som måles til dagsværdi udenfor ED Leasing, da opgørelse af dagsværdien er relevant for regnskabsbrugeren (EFRAG 2010: §48).

12.2.2 Klassifikation af leasing

Sammenligneligheden og dermed brugbarheden øges under ED Leasing og de senere ændringsforslag i kraft af at der ikke længere skal foretages klassifikation og skelnen mellem operationel og finansiell leasing. Som tidligere nævnt er denne skelnen mellem de to typer af leasing, under IAS 17, præget af mange komplekse vurderinger og skøn, og det har resulteret i at ellers meget identiske leasingkontrakter er blevet behandlet meget forskelligt i forskellige selskabers regnskaber. Således har ét selskab måske vurderet en leasingkontrakt som værende operationel og derfor udelukkende behandlet den i resultatopgørelsen, imens ét andet selskab har vurderet en stort set identisk leasingkontrakt som værende finansiell og derfor behandlet den i balancen. At mindre forskelle og i nogle tilfælde arbitrære skøn af indholdet i leasingkontrakter ikke længere bevirker en fuldstændig anderledes regnskabsmæssig behandling øger sammenligneligheden af forskellige selskabers regnskaber og samtidig øges også pålideligheden. Herved øges brugbarheden for regnskabsbrugeren under ED Leasing og de senere ændringsforslag overordnet set som følge af at der ikke længere skelnes mellem operationel –og finansiell leasing.

12.2.3 Leasingperioden

PWC udtrykker i deres comment letter at fastlæggelsen af leasingperioden under ED Leasing er problematisk. At leasingperioden fastlægges som den længste periode som der er mere end 50 % sandsynlighed for medfører, ifølge PWC, at der indregnes fornyelsesoptioner som ikke opfylder definitionerne på aktiver og forpligtelser (PWC 2010: 16).

PWC har derfor netop foreslået den leasingperiode som de senere ændringsforslag indeholder. Som skildret tidligere, medregnes iht. de senere ændringsforslag til ED leasing de fornyelsesoptioner som leasingtager har signifikant økonomisk incitament til at udnytte som en del af leasingperioden.

Under ED Leasing er leasingperioden forbundet med større usikkerhed end under de senere ændringsforslag til ED Leasing, i og med fornyelsesoptioner som der er lavere

sandsynlighed for bliver effektueret medregnes. Hermed er pålideligheden og dermed brugbarheden lavere under ED Leasing end under de senere ændringsforslag.

Der kan stilles spørgsmål ved om der i praksis er forskel på leasingperioden under de senere ændringsforslag til ED leasing og leasingperioden under IAS 17. Under IAS 17 henregnes således til leasingperioden de forlængelsesoptioner som med begrundet sikkerhed vil blive effektueret. Det fremgår ikke tydeligt hvorvidt den anderledes formulering i de senere ændringsforslag til ED leasing er udtryk for et andet sandsynlighedskriterium end under IAS 17.

12.2.4 Leasing vs. service

EFRAG udtrykker i deres comment letter på ED Leasing bekymring om at IASB med reglerne i ED Leasing har indført en kompliceret, og i praksis ofte vanskelig, klassifikation med skelnen mellem leasingkontrakter og servicekontrakter. EFRAG mener ikke at definitionen på leasing i ED Leasing er robust og ser problemer ift. afgrænsningen overfor servicekontrakter. EFRAG giver således udtryk for at IASB ved denne skelnen mellem leasing og service indfører en ny og kompliceret klassifikationstest. Hermed mener EFRAG at der vil opstå problemer i stil med dem som eksisterer for den nuværende klassifikation mellem operationel –og finansiell leasing under IAS 17 (EFRAG 2010: 3).

EFRAG's holdning kan forstås med henvisning til at det under ED Leasing bliver mere essentielt at der skelnes korrekt mellem leasing og service. Den regnskabsmæssige behandling af operationel leasing under IAS 17, med behandling udelukkende i resultatopgørelsen, havde mange fællestræk med den regnskabsmæssige behandling af servicekontrakter, hvorfor skelnen mellem leasing og service under IAS 17 ikke havde samme betydning. Under ED Leasing vil skelnen mellem leasing og service dog være langt mere vigtig, da den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter med indregning i balancen er meget ulig den regnskabsmæssige behandling af servicekontrakter som kun behandles i resultatopgørelsen.

Hvis definitionen af leasing ikke er klar og fyldestgørende og dette således resulterer i en besværlig og i praksis vanskelig skelnen mellem leasing og service vil dette kunne resultere i at selskaber i nogen tilfælde vil komme til, enten forsætligt eller uforsætligt, at behandle kontrakter som reelt set er leasingkontrakter efter de mere

lempelige regler for servicekontrakter. Herved vil sammenligneligheden, pålideligheden og dermed brugbarheden af informationen mindskes for regnskabsbrugeren.

Derudover kan der argumenteres for at det kan være problematisk ift. sammenligneligheden at servicedelen af en fælles kontrakt, som indeholder både leasing og service, i nogle tilfælde skal behandles sammen med leasingdelen efter reglerne i ED Leasing. Således vil servicedelen af en samlet kontrakt, hvis en særskilt pris herfor ikke kan estimeres, blive behandlet sammen med leasingdelen efter reglerne i ED Leasing. Hvis en særskilt pris derimod kan estimeres vil servicedelen blive behandlet efter de gældende regler for service. Som en følge heraf påvirkes sammenligneligheden og brugbarheden for regnskabsbrugeren idet nogle leasingkontrakter skildret i selskabernes regnskaber vil indeholde serviceelementer, imens andre ikke vil.

I forlængelse af ovennævnte problemstilling foreslår EFRAG i deres comment letter på ED leasing, at leasingtager, når en kontrakt indeholder både en leasing –og en servicedel, som ikke fungerer adskilte, skal afgøre om det er leasingdelen eller servicedelen som er den dominerende part i kontrakten og således behandle hele kontrakten efter den økonomiske substans i kontrakten (EFRAG 2010: §52). Hvis det således er servicedelen som er den dominerende part, skal hele kontrakten behandles efter reglerne for service og ikke efter reglerne i ED Leasing. Der kan argumenteres for at denne metode som EFRAG har foreslået i nogen grad vil sikre en mere relevant og pålidelig information om leasingdelen og servicedelen af en samlet kontrakt.

Imidlertid kan det også forestilles at en sådan metode i højere grad vil gøre det muligt for leasingtager at anvende de mere lempelige regler for behandling af service på leasingelementer og derved undgå indregning i balancen. Det kan forestilles at en samlet kontrakt med leasing og service måske vil blive konstrueret således at servicedelen fremtræder som den dominerende part for dermed at undgå indregning i balancen. Derved vil off-balance problematikken fra IAS 17, hvor indholdet af leasingkontrakter i nogle tilfælde bliver konstrueret med henblik på at undgå indregning i balancen, måske leve videre i den nye standard og således medføre at brugbarheden af informationen i regnskabet ikke højnes betragteligt ift. under IAS 17.

12.2.5 Regnskabsmæssig behandling

Som det er skildret i tidligere kapitler medfører den regnskabsmæssige behandling af leasing iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag at omkostningerne ved leasingkontrakterne front-loades i resultatopgørelsen. Således vil summen af renteomkostninger og afskrivninger som føres i resultatopgørelsen være størst i det første år og mindst i det sidste år som leasingkontrakten løber. PWC påpeger i deres comment letter på ED Leasing at denne front-loading af leasingomkostningerne kan medføre at resultatopgørelsen bliver mindre brugbar for regnskabsbrugeren (PWC 2010: 6). Som tidligere beskrevet blev leasingomkostninger forbundet med operationelle leasingkontrakter under IAS 17 omkostningsført på lineær basis i resultatopgørelsen i takt med deres forfald. Der kan stilles spørgsmål ved hvorvidt den regnskabsmæssige behandling af leasing iht. ED leasing og de senere ændringsforslag herved sikrer regnskabsbrugeren sammenlignelig information.

En given virksomhed med mange nyligt indgåede leasingkontrakter vil således i et givent år belaste resultatopgørelsen med større leasingomkostninger end en tilsvarende virksomhed som har mange ældre leasingkontrakter, hvor leasingomkostningerne er lavere. Forudsat at de to virksomheder ellers identiske vil den første virksomhed, i det givne, år udvise et dårligere resultat end den anden virksomhed. Der kan således argumenteres for at de to virksomheders resultatopgørelser ikke er sammenlignelige. Derudover kan der også argumenteres for at én virksomheds resultatopgørelser for forskellige år ikke er sammenlignelige i og med at leasingomkostningerne er større i de første år end i de sidste år.

12.2.6 Short term leasing

Både KPMG, PWC og Ernst & Young udtrykker i deres comment letters på ED Leasing bekymring ift. reglerne for short term leasing, som ED Leasing indeholder. De mener således ikke at der er tale om lempede krav ved at short term leasing skal indregnes udiskonteret i balancen og forslår derfor muligheden for at short term leasing kontrakter kan behandles udelukkende i resultatopgørelsen (KPMG 2010: 11, PWC 2010: 10, Ernst & Young 2010c: 10). Som tidligere beskrevet foreslår IASB i de senere ændringsforslag til ED Leasing netop denne metode for behandling af short term leasing udelukkende i resultatopgørelsen.

Denne skelnen mellem short term leasing og almindelig leasing afføder spørgsmålet om hvorvidt der herved opstår nye klassifikationsproblemer? Deloitte udtrykker i deres comment letter på ED Leasing således også bekymring ift. denne skelnen mellem short term leasing og almindelig leasing og påpeger at der herved, stik imod formålet med ED Leasing, skabes uklare og skønsmæssige regler for skelnen mellem forskellige leasingtyper. Samtidig påpeger Deloitte at der ved denne skelnen mellem almindelig leasing og short term leasing kan opstå problemer ift. at leasingkontrakter konstrueres med henblik på at kunne klassificeres som short term leasing og derved undgå skildring i balancen. (Deloitte 2010: 6). Der kan derfor argumenteres for at sammenligneligheden af informationen vil blive påvirket af denne klassifikation mellem almindelig leasing og short term leasing. Ydermere kan tilstedeværelsen af de forskellige leasingtyper også mindske forståeligheden og dermed mindske den samlede brugbarhed af informationen.

12.2.7 Leasingydelser

Ifølge EFRAG's comment letter kan der sås tvivl om hvorvidt indregningen af betingede leasingydelser, term option penalties og residual værdi garantier i leasingaktivet og leasingforpligtelsen er i overensstemmelse med definitionen på aktiver og forpligtelser. EFRAG påpeger således at optioner og betingede leasingydelser afhænger af fremtidige begivenheder og således ikke ved indgåelse af leasingkontrakten udgør en reel forpligtelse (EFRAG 2010: §90).

Fastsættelsen af hvorvidt betingede leasingydelser, term option penalties og residual værdi garantier skal indregnes som en del af leasingydelserne og dermed leasingaktiv og leasingforpligtelse sker iht. ED Leasing, som tidligere beskrevet, ved en vurdering af det sandsynlighedsvægtede cash flow af nutidsværdien for de mest sandsynlige udfald. Denne metode som er meget kompleks har, som tidligere nævnt, været udsat for massiv kritik, hvor det er blevet påpeget at den i praksis vil være besværlig og forbundet med store omkostninger.

Iht. de senere ændringsforslag til ED Leasing hvor denne komplicerede metode forkastes og hvor der i stedet kun skal ske indregning af betingede leasingydelser som varierer på baggrund af et fast index, en fast rente eller som er overvejende sandsynlige, øges brugbarheden for regnskabsbrugeren. I og med at metoden under den oprindelige ED Leasing er meget kompleks ville der være risiko for fejl i opgørelsen af værdien af

leasingydelserne, hvorfor pålideligheden ville være lav. Sammenligneligheden ville også være lav, i og med at den komplekse metode ville kunne medføre at forskellige leasingtagere ville nå frem til forskellige opgørelser af leasingydelserne for ellers ens scenarier. Derudover er det godt for forståeligheden at metoden i den oprindelige ED Leasing forkastes, da den uden tvivl vil være svær for regnskabsbrugeren at forstå.

EFRAG påpeger imidlertid i deres comment letter på ED Leasing også at den forskellige behandling af betingede leasingydelser, term option penalties og residual værdi garantier vil øge kompleksiteten og dermed begrænse forståeligheden af informationen i regnskabet (EFRAG 2010: §92). EFRAG foreslår således at alle variable leasingydelser behandles ens for dermed at begrænse kompleksiteten (EFRAG 2010: §94).

12.2.8 Købsoptioner

Den skelnen som leasingtager iht. ED Leasing skal foretage mellem fordelagtige købsoptioner og ikke-fordelagtige købsoptioner er i nogen grad kompleks, og vil derfor potentielt influere på pålideligheden og dermed brugbarheden af den information som skildres.

EFRAG påpeger at ED Leasings skelnen mellem fordelagtige købsoptioner, som skal behandles som en del af leasingydelserne, og ikke-fordelagtige købsoptioner, som først skal behandles når de effektueres, vil resultere i at meget ens scenarier blive behandlet vidt forskelligt (EFRAG 2010: §66). Under de senere ændringsforslag til ED Leasing øges sammenligneligheden og dermed brugbarheden for regnskabsbrugeren i og med at alle købsoptioner uanset om de er fordelagtige eller ej inkluderes som en del af leasingydelserne.

EFRAG foreslår at købsoptioner i leasingkontrakter skal indregnes og måles separat fra leasingaktiv og leasingforpligtelse (EFRAG 2010: §64). Denne separate indregning og måling vil potentielt medføre øgede omkostninger for leasingtager, idet der skal bruges ressourcer på at indregne og måle optionerne selvstændigt. Det kan derfor ud fra en cost-benefit betragtning diskuteres hvorvidt en sådan selvstændig opgørelse af optioner bør implementeres i standarden. Imidlertid kan der også argumenteres for at en selvstændig opgørelse og indregning af optionerne i højere grad vil sikre at værdien af leasingaktiv og leasingforpligtelse opgøres pålideligt og således ikke i samme grad er behæftet med skøn og usikkerheder.

12.2.9 Fornyelsesoptioner

EFRAG mener ikke at fornyelsesoptioner skal inkluderes som en del af leasingydelse og dermed leasingaktivet og leasingforpligtelsen (EFRAG 2010: §72). EFRAG er af den holdning at indeholdelse af fornyelsesoptioner i leasingforpligtelsen er i modstrid med definitionen på forpligtelser, idet en option ikke udgør en ubetinget forpligtelse så længe optionen ikke udnyttes. EFRAG påpeger således også at inkluderingen af fornyelsesoptioner i leasingforpligtelsen og leasingaktivet ikke sikrer regnskabsbrugeren relevant information (EFRAG 2010: §73).

Derudover er EFRAG betænkelige ved at en leasingkontrakt med en leasingperiode på fx 5 år med en sandsynlig fornyelsesoption på yderligere 5 år vil blive behandlet identisk med en leasingkontrakt hvor leasingperioden fra start er fastsat til 10 år. Der kan stilles spørgsmål ved hvorvidt den ens behandling af en leasingkontrakt med en leasingperiode på fx 10 år og en leasingkontrakt med en leasingperiode på 5 år og en dertilhørende sandsynlig fornyelsesoption på yderligere 5 år sikrer, at der skildres relevant information om de forskellige økonomiske situationer som leasingtager befinder sig i ved hver af de to scenarier (EFRAG 2010: §67).

Under de senere ændringsforlag til ED Leasing hvor fornyelsesoptioner skal inkluderes som en del af leasingydelse, hvis leasingtager har signifikant økonomisk incitament til at udnytte optionen, vil sammenligneligheden blive svækket. Sammenligneligheden mindskes i og med at forskellige leasingtagere i højere grad kan ende op med at behandle fornyelsesoptionerne forskelligt, som en følge af de skøn og vurderinger, som der skal foretages ved vurderingen af hvorvidt der er signifikant økonomisk incitament til at udnytte en fornyelsesoption. Derudover må det formodes at verificerbarheden af hvorvidt der er signifikant økonomisk incitament til at udnytte en option er lav. Det er således svært at vurdere om et skøn over om der er signifikant økonomisk incitament til at udnytte en fornyelsesoption er foretaget korrekt.

EFRAG foreslår, ligesom for købsoptioner, at fornyelsesoptioner i leasingkontrakter skal indregnes og måles separat fra leasingaktiv og leasingforpligtelse (EFRAG 2010: §64). Ved en sådan separat indregning vil fornyelsesoptioner skulle skildres selvstændigt fra leasingaktiv og leasingforpligtelse. Brugbarheden af informationen

som herved skildres vurderes at være som ved den separate indregning af købsoptioner jf. forrige afsnit.

Der kan derudover argumenteres for at forståeligheden for regnskabsbrugeren styrkes under de senere ændringsforslag til ED Leasing i og med at købsoptioner og fornyelsesoptioner behandles ens.

12.2.10 Præstationskrav

EFRAG, PWC, Deloitte og Ernst & Young påpeger alle i deres respektive comment letter på ED Leasing at der er forskel på leasingaktiver og aktiver som ejes, ligesom de også pointerer at der er forskel mellem leasingforpligtelser og lån. De tilslutter sig derfor alle kravet om at leasingaktiver og leasingforpligtelser iht. ED Leasing skal skildres særskilt i balancen adskilt fra andre aktiver og forpligtelser.

På samme vis påpeger de ovennævnte, at det resulterer i brugbar information for regnskabsbrugeren at leasingomkostninger iht. ED Leasing skal skildres særskilt fra andre omkostninger i resultatopgørelsen eller noterne. Helt tilsvarende mener de alle at væsentlige pengestrømme fra leasingkontrakter skal skildres særskilt fra andre cashflows i pengestrømsopgørelsen, ligesom ED leasing kræver, idet også dette sikrer brugeren relevant og brugbar information (EFRAG 2010: §124-§134, PWC 2010: 20-23, Deloitte 2010: 17-18, Ernst & Young 2010c: 28-32).

Tankegangen er således at regnskabsbrugeren sikres relevant og dermed brugbar information ved særskilt skildring af leasingforetagender i både balance resultatopgørelse og pengestrømsopgørelse. EFRAG, PWC, Deloitte og Ernst & Young mener således ikke at noteoplysning om leasingaktiver, leasingforpligtelser er tilstrækkeligt til at dække regnskabsbrugers behov for information. På samme vis mener de heller ikke at noteoplysning om pengestrømme vedr. signifikante leasingkontrakter er nok.

Modsat de ovennævnte mener KPMG, ifølge deres comment letter på ED Leasing, at noteoplysning omkring leasingaktiver, leasingforpligtelser, og pengestrømme fra leasing sikrer regnskabsbrugeren ligeså brugbar information som ved separat skildring direkte i hhv. balance og pengestrømsopgørelse (KPMG 2010: 23-25).

Ud fra de gennemgåede kommentarer vurderes det at der er bred enighed om at specielt særskilt skildring i balancen er tjeneligt for brugbarheden af informationen,

imens særskilt skildring i resultatopgørelse og pengestrømsopgørelse i højere grad beror på hvorvidt leasingkontrakten er væsentlig ift. det samlede regnskab.

Der kan argumenteres for at relevansen og dermed brugbarheden øges ved særskilt skildring af leasingforetagender i både balance, resultatopgørelse og pengestrømsopgørelse og at relevansen og brugbarheden derfor øges under ED Leasing og de senere ændringsforslag set ift. IAS 17.

Derimod kan der også argumenteres for at forståeligheden for regnskabsbrugeren mindskes hvis der i balancen, resultatopgørelsen og pengestrømsopgørelsen skildres for mange specifikke oplysninger om leasing, hvorved det overordnede overblik over virksomhedens finansielle stilling, præstation og pengestrømme mindskes.

12.2.11 Oplysningskrav

EFRAG ytrer i deres comment letter på ED Leasing tilslutning til oplysningskravene i ED Leasing. EFRAG påpeger dog samtidig at det bør skildres klart at hele listen af kvantitative –og kvalitative krav ikke altid er nødvendig at opfylde i alle tilfælde. EFRAG ser ligeledes positivt på §71 i ED Leasing hvor det kræves at leasingtager altid i det konkrete tilfælde skal vurdere hvilken information der er nødvendig at oplyse om (EFRAG 2010: §137). Der kan imidlertid argumenteres for at kravet om at regnskabsudarbejderne for alle leasingkontrakter skal vurdere hvilken information der er nødvendig kan medføre at sammenligneligheden af informationen svækkes, idet der således potentielt vil blive oplyst om forskellige forhold vedr. leasingkontrakter i forskellige selskaber.

Ernst & Young påpeger i deres comment letter på ED Leasing at de ikke mener at ED Leasing burde medføre øgede oplysningskrav ift. IAS 17. De mener således at de forsimplede regler for behandling af leasing burde medføre færre oplysningskrav (Ernst & Young 2010c: 31). PWC udtrykker i deres comment letter på ED Leasing bekymring ift. hvis alle kravene omkring oplysning i alle tilfælde skal følges af leasingtager da det således vil kunne medføre at der oplyses om information som ikke altid er relevant for regnskabsbrugeren (PWC 2010: 23). Således foreslår Deloitte i deres comment letter på ED Leasing også at IASB inkluderer specifikke eksempler på oplysningskravene for dermed at skabe konsistens i praksis (Deloitte 2010: 18).

Oplysningskravene iht. ED Leasing og de senere ændringsforslag er, som tidligere skildret, betydeligt mere omfangsrige end under IAS 17. Det er imidlertid svært endegyldigt at vurdere hvorvidt de udvidede oplysningskrav samlet set sikrer regnskabsbrugeren mere brugbar information. Som påpeget ovenfor kan der argumenteres for at relevansen vil mindskes, hvis der oplyses om samtlige forhold som er nævnt i ED Leasing, imens også sammenligneligheden vil kunne være lav som følge af selskaberne i højere grad vil oplyse om forskellige forhold.

12.3 Afsluttende om værdien for regnskabsbrugeren

EFRAG påpeger i deres comment letter på ED Leasing, at de samlet set ikke mener, at ED Leasing løser de problemer som eksisterede under IAS 17 mht. sammenligneligheden og forståeligheden af informationen (EFRAG 2010, 2). EFRAG mener således, at der kan stilles spørgsmål ift. hvorvidt regnskabsbrugeren via ED Leasing sikres nok brugbar information. EFRAG udtrykker også bekymring ift. hvorvidt omkostningerne forbundet med at implementere ED Leasing, som de betegner som en forholdsvis kompleks standard, reelt set modsvares af nok fordele. EFRAG foreslår derfor også IASB at foretage en nøjere cost-benefit analyse af implementeringen af ED Leasing (EFRAG 2010, 6) ligesom de også foreslår IASB at undersøge nærmere hvilken information regnskabsbrugeren egentlig har brug ift. leasing (EFRAG 2010: 2)

Ligesom EFRAG påpeger både KPMG, Ernst & Young, Deloitte og PWC i deres respektive comments letters, bekymring ift. hvorvidt omkostningerne ved implementeringen af ED leasing modsvares af tilsvarende fordele.

KPMG mener således samlet set ikke at ED Leasing lever op til ønsket om en simpel regnskabsstandard for leasingtagers regnskabsmæssige behandling af leasing og påpeger således at ED leasing er for kompleks, inkonsistent ift. andre standarder og projekter og for dyr at implementere i praksis (KPMG 2010, 28).

Ernst & Young påpeger, ligesom EFRAG, at de ikke mener at omkostningerne ved implementeringen af ED leasing opvejes af fordelene herved. Ernst & Young udtrykker således bekymring ift. at ED Leasing medfører en signifikant større byrde for regnskabsudarbejderen set ift. IAS 17. Derudover udtrykker Ernst & Young bekymring ift. hvis der ikke indarbejdes mere vejledning i standarden på hvordan

reglerne skal anvendes. De mener således, at dette vil kunne medføre at reglerne i praksis vil blive tolket forskelligt, hvorved sammenligneligheden og brugbarheden af den skildrede information vil blive reduceret (Ernst & Young 2010c, 34).

PWC tilslutter sig IASB og FASB's tankegang om, at indregningen af alle leasingaftaler i balancen vil gøre informationen mere sammenlignelig og dermed også mere brugbar for regnskabsbrugeren. PWC udtrykker dog også bekymring ift. hvorvidt indregningen af alle leasingaftaler i balancen, reelt set i praksis vil medføre et bedre beslutningsgrundlag for fx investorer. PWC påpeger således, at den korrektion som mange investorer i dag foretager af regnskaber, for dermed at korrigere for IAS 17's manglende indregning af operationel leasing i balancen, til en vis grad vil blive opretholdt til trods for indførslen af ED Leasing. PWC understreger således, at mange professionelle investorer, til trods for ED leasing, givetvis vil korrigere regnskaberne ift. de skøn og usikkerheder som der er forbundet med opgørelsen af leasingforpligtelser og leasingaktiver og også ift. den tidligere omtalte front-loading leasingomkostningerne. PWC gør derfor opmærksom på at mange investorer hellere vil have mere uddybende oplysning om leasingforetagender i noterne frem for rene talmæssige oplysninger i balancen.

Deloitte udtrykker samme synspunkt som PWC og anbefaler derfor IASB at undersøge nærmere hvorvidt den information som ED Leasing skildrer reelt set er brugbar for investorer (Deloitte 2010, 20).

De ovennævnte kommentarer fra EFRAG og revisionsvirksomhederne skildrer at der kan stilles spørgsmål ift. hvorvidt ED Leasing overordnet set sikrer regnskabsbrugeren mere brugbar information omkring leasingtagers leasingforetagender.

ED leasing sikrer, som beskrevet tidligere, regnskabsbrugeren mere brugbar information omkring nogle givne forhold vedr. leasing. Ud fra en cost-benefit betragtning må det dog konkluderes at der er tvivl om hvorvidt dette vil blive overskygget af de øgede omkostninger som leasingtager vil blive påført ved implementeringen af ED Leasing.

Langt fra alle de kritikpunkter som bl.a. EFRAG, KPMG, Ernst & Young, Deloitte og PWC har påpeget ift. ED leasing er blevet løst i de senere ændringsforslag som IASB og FASB indtil videre har offentliggjort. Hvorfor værdien for regnskabsbrugeren samlet set ikke er meget højere under de senere ændringsforslag end under ED Leasing.

ED Leasing og de senere ændringsforslag skaber således kun i begrænset omfang mere brugbar information ud fra de kvalitative kriterier i IASB Begrebsrammen.

13 Konklusion

I dette kapitel opsummeres hovedpointerne i specialet, hvorved der konkluderes på problemformuleringen:

”Hvordan vil de nye regler for behandling af leasing, som standardsætterne har foreslået i udkastet Exposure Draft Leases og de senere ændringsforslag hertil, indvirke på leasingtagers regnskab, og sikres regnskabsbrugeren via de foreslåede regler bedre information omkring leasingforetagender?”

Den regnskabsmæssige behandling af leasing under den nugældende IAS 17 Leasing har i længere tid været genstand for massiv kritik. Det største kritikpunkt har været den ofte meget arbitrære skelnen mellem operationel –og finansiell leasing, som leasingtager har skullet foretage. Leasing som under IAS 17 klassificeres som operationel leasing skal udelukkende behandles i resultatopgørelsen, imens leasing som klassificeres som finansiell leasing derimod skal behandles i balancen med indregning af et leasingaktiv og en leasingforpligtelse. Pga. den arbitrære og skønsmæssige skelnen mellem operationel –og finansiell leasing har der i vid udstrækning været forskel på den information som er blevet skildret i forskellige leasingtagers regnskaber. Hermed har sammenligneligheden og brugbarheden for regnskabsbrugeren har været lav.

Ved IASB og FASB’s udkast til en ny regnskabsstandard for behandling af leasing, ED Leasing, løses det primære kritikpunkt ift. IAS 17, idet der ikke længere skal skelnes mellem operationel –og finansiell leasing. Som udgangspunkt skal al leasing derfor iht. ED Leasing indregnes i balancen. I kraft af reglerne i ED Leasing vil der derfor blive ændret massivt på leasingtagers regnskabsmæssige behandling af leasing. Som en konsekvens heraf, vil de selskaber som før har leaset aktiver på vilkår som medførte operationel leasing, i fremtiden skulle skildre mere gæld i balancen, hvorved det samlede billede som tegnes udadtil ift. regnskabsbrugeren ændres. Selskaberne som hidtil har haft mange operationelle leasingarrangementer vil således, under ED Leasing, udvise en stærkt forværret soliditetsgrad.

Derudover vil behandlingen i resultatopgørelsen, og centrale finansielle nøgletal i forhold hertil, også blive influeret af ED Leasing. Under IAS 17 skal leasingomkostninger vedr. operationelle leasingaftaler omkostningsføres direkte i

resultatopgørelsen under den regnskabsmæssige post leasingomkostninger, lineært, i takt med betalingen af leasingydelserne. Under ED Leasing skal leasingomkostningerne derimod omkostningsføres i resultatopgørelsen ved angivelse af en rentedel, som vedrører leasingforpligtelsen, og en afskrivningsdel, som vedrører leasingaktivet. Da renter og afskrivninger indregnes under andre regnskabsmæssige poster end leasingomkostninger vil flere mellemsummer i resultatopgørelsen derfor blive påvirket af ED Leasing. Således vil specielt de finansielle nøgletal EBIT-margin og EBITDA-margin blive ændret og således i modsætning til soliditetsgraden, fremtræde bedre end under ED Leasing end under IAS 17. Derudover vil den ændrede omkostningsføring af leasingomkostningerne også medføre en front-loading af leasingomkostningerne. Renteomkostningerne vil således belaste leasingtagers resultatopgørelse mere i de første år end i de sidste år af en leasingaftale.

Disse ændringer, som ED Leasing medfører for leasingtagers regnskab og de centrale finansielle nøgletal, må forventes at kunne få indflydelse på regnskabsbrugers opfattelse af et selskab som hidtil har indregnet operationel leasing direkte i resultatopgørelsen. Således vil specielt forværringen af soliditetsgraden potentielt kunne få indflydelse på fx en långivers opfattelse af et givent selskab og dermed få indflydelse på selskabets lånemuligheder.

Udover den største forskel mht. skelnen mellem operationel –og finansiell leasing er der flere mindre forskelle på den regnskabsmæssige behandling af leasing under IAS 17, ED Leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing. Således er der bl.a. forskel på hvordan leasingperioden skal fastsættes, forskel på hvilke variable leasingbetalinger som skal inkluderes som en del af leasingydelserne og dermed leasingaktiv og leasingforpligtelse, forskel på hvordan leasing og service i en samlet kontrakt skal behandles og forskel på hvordan leasing skal afgrænses overfor køb. Dette medfører at der alt i alt er betydelige forskelle på de værdier hvormed leasingaktiv og leasingforpligtelse opgøres til under hhv. IAS 17 (for finansiell leasing), ED Leasing og de senere ændringsforslag til ED Leasing.

ED Leasing medfører udover de ændrede regler for behandlingen i balance og resultatopgørelse også nye regler ift. hvilken kvalitativ information som der skal oplyses om i leasingtagers regnskab. Således skærpes både præsentations –og oplysningskravene under ED Leasing ift. kravene under IAS 17.

Regnskabsbrugeren sikres via ED leasing og de senere ændringsforslag bedre information omkring nogle givne forhold vedrørende leasing, imens brugbarheden af andre forhold omkring leasing stadig kan diskuteres. Fx sikres regnskabsbrugeren isoleret set mere relevant, pålidelig, sammenlignelig –og dermed brugbar information af at der ikke skal skelnes mellem operationel –og finansiell leasing. På den anden side erstattes den kritiserede skelnen mellem operationel –og finansiell leasing til en vis grad af ny skelnen mellem leasing og service, og almindelig leasing og short term leasing, hvorved pålideligheden, sammenligneligheden og dermed brugbarheden af informationen isoleret set er lav.

Det kan konkluderes at ED Leasing og de senere ændringsforslag, ift. IAS 17, sikrer regnskabsbrugeren mere brugbar information omkring nogle givne forhold vedr. leasing, men at ED Leasing og de senere ændringsforslag stadig indeholder elementer som truer brugbarheden og dermed værdien for regnskabsbrugeren. Det er derfor tvivlsomt hvorvidt fordelene ved implementeringen af ED leasing og de senere ændringsforslag i den nuværende form vil modsvare omkostningerne som er forbundet hermed. Hvis IASB og FASB imidlertid foretager de nødvendige korrektioner og justeringer, inden standarden vedtages endeligt, er der dog fortsat mulighed for at den nye leasingstandard vil leve op til målsætningen om at udvikle en regnskabsstandard som løser kritikpunkterne fra IAS 17 og således sikrer regnskabsbrugeren mere brugbar information omkring leasing.

14 Perspektivering

I denne opgave er det beskrevet hvordan ED Leasing og de senere ændringsforslag indvirker på leasingtagers regnskab og dermed værdien af den information som regnskabsbrugeren sikres. Udgivelsen af den nye standard for behandling af leasing udgør, som tidligere nævnt, kun lille en del af IASB og FASB's samlede konvergensprojekt for de internationale –og de amerikanske regnskabsstandarder. IASB og FASB arbejder således, på baggrund af kriterierne i ”Memorandum of Understanding”, på at skabe konvergens mellem IFRS og US GAAP på flere andre regnskabsområder udover leasing. De øvrige dele af konvergensprojektet vil ligesom ED Leasing medføre nye regnskabsregler og således indvirke på den information som skildres i selskabernes regnskaber og dermed også påvirke værdien af den information, som regnskabsbrugeren sikres. Hvis det primære mål med konvergensprojektet lykkes vil det medføre at regnskaber som aflægges efter IFRS og US GAAP bliver mere sammenlignelige og således vil regnskabsbrugeren også blive sikret mere brugbar information.

Da ikke samtlige selskaber skal aflægge regnskab efter reglerne i IFRS eller US GAAP medfører konvergensprojektet dog ikke fuldstændig overensstemmelse mellem alle selskabers regnskabsaflæggelse. I dansk regi aflægges selskaber som ikke er børsnoterede således som udgangspunkt regnskab efter reglerne i Årsregnskabsloven. Da Årsregnskabsloven blev redigeret i 2001 blev reglerne i de eksisterende internationale regnskabsstandarder indarbejdet i loven, imens de internationale regnskabsstandarder som er kommet til efterfølgende endnu ikke er indarbejdet heri (Pedersen 2010: 58). Der vil således indtil Årsregnskabslovens regler tilpasses til de nye internationale regnskabsstandarder være store forskelle på regnskabsaflæggelsen for børsnoterede og ikke-børsnoterede selskaber og dermed også stor forskel på den information som regnskabsbrugeren sikres.

Indtil reglerne i ED leasing og de senere ændringsforslag indarbejdes i Årsregnskabsloven, hvilket det må formodes at de med tiden bliver, vil de ikke-børsnoterede selskaber således fortsat kunne behandle leasing efter reglerne i IAS 17, da reglerne i Årsregnskabsloven bygger herpå. Når reglerne i ED Leasing og de senere ændringsforslag træder i kraft for IFRS, og endnu ikke er implementeret i Årsregnskabsloven vil der derfor opstå meget store forskelle mellem den

regnskabsmæssige behandling af leasing for hhv. børsnoterede –og ikke-børsnoterede selskaber. Deraf vil der også opstå store forskelle mellem den information som regnskabsbrugeren sikres omkring hhv. børsnoterede –og ikke-børsnoterede selskabers leasingforetagender.

15 Referenceliste

Anvendt referencesystem: Harvard

Christensen, John & Nielsen, Mogens: *Virksomhedens årsregnskab*. Syddansk Universitetsforlag. 2005. 5 udgave.

Deloitte, 2010: *Comment letter no 364*. 15 december 2010. Tilgængelig på <http://www.fasb.org/cs/BlobServer?blobcol=urldata&blobtable=MungoBlobs&blobkey=id&blobwhere=1175821950731&blobheader=application%2Fpdf> (Lokaliseret 15 juni 2011).

Edelholt, Jens Fuglsang, 2010: *Ny leasingstandard giver bøvl og omkostninger*. DI Business, 25 oktober. 1. sektion, side 4.

Ernst & Young, 2010a: *IFRS Outlook - Insights on International GAAP*. December. Tilgængelig på <http://www.ey.com/GL/en/Issues/IFRS/Publications> (Lokaliseret 2. februar 2011).

Ernst & Young, 2010b: *IFRS Practical Matters- What do the proposed lease accounting changes mean to you?* 23 august. Tilgængelig på <http://www.ey.com/GL/en/Issues/IFRS/Publications> (Lokaliseret 2. februar 2011).

Ernst & Young, 2010c: *Comment letter no 74*. 1. december 2010. Tilgængelig på <http://www.fasb.org/cs/BlobServer?blobcol=urldata&blobtable=MungoBlobs&blobkey=id&blobwhere=1175821983260&blobheader=application%2Fpdf> (Lokaliseret 15 juni 2011)

FASB, 2002: *Memorandum of Understanding*. 18 september. Tilgængelig på <http://www.fasb.org/news/memorandum.pdf> (Lokaliseret 10. januar 2011).

Fransen, Kasper & Ussing, Jakob, 2011: *Nye leasingregler strammer kreditskruen*. Business.dk, 30. Maj. Side 10 Tilgængelig på <http://www.business.dk/oekonomi/nye-leasingregler-strammer-kreditskruen> (Lokaliseret 5. juni 2011).

IASB, 2009: *International Accounting Standard 17*. Tilgængelig på <http://eifrs.iasb.org/eifrs/bnstandards/en/ias17.pdf> (Lokaliseret den 5. februar 2011).

- IASB, 2010a: *Snapshot Leases*. August. Tilgængelig på <http://www.ifrs.org/NR/ronlyres/FBE30248-225B-48AF-AAE5-96494D83A978/0/LeasesSnapShot0810.pdf> (Lokaliseret 10. januar 2011).
- IASB, 2010b: *Work plan for IFRS –Leases*. Tilgængelig på <http://www.ifrs.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/Leases.htm> (Lokaliseret 2. februar 2011).
- IASB, 2010c: *Exposure Draft Leasing*. 17. august. Tilgængelig på <http://www.ifrs.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/ed10/Ed.htm> (Lokaliseret 10. Februar 2011).
- IASB, 2010d: *The Conceptual Framework for Financial Reporting*. September Tilgængelig på <http://eifrs.iasb.org/eifrs/bnstandards/en/framework.pdf> (Lokaliseret 15. Marts 2011)
- IASB, 2010e: *IFRIC Interpretation 4 Determining whether an Arrangement contains a Lease*. December 2010. Tilgængelig på <http://eifrs.iasb.org/eifrs/bnstandards/en/ifric4.pdf> (Lokaliseret 10. februar 2011)
- IASB 2011a: *IASB Update 2011*. Februar. Tilgængelig på <http://media.iasb.org/IASBUpdateFebruary2011.html> (Lokaliseret 24. Februar 2011).
- IASB 2011b: *IASB Staff paper march 2011*. Marts. Tilgængelig på <http://www.ifrs.org/NR/ronlyres/24CB8329-586A-4D83-81AB-B1C155D175F8/0/DecisionsoftheBoardSinceLeaseED29032011.pdf> (Lokaliseret 2. april 2011).
- IASB 2011c: *IASB Staff paper june 2011*. Juni. Tilgængelig på <http://www.ifrs.org/NR/ronlyres/C1D240D9-C013-4BC0-8F39-C16937D1C960/0/EffectofboardredeliberationsonExposureDraftLeasesJune2011.pdf> (Lokaliseret 15. juni 2011).
- Iversen, Claus 2010: *Nye regler fremtryller gæld for 7.000 mia. kr.* Business.dk, 26 august. Tilgængelig på <http://www.business.dk/boersnyt/nye-regler-fremtryller-gæld-7.000-mia.-kr> (Lokaliseret 2. februar 2011).

KPMG 2010 *Comment letter no. 367*. 15 december 2010. Tilgængelig på <http://www.fasb.org/cs/BlobServer?blobcol=urldata&blobtable=MungoBlobs&blobkey=id&blobwhere=1175821950849&blobheader=application%2Fpdf> (Lokaliseret 15. Juni 2011)

KPMG 2011a: *IFRS Leases newsletter issue 3 februar 2011*. Februar. Tilgængelig på <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/ifrs-insurance-newsletters/Documents/IFRS-leases-issue-3.pdf> (Lokaliseret 2. marts 2011).

KPMG 2011b: *IFRS Leases newsletter issue 4*. Marts. Tilgængelig på <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/ifrs-insurance-newsletters/Documents/IFRS-leases-issue-4-v2.pdf> (Lokaliseret 31. marts 2011).

KPMG 2011c: *IFRS Leases newsletter issue 5*. April. Tilgængelig på <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/ifrs-insurance-newsletters/Documents/Leases-Newsletter-issue-5.pdf> Lokaliseret 26. april 2011).

KPMG 2011d: *IFRS Leases newsletter issue 6*. Maj. Tilgængelig på <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/ifrs-insurance-newsletters/Documents/IFRS-leases-newsletter-issue-6.pdf> (Lokaliseret 25. maj 2011).

Pedersen, Alan 2010: *Leasing -nye regler er på vej*. Magasinet Ejendom, 13 december. 1. sektion, s. 58.

PWC 2010: *Comment letter no. 63*. 30. november 2010. Tilgængelig på <http://www.fasb.org/cs/BlobServer?blobcol=urldata&blobtable=MungoBlobs&blobkey=id&blobwhere=1175821983715&blobheader=application%2Fpdf> (Lokaliseret 15. Juni 2011).

Van Liempd, Dennis & Kristensen, Rikke Holmslykke, 2011: *Status på IASB's og FASB's konvergenprojekt*. Inspi, nr. 7/8 2011, s. 15.